

Zhodnocení dopadu zrušení superhrubé mzdy v České republice

Bc. Hana Kocveldová

Diplomová práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Hana Kocveldová**
Osobní číslo: **M20462**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Finance**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Zhodnocení dopadu zrušení superhrubé mzdy v České republice**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte literární rešerši a zpracujte teoretické a metodické poznatky mzdové problematiky a daní z příjmů.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu daňové povinnosti poplatníků před a po zrušení superhrubé mzdy na modelových příkladech.
- Analyzujte vliv zrušení superhrubé mzdy na státní rozpočet.
- Vyhodnoťte dopad zrušení superhrubé mzdy na daňové odvody a výslednou čistou mzdu poplatníků a na státní rozpočet.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BORIA, Pietro. *Taxation in European Union*. Second edition. Cham: Springer, 2017, 208 s. ISBN 978-3-319-53918-8.
MARTOCCHIO, Joseph J. *Strategic compensation: a human resource management approach*. 8th ed. Harlow, Essex: Pearson, c2015, 407 s. ISBN 9781292958863.
PELCL, Luděk. *Příručka mzdové účetní*. Český Těšín: Poradce, 2021, 320 s. ISBN 978-80-7365-454-2.
RINDOVÁ, Iva a Jana ROHLÍKOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2021*. 29. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2021, 464 s. ISBN 978-80-7554-307-3.
ŠUBRT, Bořivoj, Zdeňka LEIBLOVÁ, Věra PŘÍHODOVÁ a kolektiv. *Abeceda mzdové účetní 2021*. 31. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2021, 672 s. ISBN 978-80-7554-305-9.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Eva Kramná, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **11. února 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **27. dubna 2022**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 25. 4. 2022

Jméno a příjmení: Hana Kocveldová

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na zdanění příjmů fyzických osob, konkrétněji příjmů ze závislé činnosti. Cílem práce je zhodnocení daňového zatížení zaměstnanců před a po zrušení superhrubé mzdy. Při zpracování teoretické části byla použita metoda deskripce a abstrakce. Praktická část diplomové práce byla řešena pomocí analýzy, komparace a zhodnocení. Podstatou řešení práce bylo poukázání na problematiku daňového zatížení jednotlivých příjmů zaměstnanců při zrušení superhrubé mzdy a určení daňového dopadu. Na základě znalostí z odborné literatury byly vypracovány matematické modely, které odrážejí životní situaci daného zaměstnance. Byla zohledněna také problematika a dopad daňových příjmů do státního rozpočtu před a po zrušení superhrubé mzdy. Hlavním výsledkem práce je zjištění a zhodnocení, které příjmy zaměstnance byly nejméně daňově zatíženy před a po zrušením superhrubé mzdy, a na které to případně dopad nemělo.

Klíčová slova: daňové zatížení, superhrubá mzda, státní rozpočet, závislá činnosti, zdravotní pojištění, pojištění na sociální zabezpečení, zaměstnanec

ABSTRACT

The diploma thesis is focused on the taxation of income of natural persons, specifically income from dependent activities. The aim of the thesis is to evaluate the tax burden on employees before and after the abolition of the super gross wage. The method of description and abstraction was used in the theoretical part. The practical part of the thesis was dealt with by means of analysis, comparison and evaluation. The essence of the solution of the thesis was to point out the issue of tax burden on individual employee incomes when abolishing the super gross wage and to determine the tax impact. Based on the knowledge from the literature, mathematical models were developed to reflect the life situation of the employee. The issues and the impact of tax revenue on the state budget before and after the abolition of the super gross wage were also taken into account. The main result of the work is the identification and evaluation of which employee's income was the least tax burdened before and after the abolition of the super gross wage, and which ones, if any, were not affected.

Keywords: Tax burden, Super gross wage, State budget, Dependent activity, Health insurance, Social security insurance, Employee

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Evě Kramné, Ph.D. Za věnovaný čas, cenné rady a připomínky, které mi v průběhu zpracování práce věnovala. Také bych ráda poděkovala rodině a přátelům za trpělivost a velkou podporu, kterou mi poskytovali po celou dobu mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	14
1 SOUČASNÁ LEGISLATIVA UPRAVUJÍCÍ PRACOVNÍ PRÁVO.....	15
1.1 PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAH.....	15
1.1.1 Zaměstnavatel.....	16
1.1.2 Zaměstnanec.....	16
1.2 PRACOVNÍ POMĚR.....	16
1.2.2 Mzda a plat.....	17
1.3 DOHODY O PRACÍCH KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR.....	18
1.3.1 Dohoda o provedení práce	18
1.3.2 Dohoda o pracovní činnosti	19
2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	20
2.1 POPLATNÍK DANĚ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB.....	21
2.1.1 Daňový rezident	21
2.1.2 Daňový nerezident.....	21
2.2 PŘEDMĚT DANĚ.....	22
2.3 OSVOBOZENÍ OD DANĚ	23
2.4 ZÁKLAD DANĚ.....	23
2.5 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ.....	24
2.5.1 Bezúplatné plnění	24
2.5.2 Úroky z úvěrů na bytové potřeby	25
2.5.3 Příspěvek na penzijní připojištění	25
2.5.4 Pojistné na soukromé životní pojištění	26
2.5.5 Zaplacené členské příspěvky.....	26
2.6 SLEVY NA DANI.....	26
2.6.1 Sleva na poplatníka.....	27
2.6.2 Sleva na manžela	27
2.6.3 Sleva na invaliditu	27
2.6.4 Sleva pro držitele průkazu ZTP/P.....	28
2.6.5 Sleva na studenta	28
2.6.6 Sleva za umístění dítěte	28
2.6.7 Souhrn výše slev pro fyzické osoby 2021.....	28
2.7 DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ NA VYŽIVOVANÉ DÍTĚ.....	29
3 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI DLE § 6 ZDP	30
3.1 VYMEZENÍ PŘEDMĚTU DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	31
3.2 PŘÍJMY, KTERÉ NEJSOU PŘEDMĚTEM DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	32
3.3 PŘÍJMY OSVOBOZENÉ OD DANĚ Z PŘÍJMU ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	33

3.4	VYBÍRÁNÍ A PLACENÍ ZÁLOH NA DAŇ	33
3.4.1	Sazba daně z příjmů ze závislé činnosti.....	33
3.4.2	Zrušení solidárního zvýšení daně.....	34
3.5	ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH.....	34
3.6	ZÁLOHA NA DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	35
3.7	SCHÉMA VÝPOČTU ROČNÍHO A MĚSÍČNÍHO ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH.....	35
4	SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	37
4.1	VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD	37
4.1.1	Zaokrouhlování a splatnost pojistného	37
4.2	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	37
4.2.1	Účastníci zdravotního pojistného	38
4.2.2	Plátcí zdravotního pojistného	38
4.2.3	Minimální vyměřovací základ.....	38
4.2.4	Maximální vyměřovací základ	39
4.3	ROZHODNÉ OBDOBÍ.....	39
4.4	POJIŠTĚNÍ NA SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ.....	39
4.4.1	Plátcí sociálního pojistného	40
4.4.2	Minimální vyměřovací základ.....	40
4.4.3	Maximální vyměřovací základ	40
4.5	ROZHODNÉ OBDOBÍ.....	40
4.6	PŘEHLED SAZEB SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ	41
5	SUPERHRUBÁ MZDA	42
5.1	ZAVEDENÍ SUPERHRUBÉ MZDY.....	42
5.2	ZRUŠENÍ SUPERHRUBÉ MZDY	43
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	44
6	CHARAKTERISTIKA A STANOVENÍ MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ	45
6.1	STANOVENÍ HRUBÉ MZDY U MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ.....	45
6.2	OMEZENÍ U MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ	46
7	ANALÝZA A SROVNÁNÍ DOPADU ZRUŠENÍ SUPERHRUBÉ MZDY	47
7.1	POPLATNÍK UPLATŇUJÍCÍ POUZE SLEVOU NA POPLATNÍKA	48
7.2	POPLATNÍK SE SLEVOU NA MANŽELKU A DVĚ VYŽIVOVANÉ DĚTI.....	54
7.3	POPLATNÍK VYUŽÍVAJÍCÍ NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ, SLEVOU A DVĚ VYŽIVOVANÉ DĚTI.....	60
8	ANALÝZA ZRUŠENÍ SUPERHRUBÉ MZDY U DOHOD KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR.....	67
8.1	DOHODA O PROVEDENÍ PRÁCE	67
8.2	DOHODA O PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	69

9	ANALÝZA DOPADŮ ZRUŠENÍ SUPERHRUBÉ MZDY NA STÁTNÍ ROZPOČET	71
9.1	VÝVOJ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI VE STÁTNÍM ROZPOČTU	71
9.2	ODHAD A VYHODNOCENÍ ZMĚN PŘI ZRUŠENÍ SUPERHRUBÉ MZDY	73
10	SHRNUTÍ PROVEDENÝCH ANALÝZ V PRAKTICKÉ ČÁSTI	77
	ZÁVĚR	80
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	82
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	87
	SEZNAM GRAFŮ.....	88
	SEZNAM TABULEK	89
	SEZNAM PŘÍLOH	91

ÚVOD

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku zrušení superhrubé mzdy a jejího dopadu na daňové zatížení zaměstnanců v České republice v roce 2021. Práce se zabývá zhodnocením dopadu a změny daňového zatížení zaměstnanců včetně odvodů na veřejné zdravotní pojištění a pojištění na sociální zabezpečení. Dále se práce zabývá zhodnocením dopadu zrušení superhrubé mzdy vůči daňovým odvodům do státního rozpočtu.

V minulosti daň z příjmu fyzických osob patřila mezi nejvyšší příjem ze všech daňových příjmů veřejných rozpočtů. K dnešnímu roku se již její příjem řadí na příčku třetího nejvyššího daňového příjmu, po dani z přidané hodnoty a spotřební dani. Přesto je daň z příjmu charakteristická svou složitostí a na její sestavení se klade vysoký důraz. Stala se součástí nového daňového systému od roku 1993 a od toho času prošla mnoha změnami, zrušeními a novelizací.

Návrh o zrušení superhrubé mzdy předložilo Ministerstvo financí již v roce 2018. V současném návrhu nového daňového balíčku pro rok 2021 došlo u daně z příjmu fyzických osob k podstatným změnám vůči daňovému zatížení poplatníků a příjmů do státního rozpočtu. Jádrem tohoto daňového balíčku je zrušení superhrubé mzdy, která navyšovala daňový základ poplatníka, který byl podstatou pro výpočet daně zaměstnance. Základ daně se v současnosti stanovuje pouze pomocí hrubé mzdy. Mezi další významnou změnu je zrušení lineární sazby daně a tzv. solidární zvýšení daně. Tato tzv. daň bohatých se projevila u příjmů, které přesahovaly 48násobek průměrné mzdy. V současnosti je progresivní sazba daně a pro všechny příjmy fyzických osob zavedena zvýšená sazba daně ve výši 23 % ze základu daně, který překračuje daný limit. Tento daňový balíček pro rok 2021 je podstatným prvkem diplomové práce.

Zrušení superhrubé mzdy je aktuálně velmi diskutované téma jak na politické straně, tak na straně veřejnosti. Obyvatelstvo zrušením tohoto způsobu zdanění vidí daňovou úlevu v podobě nižších daňových povinností. Oproti tomu veřejný sektor musí zohledňovat dostatečný příjem plynoucí z daní do státního rozpočtu, ale také novou kupní sílu zaměstnance opřenou o ideu, že zaměstnanec s vyšším disponibilním zůstatkem bude více utrácet.

V práci je kladeno za cíl zjistit dopad zrušení superhrubé mzdy na celkovou daňovou povinnost zaměstnance, která obsahuje daň z příjmu ze závislé činnosti, zdravotní pojištění a pojištění na sociální zabezpečení. Výsledkem práce je celkové zhodnocení tohoto dopadu

u zaměstnanců v různých životních situacích a dále zhodnocení dopadu na státní rozpočet České republiky. V modelových příkladech jsou změny daňového balíčku 2021 aplikovány a následné dopady zhodnoceny mezi sebou.

Teoretická část je celkem rozdělena do pěti částí. V těchto pěti kapitolách jsou vysvětleny, definovány a popsány základní pojmy a problematiky, které se týkají zaměstnanců a příjmů ze závislé činnosti. Jsou zde vysvětleny náležitosti pracovního poměru a dohod konaných mimo pracovní poměr, slevy na dani, daňové zvýhodnění, sociální pojištění. Je charakterizována superhrubá mzda a její aspekty.

Praktická část je rozdělena do čtyř kapitol a je věnována analýze a zhodnocení dopadu zrušení superhrubé mzdy na daňové povinnosti zaměstnanců. Na modelových příkladech je zobrazena daňová povinnost, odvod zdravotního pojištění a odvod pojištění na sociální zabezpečení. Dále je dopad zhodnocen tak vůči daňového příjmu ze závislé činnosti do státního rozpočtu.

METODY A CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem této diplomové práce je srovnání a zhodnocení dopadu před a po zrušení superhrubé mzdy na daňové zatížení příjmů ze závislé činnosti poplatníka včetně odvodů na veřejné zdravotní pojištění a pojištění na sociální zabezpečení za zdaňovací období 2021. Součástí práce jsou celkové výpočty daňového zatížení a ostatních odvodů u zaměstnance, které jsou následně analyzovány, srovnány a zhodnoceny.

Mezi další dílčí cíle práce je podat zhodnocení dopadu zrušení superhrubé mzdy na odměny přijaté na dohodu o provedení práce a dohodu o pracovní činnosti. A v neposlední řadě posoudit dopad zrušení superhrubé mzdy na státní rozpočet České republiky.

Práce je vhodná pro všechny poplatníky a zájemce, kteří chtějí srovnat svůj zdaňovaný příjem ze závislé činnosti před uvedením daňového balíčku pro rok 2021 a po jeho zavedení. Poplatníci zjistí, jaké byly jejich celkové daňové odvody před zrušením a nyní, dále také práce pomůže poplatníkovi objasnit vývoj státního rozpočtu a dopad tohoto daňového balíčku.

Řešení je zpracováno do dvou základních částí práce, do teoretické a praktické. Teoretická část je zpracována dle získaných znalostí z odborné literatury, která je uvedena v úplném závěru diplomové práce. Tato část je zpracována způsobem literární rešerše a v návaznosti na ni uvedení metodických poznatků týkajících se problematiky zdanění fyzických osob a mezd. Za použití metody deskripce jsou jednotlivé části kapitol popsány a uspořádány.

Diplomová práce se zabývá základními pojmy týkající se závislé činnosti, pracovněprávními vztahy, daně z příjmů fyzických osob, zdanění příjmů ze závislé činnosti, dále práce zahrnuje problematiku odvodů zdravotního pojištění a pojištění na sociální zabezpečení. Teoretická část posluhuje jako klíč k vypracování praktické části diplomové práce.

Praktická část je věnována analýze dopadu zrušení superhrubé mzdy na příjem zaměstnanců pomocí rozboru, srovnáním a následného zhodnocení. Na vypočtených modelových příkladech jsou zachyceny různé životní situace zaměstnance a následně provedeno zhodnocení před a po zrušení superhrubé mzdy. Výsledky z této části jsou zachyceny v tabulkách a grafech. Na modelových příkladech je zobrazená také efektivní daňová sazba daných daňových odvodů zaměstnance.

Dílčí část praktické části, která je věnována státnímu rozpočtu a dopadu zrušení superhrubé mzdy na něj, je zpracována pomocí analýzy, odhadu, srovnání a následného zhodnocení. Tato část se zabývá konkrétně daňovými příjmy ve formě daní ze závislé činnosti. Všechny výpočty a grafy zahrnuté v této práci jsou vytvořeny pomocí aplikace Microsoft Excel.

Závěr je věnován shrnutím poznatků z provedených analýz a zhodnocení na základě vyhodnocených analýz.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOUČASNÁ LEGISLATIVA UPRAVUJÍCÍ PRACOVNÍ PRÁVO

Vztah zaměstnavatele a pracovníka neboli zaměstnance upravuje v České republice hned několik zákonů. Mezi ten nejzákladnější řadíme především zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen ZP), který je základem pro úpravu pracovněprávních vztahů nebo také požadavků bezpečnosti a ochrany při práci. Dalšími nejtypičtějšímými zákony pro uspořádání těchto vztahů je například zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník nebo zákon č. 120/1990 Sb., kterým se upravují některé vztahy mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli, a mnohé další zákony.

Palíšková (2014, s. 2) odkazuje na nositele práce jako na člověka, který se odlišuje svými schopnostmi a dovednostmi, inteligencí, fyzickou zdatností a dalšími vlastnostmi. Dle autorky považuje člověk při výběru zaměstnání za významné vzdálenost od místa bydliště, růst mzdy, nabízející firemní benefity a další různé faktory. Výše mzdy vždy prioritně nemusí rozhodovat o zájmu se zaměstnat, ale v návaznosti na výběr se projevují všechny aspekty ekonomické, sociální nebo právní.

1.1 Pracovněprávní vztah

Pracovněprávní vztah obecně vzniká při výkonu závislé práce, která probíhá mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Mezi pracovněprávní vztahy uvádíme také vztahy mezi kolektivem zaměstnanců a zaměstnavatelem, tento vztah si konkrétněji představíme pod pojem zástupce zaměstnanců a zaměstnavatelem (Šubrt a kolektiv, 2022, s. 33).

Dle Vybíhala (2022, s. 18) je pracovněprávní vztah uzavřen buďto prostřednictvím pracovního poměru nebo dohodou o pracích konaných mimo pracovní poměr. Takto vzniklé vztahy mohou vzniknout pouze se souhlasem fyzické osoby, tedy a zaměstnavatelem.

Základní zásady pracovněprávního vztahu vyjadřují hodnoty, které propojují zákoník práce a občanský zákoník. Podle ZP v § 1a zásady obsahují právní posílení jistoty účastníků vztahu, bezpečnostní podmínky pro výkon práce, dále patřičný výkon zaměstnance při zadané práci, korektní odměňování zaměstnance doplněné s rovnocenným zacházením a zákazem diskriminace (Hloušková a kolektiv, 2022, s. 29–30).

Zaměstnanec v pracovněprávním vztahu se zaměstnavatelem nebo v dohodě mimo pracovní poměr by se měl cítit, že vykonává důstojnou práci. Důstojná práce by měla vyvolávat v pracovníkovi pocit vlastní hodnoty, cennost nebo sebeúcty. Zaměstnavatel by měl zajistit

tyto aspekty pro zaměstnance, protože zaměstnanec bude více motivován k práci, bude chtít podávat lepší výsledky nebo dříve dokončovat zadané úkoly do cíle. Tento názor je podpořen Listinou základních práv Evropské unie, která prosazuje do popředí jako velmi důležité také pracovní podmínky pracovníka. Zaměstnavatel si tak zachová v podniku pracovníka, který splňuje své pracovní povinnosti a chodí do zaměstnání, protože je odměněn a ochrání se před chudobou (Ludera-Ruszel, 2021).

1.1.1 Zaměstnavatel

Zaměstnavatel může být fyzická osoba (podnikatel neboli živnostník), právnická osoba (obchodní korporace), státní podnik, územní samosprávný celek, příspěvková organizace, nezisková organizace a další typy zaměstnavatelů (Šubrt a kolektiv, 2022, s. 32-33).

Nezletilá fyzická osoba, které byla svéprávnost přiznána soudem nebo uzavřením manželství před dosažením plnoletosti se také může stát zaměstnavatelem. Způsobilost právnické osoby v roli zaměstnavatele je upravena v NOZ (Schmied a kolektiv, 2020, s. 26).

1.1.2 Zaměstnanec

Pod pojmem zaměstnanec se podle Šubrta a kolektivu (2022, s. 32-33) rozumí konkrétní fyzická osoba, která jedná svým jménem. Tato fyzická osoba, která je způsobilá k právním jednáním neboli je způsobilá k zavazování se k pracovněprávnímu vztahu nabývá této formy dosažením 15 let věku. Do pracovněprávního vztahu nemůže tedy vstoupit před ukončením povinné školní docházky.

1.2 Pracovní poměr

Vznik pracovního poměru probíhá na základě pracovní smlouvy nebo jmenováním. Pracovní smlouva musí být uzavřena písemnou formou a vždy minimálně ve dvou vyhotoveních, neboť se jedná o dvoustranné právní jednání mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Mezi náležitosti, které smlouva musí obsahovat se řadí druh práce, místo (popřípadě místa) výkonu práce a den nástupu do práce (Šubrt a kolektiv, 2022, s. 49-50).

V případě vzniku pracovního poměru jmenováním na vedoucí pracovní místo se nakládá v případech stanovených zvláštním právním předpisem. V případě, že to nestanoví ani tento zvláštní předpis se zakládá pracovní poměr jmenováním pouze u vedoucích pozic jako jsou například:

- organizační složky státu,
- příspěvkové organizace,
- organizačního útvaru státního podniku
- a další (Vybíhal a kolektiv, 2022, s. 27).

1.2.1 Zkušební doba

Zkušební doba dle § 35 ZP může být sjednaná na kratší dobu než 3 měsíce (6 měsíců u vedoucího zaměstnance) po sobě jdoucích ode dne vzniku pracovního poměru. Tato kratší zkušební doba může být podle Vybíhala a kolektivu (2022, s. 24) 1 měsíc, 6 týdnů a podobně. Ovšem takto daná zkušební doba se již nesmí prodloužit.

1.2.2 Mzda a plat

Mzdu zaměstnavatel poskytuje ve formě peněžního nebo nepeněžního plnění. Zaměstnavatel mzdu poskytuje zaměstnanci za vykonanou práci, splněný úkol nebo také vykonanou službu. V podobě mzdy v nepeněžním plnění neboli naturální mzdou může zaměstnanec obdržet výrobky podniku. Tyto výrobky nesmí být tabákového původu, alkohol nebo návykové látky. Mzdu zaměstnance ovlivňují různé faktory, které ji mohou zvýšit nebo snížit. Mezi tyto položky řadíme například náhradu mzdy, odměny za pracovní pohotovost, příplatky za práci přesčas nebo ve svátek. Pro zaměstnance je zdanitelný příjem hrubá mzda před zdaněním a ostatními odpočty (Pelcl, 2017, s. 2-3, 293).

Zákoník práce definuje mzdu a plat jako odlišné plnění. Plat se týká zaměstnanců ve veřejnoprávní sféře jako například učitelů státních škol, politici, zaměstnanci úřadů a další. Rozdíl spočívá v zaměstnavateli a v plnění. Při mzdě je zaměstnavatel ze soukromé sféry, zatímco u platu je zaměstnavatel stát, kraj, obec nebo příspěvková organizace. Plat má vždy charakter poskytování pouze peněžního plnění (Pelcl, 2017, s. 4).

1.2.3 Minimální mzda

Nařízení vlády č. 487/2020 Sb., ze dne 16. listopadu 2020 stanovuje minimální mzdu pro kalendářní rok ve výši 15 200 Kč, tedy 90,50 Kč za hodinu.

Dle Pelcla (2017, s. 7-8) se minimální mzda vztahuje na veškeré zaměstnance v pracovním poměru nebo ve vztahu založeném dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní

činnosti. Nárok na minimální mzdu nemají pouze zaměstnanci, ale také zaměstnanci pobírající starobní důchod.

Stanovení udané minimální mzdy má zapříčinit přijatelnou životní úroveň pracovníků v zaměstnání. Základním typem mzdy je hodinová mzda za každou pracovníkem odpracovanou hodinu. V USA vytvořilo celkem dvacet jedna států zákon o minimální mzdové sazbě, která je vyšší než federální úroveň stanovená v daném zákoně. Sazba minimální mzdy v ostatních třiceti státech byla stanovena na 15 dolarů za odpracovanou hodinu (Martocchio, c2015, s. 44, 388).

1.3 Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

Mezi dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr se řadí dle § 76 ZP dohody o provedení práce a dle § 76 ZP dohody o pracovní činnosti. Každá tato dohoda má svá vlastní specifika, které jsou popsány v následujících podkapitolách.

Podle Vybíhala a kolektivu (2022, s. 41) je určitou výhodou pro zaměstnavatele u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, že nemusí stanovit nebo rozvrhnout zaměstnanci pracovní dobu.

Dále pro účastníky dohod neplatí právní úprava stanovená pro výkon práce týkající se například odstupného, pracovní doby, dovolené, cestovní náhrady, skončení pracovního poměru a další. Dohoda o provedení práce a dohoda o pracovní činnosti musí mít vždy písemnou formu ve dvou vyhotoveních (Vybíhal a kolektiv, 2022, s. 42).

1.3.1 Dohoda o provedení práce

Dohoda o provedení práce je charakteristická tím, že její rozsah hodin práce nepřesáhne u jednoho zaměstnavatele 300 hodin v příslušném kalendářním roce. Do tohoto limitu se započítává také doba práce konaná zaměstnancem pro zaměstnavatele v tom samém kalendářním roce na základě jiné dohody o provedení práce. Dále u dohod o provedení práce musí být stanovena doba na kterou se dohoda uzavírá (Schmeid a kolektiv, 2020, s. 48).

1.3.2 Dohoda o pracovní činnosti

Zatímco u dohod o pracovní činnosti není žádný rozsah přesáhnutých odpracovaných hodin v kalendářním roce, ale limit spočívá v odpracovaných hodinách za týden. Za týden lze odpracovat pouze 20 hodin, tedy polovinu stanovené týdenní doby a lze uzavřít na nejdéle 52 týdnů. (Vybíhal a kolektiv, 2022, s. 41).

Tab. 1 Limity pro odvody u dohod konaných mimo pracovní poměr (vlastní zpracování podle Veselíkové a Jungvirtové, 2022)

Povinnosti účasti vzniká:	DPP	DPČ
Zdravotní pojištění od:	10 001 Kč	3 501 Kč
Pojištění na sociální zabezpečení od:	10 001 Kč	3 501 Kč
Daň	ze základu daně	ze základu daně

Tabulka č. 1 stanovuje přesné limity hrubé mzdy od kterých je poplatníkovi stržen ze mzdy daný daňový odvod. Zdravotní pojištění a pojištění na sociální zabezpečení u DPP se odvádí poplatníkovi z hrubé mzdy, pokud přesáhne mzda částku 10 000 Kč. U DPČ je tento způsob odvodů nastavení obdobný, ale pouze s tím rozdílem, že částka limitu je od 3 500 Kč nahoru.

Pokud by za poplatníka neplatil stát zdravotní pojištění a pojistné na sociálním pojištění musí se poplatníkovi zdravotní pojištění doměřit do minimální mzdy.

2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

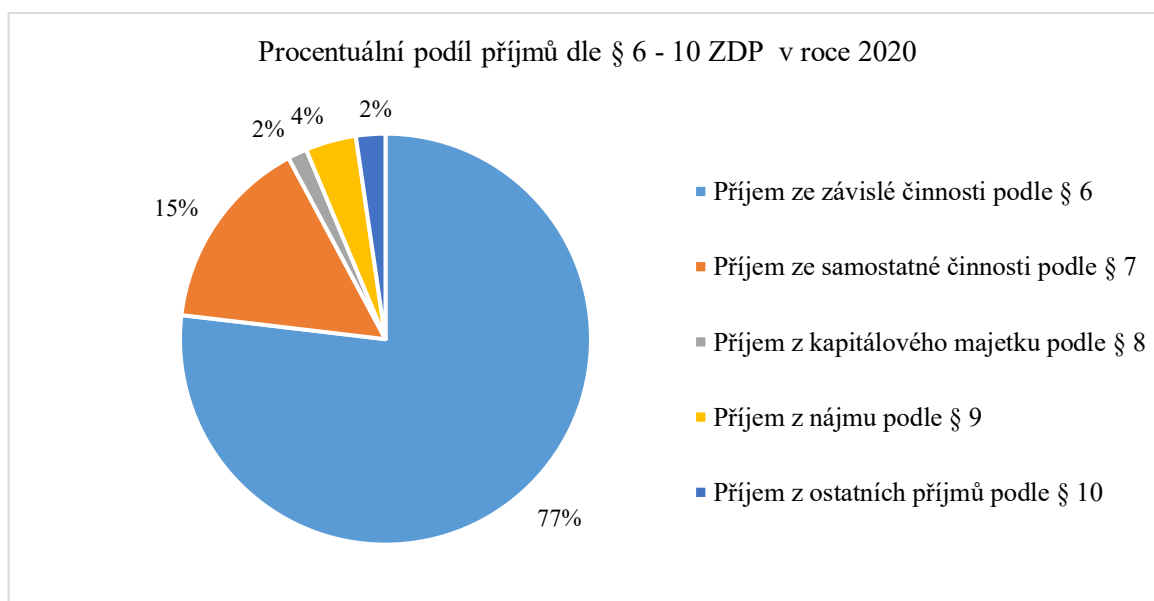
Daň z příjmu fyzických osob upravuje Zákon č. 586/2992 Sb., o daních z příjmu.

O dani z příjmu fyzických osob se zmiňuje Vančurová a kolektiv (2020, s. 156) jako o „nezbytné součásti každého moderního daňového systému“ a naznačuje, že celá konstrukce a výpočet daně není jednoduchý proces. Osobní důchodová daň má umožnit redistribuční funkci tzv. přerozdělení příjmů od osob s vyššími příjmy na rozdíl od osob s příjmy nižšími.

Definice daně podle Klimešové (2018, s. 12) označuje daň jako „povinná, zákonem uložená platba do veřejného rozpočtu, která je neúčelová, neekvivalentní, nenávratná a která se pravidelně opakuje“. Za předpokladu, že státní administrativa chce upravit, změnit nebo uložit nové daně musí předložit návrh Parlamentu České republiky a až ten jej přijme jako zákon.

Daň z příjmů fyzických osob je řazena mezi daně přímé. Přičemž přímé daně nejsou předmětem harmonizace podle zvláštních úprav evropských smluv. Tento proces harmonizace daně z příjmů není v evropských smlouvách upraven a zahrnuje určitý proces dané příslušné oblasti daňové nezávislosti členských států (Boria, 2017).

Na grafu č. 1 je vyjádřen procentuální podíl jednotlivých příjmů fyzických osob podle druhu příjmů na celkovém příjmu daně z fyzických osob.

Graf č. 1 Procentuální podíl příjmů dle § 6–10 ZDP v roce 2020 (vlastní zpracování podle Finanční správy, 2022)

Na grafu č. 1 vidíme procentuální podíl příjmů fyzických osob dle § 6–10 ZDP na celkovém příjmu daně z příjmu fyzických osob. Nejvyšší podíl představují příjmy fyzických osob ze závislé činnosti, a to více jak 77 %. Dále plynou do státního rozpočtu 15 % příjmy ze samostatné činnosti a nejmenším podílem příjmů fyzických osob podle Finanční správy za rok 2020 představují příjmy podle § 8–10 ZDP. Jak bylo již nastíněno nejvyšší podílem na dani a příjem plynoucím do státního rozpočtu je právě příjem ze závislé činnosti, která je podrobněji charakterizována v kapitole 2. Úprava daňových změn vůči zrušení superhrubé mzdy se právě promítá nejvíce do závislé činnosti a odvodů daní do státního rozpočtu.

2.1 Poplatník daně z příjmu fyzických osob

Daňový subjekt neboli poplatník je povinný odvádět buďto daň nebo poplatek ze svých vlastních prostředků, tedy příjmů nebo zisku (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 11).

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob se v České republice rozumí fyzická osoba, která je daňovým rezidentem anebo daňovým nerezidentem (Marková, 2021, s. 6).

2.1.1 Daňový rezident

Vančurová a Láchová (2020, s. 160) popisují daňového rezidenta jako fyzickou osobou, která na území České republiky buďto má trvalé bydliště anebo fyzická osoba, která se tu obvykle zdržuje. Tím, že se tu fyzická osoba obvykle zdržuje se rozumí, že tato fyzická osoba tu nemá trvalé bydliště, ale pobývá na území České republiky více než 183 dnů v příslušném kalendářním roce. Daňový rezident podléhá zdanění všech svých příjmů z České republiky a příjmů ze zahraničí.

Do tohoto kritéria pro určení daňového rezidenta, který zde nemá trvalé bydliště, ale zdržuje se na území České republiky více než 183 dnů se uznávají každé započaté dny, které zde stráví buďto souvisle nebo v etapách. V etapách je myšleno například každý druhý měsíc (Marková, 2021, s. 6).

2.1.2 Daňový nerezident

Daňovým nerezidentem se rozumí fyzická osoba, která nemá trvalé bydliště na území České republiky a ani se zde obvykle nezdržuje, tedy nepřekročila kritérium 183 dnů. Těmto fyzickým osobám plyne daňová povinnost se vztahující se pouze na příjmy (zdrojů) z území České republiky. Prevencí, aby nedocházelo ke dvojímu zdanění stejného příjmu

v České republice a v zahraničí zabezpečují metody zamezení dvojího zdanění (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 12).

Za daňového nerezidenta se považuje fyzická osoba, která se na území České republiky zdržuje, ale za účelem studia nebo léčení (Vančurová a Láchová, 2020, s. 161).

2.2 Předmět daně

Předmětem daně z příjmu fyzických osob jsou veškeré příjmy poplatníka, které podléhají zdanění. Pod pojmem příjem fyzických osob se rozumí peněžní či nepeněžní zvýšení majetku. Za příjem se nepovažují příjmy, které jsou vymezeny v § 3 a § 4 nebo dalších částí ZDP. Jedná se buďto o příjmy, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny (Vančurová a Láchová, 2020, s. 163).

Příjmy, které jsou předmětem daně se rozčleňují podle jejich účelu do pěti skupin. Důvodem proč se příjmy rozdělují spočívá v odlišném určení dílčích základů daně a případně i její vybírání. Příjmy tedy rozčleňujeme:

- a) příjmy ze závislé činnosti dle § 6 ZDP – touto problematikou se zabývá kapitola 3
- b) příjmy ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP
 - Spadají zde například příjmy ze zemědělské výroby, živnostenského podnikání, podnikání s podnikatelským oprávněním, příjem z užití autorských práv, příjmy z nájmu majetku zařazeném v obchodním majetku a další.
- c) příjmy z kapitálového majetku dle § 8 ZDP
- d) příjmy z nájmu dle § 8 ZDP
 - Příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů a příjmy z nájmu movitých věcí, které nespádají do § 10
- e) ostatní příjmy dle § 10 ZDP
 - Do této skupiny řadíme například příjmy, které vznikají z příležitostných činností nebo nájmu movitých věcí, příjmy z úplatného převodu například nemovité věci nebo cenného papíru, výhry z loterie a tomboly, výhry z reklamních soutěží a další (Marková, 2021, s. 7).

2.3 Osvobození od daně

Příjmy, které jsou od daně osvobozeny a neuvádí se do daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob jsou nejrozsáhleji vyčteny v § 4 a § 4a ZDP, ale další osvobození jednotlivých příjmů je rozčleněno dle typu příjmu. Například nepeněžní příjem na vzdělání zaměstnance, které souvisí s předmětem činnosti, kterou zaměstnanec vykonává není osvobozeno dle § 4 ZDP, ale § 6 odst. 9 písm. a) ZDP. Osvobozeny jsou příjmy pod podmínkou, že splňují zákonem stanovené podmínky (Hnátek, 2018, s. 46,123,124).

Dle Vančurové a Láchové (2020, s. 163-164) se mezi ty nejdůležitější skupiny osvobozených příjmů z § 4 ZDP řadí:

- a) určité příjmy z prodeje majetku (například příjem z prodeje rodinného domu, nemovité věci nebo hmotné movité věci),
- b) některé bezúplatné příjmy (například nabytí majetku formou zdědění nebo odkazem),
- c) důchody a sociální transfery (například starobní důchod neboli penze, dávky sociální podpory, studijní stipendia),
- d) náhrada škody a pojistná plnění s výjimkami (například úrazové pojištění),
- e) a některé výhry (ceny z veřejné soutěže, ceny z úctenkové loterie).

Osvobození od daně má také své podmínky, po splnění těchto podmínek příjem je osvobozen. Hovoříme například o tzv. časovém testu, který je přezkoumán při prodeji majetku řekněme rodinného domu nebo bytu musí být splněna podmínka bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem. Další podmínky ujasňují případy, kdy příjem z prodeje majetku (domu nebo bytu) nesmí být zahrnut do obchodního majetku pro výkon podnikatelské činnosti a zároveň platí, že příjem není osvobozený do 2 let od vyřazení (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 34).

2.4 Základ daně

Stanovení celkového základu daně probíhá na základě dílčích základů daně podle jednotlivých druhů příjmů. Pokud tedy poplatník vykazuje ve zdaňovacím období dva a více příjmů podle § 6 až § 10 ZDP musí prvně za každý druh těchto příjmů určit dílčí základ daně snížený o prokazatelně vynaložené výdaje. Do základu daně se nezahrnují příjmy, které jsou podle § 4 nebo § 4a ZDP osvobozeny a také příjmy při kterých

je stanoven výběr daně zvláštní sazbou podle § 36 ZDP, ale pouze v případě pokud § 36 odst. 6 nebo odst. 7 nestanoví jinak (Marková, 2021, s. 11-12).

Po sečtení dílčích základů daně získáme celkový základ daně z příjmů fyzických osob. Od tohoto základu daně dále pracujeme s hodnotou odčitatelných položek a následně vypočítat daň (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 38).

2.5 Nezdánitelné části základu daně

Nezdánitelné části základu daně, které jsou výhradně určeny pro fyzické osoby jsou vymezeny v § 15 ZDP. Takovéto části neboli položky jsou charakteristické tím, že snižují hodnotu základu daně, ale pouze při splnění náležitých podmínek (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 40).

Vančurová a kolektiv (2020, s. 220-221) popisuje nezdánitelné části základu daně pod pojmem nestandardní odpočty, které se uplatňují fyzickou osobou v prokazatelné výši a pouze v případě kdy byly uhrazeny přímo poplatníkem. Z toho pohledu nelze uplatit například pojistné hrazené zaměstnavatelem. Cílem těchto položek je snížit nerovnost v příjmech poplatníků. Autorky řadí mezi ty nejdůležitější položky:

- a) bezúplatné plnění neboli poskytnuté dary,
- b) úroky z úvěrů na bytové potřeby,
- c) příspěvky na penzijní připojištění, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření,
- d) pojistné na soukromé životní pojištění,
- e) zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace.

V dalších podkapitolách jsou tyto odčitatelné položky od základu daně detailněji popsány.

2.5.1 Bezúplatné plnění

Jako jedinou odčitatelnou položku formou daru, která snižuje základ daně si může uplatnit jak fyzická, tak i právnická osoba. Jde o tzv. spolupodílení se na financování neziskových organizací a poskytnuté příspěvky ve formě daru například na financování vědy a vzdělání, kultury, školství, na ochranu zvířat a jejich zdraví, na účely zdravotnické a ekologické a další (Hnátek, 2022, s. 22).

Podmínka, která musí být dodržena pro to, aby si poplatník mohl tuto položku odečíst od základu daně je taková, že úhrnná hodnota bezúplatných plnění ve zdaňovacím období přesáhne alespoň 2 % ze základu daně anebo činí 1 000 Kč. V úhrnu lze uplatnit tedy odečíst od nejvýše 15 % ze základu daně (Marková, 2021, s. 18-19).

Darem s účelem na zdravotnické účely se rozumí odběr krve, odběr orgánů a odběr krvetvorných buněk. Hodnota jednoho odběru krve je oceněna částkou 3 000 Kč (Brychta a kolektiv, 2021, s. 73).

2.5.2 Úroky z úvěrů na bytové potřeby

Od základu daně si lze dále odečíst úroky z úvěrů, které byly poskytnuty na bytové potřeby. Jedná se o zaplacené úroky v patřičném zdaňovacím období, které byly vynaloženy na hypoteční úvěr nebo úvěr ze stavebního spoření (Marková, 2021, s. 19).

Dle § 15 odst. 3 ZDP se bytovou potřebou rozumí použití úvěru poplatníkem na financování bytových potřeb jako jsou výstavba nebo koupě bytového domu nebo jednotky, nástavba, přístavba, stavební úprava, modernizace a další (Vančurová a kolektiv, 2020, s. 223-224).

Odpočet úroků je limitováno částkou 150 000 Kč na zdaňovací období 2021 pro společně hospodařící domácnost. U poplatníka, který platí úroky pouze po část roku nesmí uplatňovaná částka překročit jednu dvanáctinu maximální částky za každý měsíc placení úroků (Marková, 2021, s. 19).

2.5.3 Příspěvek na penzijní připojištění

Základ daně si dále poplatník může snížit pomocí zaplaceného příspěvku na penzijní připojištění se státním příspěvkem podle smlouvy o penzijním připojištění se státním příspěvkem, které je uzavřené mezi poplatníkem a penzijním fondem. Maximální částka, kterou si poplatník může uplatnit za příslušné zdaňovací období je v úhrnu 24 000 Kč. Přitom se částka musí rovnat úhrnu částí měsíčních příspěvků, které přesáhly výši, od které náleží maximální státní příspěvek v jednotlivých kalendářních měsících (Hnátek, 2022, s. 29).

2.5.4 Pojistné na soukromé životní pojištění

Poprvé si bylo možné uplatit tuto odčitatelnou položku za zdaňovací období 2001. Soukromé životní pojištění zahrnuje produkty typu pojištění na dožití určitého věku, na smrt a dožití určitého věku a na důchodové pojištění. Jednou z podmínek se zaobírá sjednáním pojistné smlouvy, kdy si pojistnou smlouvu musí sjednat přímo poplatník a výplata musí být ve smlouvě sjednána nejdříve až po 5 letech a nejdříve v roce kdy poplatník dosáhne 60 let života (Pelc, 2020 s. 182).

Maximální částka, kterou si lze odečíst od základu daně za zdaňovací období činí v úhrnu 24 000 Kč i za případu, že má poplatník uzavřeno více smluv s více pojišťovnami (Marková, 2021, s. 19)

Pojistné na soukromé životní pojištění si lze odečíst ze základu daně fyzických osob i v případě, kdy sjednané penzijní fondy nebo životní pojišťovny daného poplatníka mají sídlo v jiných státech Evropské unie. Tedy smluvní strana nesídlí v České republice. Zaplacené pojistné lze odečíst od základu daně za stejných podmínek (European tax handbook, 2021).

2.5.5 Zaplacené členské příspěvky

Zaplacené členské příspěvky odborové organizaci zaplacené ve zdaňovacím období si lze odečíst, pokud je poplatník členem odborové organizace. Tato odborová organizace musí podle svých stanov obhajovat hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců. Částku, kterou lze odečíst do výše 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6 ZDP, ale maximálně do výše 3 000 Kč za zdaňovací období (Marková, 2021, s. 20).

2.6 Slevy na dani

V této části podkapitoly jsou vyčteny základní typy daňových slevy, které poplatník může za splnění určitých podmínek využít a snížit si tak vypočtenou daň z příjmu fyzických osob. Určité slevy si poplatník může uplatnit měsíčně v jiném případě pouze až v ročním zúčtování. Výčet slev na dani nalezneme v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

V převážné části vyspělých zemí jsou zavedeny pro příjmy fyzických osob příležitosti, jak své daňové zatížení co nejvýše snížit a minimalizovat ho. Účelem slev je podpora ekonomického chování a podpora národní spravedlnosti mezi občany. Pro možnost uplatnění slev musí vždy poplatník splňovat stanovené podmínky určené zákonem. V USA a ve Velké Británii je studií prokázáno, že využívání daňových slev fyzické osoby nečerpají

neboli nevyužívají, a to z důvodu významné náročnosti při splnění podmínek dané patřičným zákonem pro možnost využití slev (Calahorrano, Stöwhase, 2021, s. 129-131).

2.6.1 Sleva na poplatníka

Základní sleva na poplatníka činí 27 840 Kč pro zdaňovací období 2021 a měsíčně tato sazba slevy dosahuje 2 320 Kč (Brychta a kolektiv, 2021, s. 34).

Na tuto základní slevu mají nárok jak daňoví rezidenti, tak i daňoví nerezidenti České republiky (Šubrt a kolektiv, 2022, s. 266-267).

Sleva na poplatníka byla původně pro rok 2020 v částce 24 840 Kč. Parlament schválil pro rok 2021 navýšení této slevy o 3 000 Kč, tedy částka vzrostla na 27 840 Kč. A pro následující kalendářní rok 2022 se sleva na poplatníka zvyšuje o další 3 000 Kč, tedy na 30 840 Kč. Poplatníkovi se tedy zvýšila sleva celkem o 6 000 Kč (Žurovec, 2020).

2.6.2 Sleva na manžela

Podmínkou pro uplatnění slevy na manžela ve výši 24 840 Kč poplatníkem popisuje Marková (2021, s. 52) takto „žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč“.

Za předpokladu, že manžel je držitelem průkazu ZTP/P zvyšuje se částka na dvojnásobek, tedy pro zdaňovací období 2021 činí 49 680 Kč. Za manžela se podle zákona upravující registrované partnerství považuje i partner/ka, který se prokazuje dokladem o registrovaném partnerství. (Šubrt a kolektiv, 2022, s. 267).

Do vlastního příjmu manžela se nezahrnují například dávky státní podpory (rodičovský příspěvek nebo porodné), dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, příjem druhého z manželů ze společného majetku. Sleva lze uplatit až v daňovém přiznání daného zdaňovacího období (Hnátek, 2022, s. 15-16).

2.6.3 Sleva na invaliditu

Základní sleva na invaliditu činí 2 520 Kč za rok, pouze pod podmínkou, že je poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důchodového pojištění. V případě, že je poplatníkovi přiznán invalidní důchod třetího stupně má nárok na rozšířenou slevu na invaliditu ve výši 5 040 Kč za rok (Marková, 2021, s. 52).

2.6.4 Sleva pro držitele průkazu ZTP/P

Je-li poplatníkovi přiznán nárok na vlastní průkaz ZTP/P podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením může si uplatit slevu ve výši 16 140 Kč za zdaňovací období nebo měsíčně 1 345 Kč (Šubrt a kolektiv, 2022, s. 270).

2.6.5 Sleva na studenta

Tato sleva náleží poplatníkům, kteří se soustavně připravují na budoucí povolání buďto studiem nebo předepsaným výcvikem a zároveň nedovršili 26 let nebo 28 let v případě prezenčního doktorského studia. Vypočtená daň tedy klesne, pokud poplatník studuje v daném kalendářním měsíci (Pelc, 2020 s. 556-557).

Sleva na studenta pro zdaňovací období 2021 činí ročně 4 020 Kč anebo měsíčně 335 Kč. Poplatník se při uplatnění slevy prokazuje potvrzením školy, která potvrzuje, že poplatník studuje (Šubrt a kolektiv, 2022, s. 270).

2.6.6 Sleva za umístění dítěte

Sleva za umístění dítěte se vykazuje pouze v ročním zúčtování daně, a to do maximální výše minimální mzdy pro daný rok. Tato sleva odpovídá výši výdajům, které poplatník prokazatelně vynaložil za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení (Šubrt a kolektiv, 2022, s. 272).

2.6.7 Souhrn výše slev pro fyzické osoby 2021

Tab. 2 Souhrn výše slev na dani fyzických osob pro zdaňovací období 2021 (vlastní zpracování podle Markové, 2021, s. 52)

TYP SLEVY	ROČNĚ	MĚSÍČNĚ	ZDP
na poplatníka	27 840 Kč	2 320 Kč	§ 35ba odst. 1 písm. a)
na manžela	24 840 Kč	-	§ 35ba odst. 1 písm. b)
- na manžela ZTP-P	49 680 Kč	-	§ 35ba odst. 1 písm. b)
invalidita I. a II. stupně	2 520 Kč	210 Kč	§ 35ba odst. 1 písm. c)
invalidita III. stupně	5 040 Kč	420 Kč	§ 35ba odst. 1 písm. d)
držitel průkazu ZTP/P	16 140 Kč	1 345 Kč	§ 35ba odst. 1 písm. e)
na studenta	4 020 Kč	335 Kč	§ 35ba odst. 1 písm. f)
za umístění dítěte	max. 15 200 Kč	-	§ 35bb

Tabulka 2 přehledněji zobrazuje typy slev, které si poplatník může v zúčtování daně z příjmů fyzických osob uplatnit. Přehledněji jsou slevy rozděleny do způsobu uplatnění, a to tedy buďto ročně nebo měsíčně při hrubé mzdě kterou si vydělá od zaměstnavatele za vykonanou práci. Dále je na každou slevu poukázán patřičný odkaz na zákon o ZDP.

2.7 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě

Podle § 35c odst. 1 ZDP nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě má poplatník, který je daňovým rezidentem. Vyživované dítě musí s poplatníkem žít ve společně hospodařící domácnosti na území členského státu Evropské unie. Daňové zvýhodnění poplatník může uplatnit třemi způsoby, a to slevou na dani, daňovým bonusem nebo slevy na dani a daňového bonusu. Uplatnění daňového bonusu může dosáhnout pouze poplatník, který ve zdaňovacím období měl příjmy ze závislé činnosti nebo samostatné činnosti alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy. Pro zdaňovací období 2021 tato výše činí 91 200 Kč. Daňový bonus poplatník může uplatnit pouze pokud výše bonusu činí alespoň 100 Kč. (Marková, 2021, s. 52-53).

Tabulka č. 3 uvádí výši částek, které si poplatník může uplatnit na vyživované dítě za zdaňovací období 2021.

Tab. 3 Přehled výše daňového zvýhodnění na vyživované dítě pro zdaňovací období 2021 (vlastní zpracování podle Rindové a Rohlíkové, 2021, s. 102)

DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ	PRVNÍ DÍTĚ	DRUHÉ DÍTĚ	TŘETÍ A KAŽDÉ DALŠÍ DÍTĚ
Ročně	15 204 Kč	19 404 Kč	24 204 Kč
Měsíčně	1 267 Kč	1 617 Kč	2 017 Kč
Držitel ZTP/P ročně	30 408 Kč	38 808 Kč	48 408 Kč
Držitel ZTP/P měsíčně	2 534 Kč	3 234 Kč	4 034 Kč

Vyživované dítě v rámci hospodařící domácnosti si může uplatnit pouze jeden z poplatníků v kalendářním měsíci u jednoho zaměstnavatele tzn., že poplatníci si nemohou uplatnit vyživované dítě každý sám za sebe, ale musí se dohodnout, který z poplatníků si vyživované dítě uplatní. Pokud je vyživovaných dětí v domácnosti více než jedno posuzují se pro účely nároku na daňové zvýhodnění dohromady (Šubrt a kolektiv, 2021, s. 275-276).

3 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI DLE § 6 ZDP

Dle Kubátové (2018, s. 158-159) je osobní daň neboli daň ze závislé činnosti značně mezi obyvateli nepopulární a je pro podstatnou část obyvatel nežádoucí oproti menšině, aby se zvyšování této konkrétní daně uskutečňovalo. Kritizováno je především vysoké zdanění příjmů, které jsou ve vyšších hodnotách a podle autorky to má za důsledek odrazování poplatníků od práce, preferování volného času anebo také daňové úniky. Pozitivní stránka této daně spočívá v sociálních úlevách, které si poplatník může uplatnit například sleva na poplatníka, sleva na studenta nebo daňové zvýhodnění na dítě, protože u jiných daní jako jsou spotřební daně nebo daň z přidané hodnoty tyto úlevy aplikovat poplatníkem nelze.

V České republice došlo v roce 2005 ke zneužití práva v souvislosti s daněmi. Vznikla situace, kdy poplatník poskytnul peněžitý dar spolku. Ovšem správce daně odmítl uznat hodnotu poskytnutých darů z důvodu toho, že obdarované sdružení se skládalo z členů blízkých členů poplatníka a samotného poplatníka. Peněžitý dar byl spolkem využit na náklady spojené například s jazykovým kurzem, potápěčské expedice, výdaje na cesty do školy a další. Nejvyšší správní soud takovéto činy odsoudil a pojal je za nepřijatelné a rozporujícími s principem rozumného uspořádání společenských vztahů. Cílem poplatníka bylo snížit si základ daně o odčitatelnou položku (Klimešová, 2018, s. 59-60).

U příjmů ze závislé činnosti je přenesena odpovědnost zaměstnance na zaměstnavatele ve věci týkající se včasného a řádného plnění daňové povinnosti. Zaměstnanec získá mzdu již po zdanění a odpočet sociálního pojistného tzv. čistou mzdu (Vančurová a kolektiv, 2020, s. 173).

U zdaňování příjmů ze závislé činnosti pro rok 2021 dochází k významným změnám. Změny se promítají do základu daně z příjmů ze závislé činnosti, kdy již není základem daně superhrubá mzda, ale pouze samotný příjem. Další změnou bylo již zmiňované zrušení solidární daně a zavedení „klouzavé“ dvojí sazby daně z příjmu, zrušení ročního maximálního bonusu a další (Rindová, Rohlíková, 2021, s. 14-15).

Všechny tyto změny budou dále podrobněji rozebírány v následujících kapitolách.

3.1 Vymezení předmětu daně z příjmů ze závislé činnosti

Co náleží do příjmu ze závislé činnosti fyzických osob nalezneme v ZDP v § 6 odst. 1 a podle Markové (2021, s.12) se tím rozumí:

- a) plnění v podobě příjmů ze současného nebo dřívějšího:
 - pracovněprávního vztahu (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o provedení činnosti),
 - služebního vztahu (příjmy vojáků, policistů a další),
 - členského poměru nebo obdobného poměru v němž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce,
 - funkčního požitku,
- b) příjmy za práci
 - člena družstva,
 - společníka společnosti s ručením omezeným,
 - komanditisty komanditní společnosti,
- c) odměny
 - člena orgánů právnické osoby,
 - likvidátora,
- d) „příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo minulým výkonem činnosti, ze které plynou příjmy podle písmen a) až c), bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, nebo od plátce u kterého poplatník tuto činnost nevykonává“.

Pod plněním v podobě příjmu z funkčního požitku se rozumí funkční platy, plnění a odměny za výkon funkce poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce. Hovoříme o výkonech funkce představitelů státní moci, státních orgánů a soudců a dalšími. Odměny za výkon funkce mohou plynout například z funkce v orgánech obcí, orgánech územní samosprávy, spolicích, komorách a další (Dvořáková a kolektiv, 2019, s. 46).

3.2 Příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů ze závislé činnosti

Výčet příjmů, které nespádají do předmětu daně ze závislé činnosti, a tedy nepodléhají zdanění se řídí dle § 6 odst. 7 ZDP. Mezi tyto příjmy řadíme zejména:

- a) náhrady cestovních výdajů v souvislosti s výkonem činnosti,
 - Tyto příjmy nespádají do předmětu daně do výše zákonných limitů podle zákoníku práce. Do náhrad cestovních výdajů zařazujeme výdaje na ubytování při pracovních cestách, výdaje na dopravu v rámci pracovní cesty, stravné, náhrady při zahraničních pracovních cestách (Vančurová, 2021, s. 125-130).
- b) hodnota osobních ochranných prostředků, pracovních oděvů a obuvi,
 - Dané předměty nespádají do předmětu daně z důvodu toho, že musí odpovídat závazným předpisům a normám, které zaměstnavatel určuje pro daný výkon práce například montérky s ochrannými prvky. Dále jednotné pracovní oblečení neboli stejnokroje, a další oděvy, které jsou potřebné pro výkon činnosti a jsou stanoveny vnitřním předpisem organizace (Vančurová, 2021, s. 130-131).
- c) částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele,
- d) náhrady za opotřebení vlastního nářadí,
 - Zaměstnanec používá k výkonu práce své vlastní nářadí, zařízení nebo předměty a zaměstnavatel mu poskytuje náhradu ve výši podle 262/2006 Sb., zákoníku práce. Náhrada může být stanovena formou kalkulace skutečných výdajů paušální částkou (Šubrt a kolektiv, 2021, s. 240).
 - Z předmětu daně je vyňato také poskytování ochranných nápojů, protože zaměstnanec na ně má právo podle 262/2006 Sb., zákoníku práce a návazné vyhlášky, která se opírá o fakt, že se jedná o „ochranu organismu proti teplu a chladu“ (Vančurová, 2021, s. 132).
- e) povinná plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek pro výkon práce stanovená právním předpisem.

3.3 Příjmy osvobozené od daně z příjmu ze závislé činnosti

Příjmy, které již spadají do předmětu daně, ale daň se z nich neodvádí z důvodu toho, že jsou od daně osvobozeny. Celkový výčet těchto příjmů nalezneme v § 6 odst. 9 ZDP. Pro přiblížení této problematiky byly v práci vybrány pouze ty nejčastěji osvobozené příjmy:

- a) hodnota stravování poskytovaného jako nepeněžní plnění,
- b) hodnota nealkoholických nápojů,
- c) nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele
- d) nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnancům anebo jejich rodinným příslušníkům z FKSP, ze sociálního fondu
- e) příjmy za práci žáků a studentů z praktického vyučování a praktické přípravy
- f) příspěvek na penzijní připojištění.

3.4 Vybírání a placení záloh na daň

Pro výpočet zálohy na dani se používá základ daně z příjmů ze závislé činnosti a ten se skládá z úhrnu všech zúčtovaných nebo vyplácených zdanitelných příjmů ze závislé činnosti, které připadají poplatníkovi. Výjimka nastává u příjmů, které jsou zdanitelné srážkovou daní a u příjmů ze zdrojů ze zahraničí do samostatného základu daně, tedy nejsou předmětem daně. Dílčí základ daně, který slouží pro výpočet měsíční zálohy je vždy stanoven v úhrnu veškerých mezd, odměn vyplacených v daný kalendářní měsíc u totožného zaměstnavatele (Šubrt a kolektiv, 2021, s. 249-250).

Základ daně, který je určen pro výpočet zálohy na dani se zaokrouhluje takto:

- do 100 Kč na celé koruny nahoru,
- nad 100 Kč na celé stokoruny nahoru (Brychta, 2021, s. 43).

3.4.1 Sazba daně z příjmů ze závislé činnosti

Dle Markové (2021, s. 20) se sazba daně rozděluje do dvou bloků a to:

- a) 15 % pro tu část základu daně, která nepřesahuje 48násobek průměrné mzdy,
- b) 23% pro část základu daně, která přesahuje 48násobek průměrné mzdy (Marková, 2021, s. 60).

Zvýšená sazba daně 23 % nahradí původní solidární zvýšení daně ve výši 7 %. Tato zvýšená sazba daně se vztahuje na příjmy nad 4násobek průměrné hrubé mzdy, tedy nad 141 764 Kč v přepočtu na měsíc (Žurovec, 2020).

Sazba zálohy na daň je totožná pouze s tím rozdílem, že limit není 48násobek průměrné mzdy, ale pouze 4násobek průměrné mzdy (Marková, 2021, s. 60).

3.4.2 Zrušení solidárního zvýšení daně

Původní solidární zvýšení daně bylo v daňovém balíčku pro rok 2021 zrušeno. Solidární zvýšení daně činilo původně 7 % z příjmů, které přesahovaly 48násobek průměrné mzdy stanovené podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení. Místo solidárního zvýšení daně byla zavedena tzv. klouzavá dvojí sazba daně z příjmů ve výši 23 % pro základ daně, který přesahuje hranici 48násobku průměrné mzdy (Rindová, Rohlíková, 2021, s. 14-15).

Solidární zvýšení daně se týkalo pouze příjmů, které byly dosaženy závislou činností podle § 6 ZDP a dílčího základu daně ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP. Limitní částka (48násobek průměrné mzdy) je shodná s maximálním vyměřovacím základem pro odvod pojistného na sociální pojištění (Macháček, 2019, s. 101-102).

Sazbou daně 23 % pro tu část, která přesahuje 48násobek průměrné mzdy již není podrobena pouze závislá a samostatná činnost, jak tomu bylo u solidárního zvýšení daně, ale zdaňovány jsou všechny příjmy poplatníka od § 6 ZDP po § 10 ZDP.

3.5 Roční zúčtování záloh

Zaměstnanec nemá povinnosti požádat svého zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování, ale má pouze možnost ho požádat o roční zúčtování. Pokud zaměstnanec splňuje kritéria a požadavky pro uplatnění odčitatelných položek ze základu daně, slev na dani nebo daňového zvýhodnění na děti může si je nechat v ročním zúčtování uplatnit a tím si ponížít daňovou povinnost (Pelcl, 2021, s. 297-298).

Zaměstnavatel je povinen provést roční zúčtování pro zaměstnance v případě, že ho o to zaměstnanec požádal. Aby takto zaměstnavatel činil musí zaměstnanec dodržet lhůtu o písemné žádosti ročního zúčtování do 15. února. Dále zaměstnanec musí předložit potřebné dokumenty mezi které spadá například doklad od všech předchozích zaměstnavatelů, doklady potřebné pro nárok na snížení základu daně (doklad o darování krve, úroky zaplacené na hypotečním úvěru apod.), doklady pro prokázání nároku na slevy

(potvrzení o zaplaceném školkovném, potvrzení o studiu), dokumenty pro uplatnění daňového zvýhodnění na děti (kopie rodného listu) (Pelcl, 2021, s. 299-300).

Zaměstnanec, který není povinen podat daňové přiznání je charakteristický tím, že v daném kalendářním roce má pouze příjmy ze závislé činnosti od jednoho zaměstnavatele. O provedení ročního zúčtování žádá svého posledního zaměstnavatele v daném kalendářním roce (Rindová, 2022, s. 66-67).

3.6 Záloha na daň z příjmů fyzických osob

Plátce daně vypočte zálohu na daň ze základu pro výpočet zálohy. Základem se rozumí základ daně, tedy úhrn příjmů ze závislé činnosti, které jsou zúčtované nebo vyplacené zaměstnanci za kalendářní měsíc nebo za zdaňovací období. Základ daně určený pro výpočet zálohy na dani se zaokrouhlí do 100 Kč na celé koruny nahoru a nad 100 Kč na celé stokoruny nahoru (Marková, 2021, s. 60).

3.7 Schéma výpočtu ročního a měsíčního zúčtování záloh

Konečná daň je vypočtena ze základu daně. Předtím, než takto bude učiněno si poplatník může snížit základ daně o nezdánitelné části základu daně a o odčitatelné položky dle § 15 a nastane tak upravený základ daně, který se zaokrouhluje na celá sta Kč dolů. Z tohoto upraveného základu daně se vypočte daň pomocí příslušné sazby daně. Od vypočtené daně si poplatník může odečíst slevy na dani a uplatnit daňové zvýhodnění (Marková, 2021, s. 20).

Tab. 4 Schéma měsíčního výpočtu zúčtování záloh na daň ze závislé činnosti (vlastní zpracování dle Markové, 2021, s. 60-61)

Název operace	Podle ustanovení ZDP
Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů (dílní základ daně)	
= Základ daně zaokr. na celá sta Kč nahoru	§ 38h odst. 1 a 3
* Sazba daně 15 %	§ 38h odst. 2
= Záloha na daň zaokr. na celé Kč nahoru	§ 38h odst. 1 a 3
- Slevy na dani	§ 38h odst. 4 a 5; § 38k
= Záloha na daň po slevě (konečná záloha na daň)	
- Daňové zvýhodnění na dítě/děti	§ 35c
= Konečná záloha na daň / daňový bonus	
Úhrn skutečně sražených záloh na daň (po slevě na dani)	
Přeplatek = úhrn záloh	

Tabulka 4 názorně popisuje postup výpočtu konečné měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti. Příjem od zaměstnavatele se stává základem daně pro výpočet zálohy na daň. Měsíční záloha na daň z příjmu se zaokrouhluje na Kč nahoru na rozdíl od ročního zúčtování, kde se zaokrouhluje záloha na daň na celá sta Kč dolů. K výpočtu zálohy na daň se použije sazba daně 15 % nebo zvýšená sazba daně v případě překročení 4násobku průměrné mzdy. Vypočtená daň se poníží o slevy, které lze uplatnit měsíčně. Případně poplatník uplatní měsíční sumu daňového zvýhodnění na vyživované dítě/děti.

Tab. 5 Schéma ročního výpočtu zúčtování záloh na daň ze závislé činnosti (vlastní zpracování podle Markové, 2021, s. 60-61)

Název operace	Podle ustanovení ZDP
Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů (hrubá mzda)	§ 38h odst. 1
- Nezdánitelné části základu daně a odčitatelné položky	§ 38k odst. 1
= Základ daně snížený o nezdánitelné částky zaokr. na celá sta Kč dolů	§ 38h odst. 2
* Sazba daně 15 %	§ 16 odst. 1
= Záloha na daň	§ 16 odst. 2
- Slevy na dani	§ 35ba
= Záloha na dani po slevě	
- Daňové zvýhodnění na dítě/děti	§ 35c
= Sražená záloha na daň nebo daňový bonus	§38ch odst. 5

Tabulka č. 5 zobrazuje průběh výpočtu ročního zúčtování daně z příjmů fyzických osob, konkrétněji ze závislé činnosti. Průběh výpočtu a zdanění je obdobný jako u výpočtu měsíční zálohy na daň. Rozdíl tkví v zaokrouhlování a ročním uplatňování slev a daňového zvýhodnění na dítě/děti. Pouze po uplatnění daňového zvýhodnění poplatníkovu může a nemusí vzniknout daňový bonus. Pouze po využití slev na dani poplatník nikdy nedosáhne daňového bonusu, ale jeho daň bude buďto nulová nebo záporná.

4 SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ

Následující kapitola se zabývá teorií sociálního pojištění, které je v České republice uzákoněno a z toho vyplývá, že každý zaměstnanec mající příjmy ze závislé činnosti a osoba samostatně výdělečně činná musí platit sociální a zdravotní pojištění. Sociální pojištění se člení na zdravotní pojištění a pojištění na sociálním zabezpečení.

Zaměstnanci se sociální pojištění strhává každý kalendářní měsíc ze mzdy s tím, že zaměstnavatel platí poměrnou část za zaměstnance. Osoba samostatně výdělečně činná platí sociální pojištění v rámci měsíčních povinných záloh a konečného přehledu.

4.1 Vyměřovací základ

Určení vyměřovacího základu je definováno zákonem o pojistném na zdravotním pojištění. Vyměřovací základ zaměstnanců tento zákon určuje jako úhrn peněžních i nepeněžních příjmů ze závislé činnosti, který je snížený o příjmy, které jsou vyňaté a osvobozené od daně z příjmu fyzických osob. Z tohoto vyplývá, že základ daně se rovná vyměřovacímu základu (Vančurová, 2020, s. 181).

4.1.1 Zaokrouhlování a splatnost pojistného

Sociální pojištění se vždy zaokrouhluje na celé koruny nahoru až po operaci vyměřovacího základu a sazby (Červinka, 2020, s. 55).

4.2 Zdravotní pojištění

Veřejné zdravotní pojištění upravuje zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve změně pozdějších předpisů (dále jen zákon o veřejném pojištění) a zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pojistném na zdravotní pojištění).

Účelem zdravotního pojištění dle autora Červinky (2020, s. 14) je plné nebo částečné hrazení zdravotní péče, která je poskytnuta pojištěnci, protože pojištěnec potřebuje zlepšit nebo zachovat zdravotní stav. Dále Vančurová (2021, s. 157) ke zdravotnímu stavu dodává, že je zdravotní pojištění využito „ke krytí výdajů spojených s financováním nutné zdravotní péče v rozsahu daném zákonnými pravidly“.

Zaměstnavatel je povinný odvádět 2/3 pojistného z vyměřovacího základu za zaměstnance a zároveň odvádí 1/3 pojistného z vyměřovacího základu, kterou ale hradí zaměstnanec přímou srážkou od zaměstnavatele ze mzdy (Šubrt a kolektiv, 2021, s. 380).

4.2.1 Účastníci zdravotního pojistného

Platit pojistné na zdravotní pojištění není povinné pro všechny účastníky tohoto pojištění, ale přesto jim je poskytnuta pojistná záštita. Podle Červinky (2020, s. 14) je zdravotní pojištění ze zákona povinné v České republice pro osoby s trvalým pobytem na území České republiky a pro osoby, které na území České republiky trvalý pobyt nemají, ale mají zde zaměstnání a jejich zaměstnavatel má sídlo nebo trvalý pobyt v České republice.

4.2.2 Plátcí zdravotního pojistného

Dle § 4 zákona o veřejném pojištění jsou plátcí zdravotního pojistného

- a) pojištěnci,
 - Zaměstnanec s příjmy ze závislé činnosti, osoba samostatně výdělečně činná nebo osoba bez zdanitelných příjmů (Červinka, 2020, s. 29).
- b) zaměstnavatelé,
 - Odvádí pojistné za zaměstnance.
- c) stát.
 - Pokud za osoby platí zdravotní pojistné stát hovoříme o tzv. státních pojištěních. Počet těchto státních pojištěnců překračuje k roku 2020 až 6 milionů osob, což tedy činí až 60 % obyvatelstva České republiky. Do této skupiny patří nezaopatřené děti, osoby pobírající důchod, nezaměstnané osoby evidované u úřadu práce a další (Vančurová, 2020, s. 162-163).

4.2.3 Minimální vyměřovací základ

Vančurová (2021, s. 160) minimální vyměřovací základ označuje za „nejmenší tolerované hranice solidarity“. Účastník sociálního pojištění musí alespoň ve stanovené výši přispívat buďto na zdravotní pojištění nebo pojištění na sociální zabezpečení.

Zdravotní pojištění oproti pojistnému na sociální zabezpečení využívá stanovení minimálního vyměřovacího základu. Tento minimální vyměřovací základ je ze zákona určen pomocí minimální mzdy, která je platná k prvnímu dni kalendářního měsíce, kdy je určena jako minimální vyměřovací základ. Pro rok 2021 je stanoven 15 200 Kč.

Ovšem tento vyměřovací základ se nevztahuje na všechny poplatníky stejně. Jedná se o nezaopatřené děti, osoby pobírající důchod z důchodcovského pojištění, osoby na rodičovské dovolené, osoby, za které je plátcem pojistného stát a další (Vančurová, 2021, s. 78, 145-149).

4.2.4 Maximální vyměřovací základ

Maximální vyměřovací základ pro zaměstnance mající příjmy ze závislé činnosti a osoby samostatně výdělečně činné není určen ani stanoven. Poslední záznam stanovení hranice pro odvod zdravotního pojistného byl za kalendářní rok 2012 (Šubrt a kolektiv, 2021, s. 398).

Dle Vančurové od roku 2013 maximální vyměřovací základ u zdravotního pojištění není dočasně stanoven (Vančurová, 2021, s. 151-152). Ovšem Červinka (2020, s. 55) uvádí, že od roku 2015 je od maximální vyměřovací základu ze zdravotního pojistného zrušen úplně.

4.3 Rozhodné období

Podle zákona o pojistném na zdravotní pojištění se rozhodným obdobím rozumí kalendářní měsíc. Z tohoto rozhodného období se zjišťuje vyměřovací základ za zaměstnance (Šubrt a kolektiv, 2021, s. 380).

4.4 Pojištění na sociálním zabezpečení

Pojištění na sociálním zabezpečení se řídí zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen pojistné na sociální zabezpečení).

Pojistné na sociální zabezpečení obsahově zahrnuje:

- pojistné na důchodové pojištění,
- pojistné na nemocenské pojištění,
- a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Sociální pojistné je příjmem do státního rozpočtu a zároveň státním výdajem například na dávky nemocenského pojištění, dávky důchodového pojištění a další. V situaci nedostatku příjmů pro pokrytí nákladů je schodek vyrovnán jinými příjmy státního rozpočtu (Ženíšková, 2020, s. 7-9).

4.4.1 Plátcí sociálního pojistného

Mezi poplatníky sociálního pojistného se podle § 3 zákona o pojistném na sociálním zabezpečení řadí:

- a) zaměstnavatelé,
- b) zaměstnanci,
- c) osoby samostatně výdělečně činné,
- d) osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění,
- e) zahraniční zaměstnanci.

4.4.2 Minimální vyměřovací základ

Vančurová (2021, s. 145) poukazuje na fakt, že minimální vyměřovací základ zaměstnance není pro sociální zabezpečení stanoveno a specificky označuje „minimální vyměřovací základ zaměstnance je pouze u veřejného zdravotního pojištění“.

4.4.3 Maximální vyměřovací základ

Maximální vyměřovací základ byl prvně zaveden pro všechny účastníky pojistného od roku 2008, před tímto rokem byl zaveden pouze pro osoby samostatně výdělečně činné. Výše maximálního vyměřovacího základu je určena pomocí průměrné mzdy. Průměrná mzda pro rok 2021 byla stanovena pomocí všeobecného vyměřovacího základu a přepočítacího koeficientu na 35 441 Kč (Vančurová, 2021, s. 151).

Pro období roku 2021 je maximální vyměřovací základ určen jako 48násobek průměrné mzdy, tedy 1 701 168 Kč. Pokud zaměstnanec přesáhne tuto hranici maximálního vyměřovacího základu neplatí ani zaměstnanec ani zaměstnavatel pojistné na sociální zabezpečení z částky, která přesahuje tuto maximální hranici (Šubrt a kolektiv, 2021, s. 460).

4.5 Rozhodné období

Ze zákona o pojistném na sociálním zabezpečení se za rozhodné období považuje kalendářní měsíc, za který se pojistné hradí. Z tohoto rozhodného období se zjišťuje vyměřovací základ pro výpočet odvodu na sociální pojistné. Rozdíl u určení rozhodného období spočívá při určení rozhodného období, z něhož se zjišťuje maximální vyměřovací základ. Pro tuto operaci je to kalendářní rok. (Šubrt a kolektiv, 2021, s. 452, 460).

4.6 Přehled sazeb sociálního pojištění

Následující tabulka č. 6 je rozdělena do dvou kategorií, tak aby efektivně znázorňovala přehled sazeb sociálního pojistného.

Tab. 6 Přehled sazeb sociálního pojištění zaměstnance a zaměstnavatele (vlastní zpracování podle Vančurové, 2020, s. 172-173)

	ZP	SP			ÚHRN
Z pohledu:	-	nemocenské pojištění	důchodové pojištění	státní politika nezaměstnanosti	ZP + SP
Zaměstnanec	1/3 z 13,5%	6,5%			4,5% + 6,5%
Zaměstnavatel	zbytek z 13,5%	2,1%	2,5%	1,2%	9% + 24,8%

První kategorie vykazuje zdravotní pojištění. Zaměstnanec ze svého vyměřovacího základu odvádí 1/3 z 13,5%, tedy 4,5%. Zbytek hradí zaměstnavatel za svého zaměstnance ve výši sazby 9%. Druhá kategorie poukazuje na sazby sociálního zabezpečení. Pro účely výpočtu z pohledu zaměstnavatele se využívá sazby 24,8%, ale tabulka ukazuje přehlednější sazby rozdělení sociálního pojistného.

5 SUPERHRUBÁ MZDA

Pojem superhrubá mzda je pojem, který je zavedený v praxi a označuje se tímto příjmem zaměstnance, který je zvýšen o částku sociálního pojištění, které je povinen platit zaměstnavatel. Tato částka připadá pojistnému na sociální pojištění ve výši 24,8 % a pojistnému na veřejné zdravotní pojištění ve výši 9 % (Schmied a kolektiv, 2020, s. 147).

Superhrubá mzda jako základ daně ze závislé činnosti byla používána do roku 2020. Mzdová účetní se s touto formou zdanění příjmů setká naposledy při ročním zúčtování záloha za rok 2020. V ZDP nenalezneme pojem „superhrubá mzda“, ale nýbrž pouze popis této metodiky. Pojem „superhrubá mzda“ je lidová zkratka, která se v praxi uchytila a je používána (Pelcl, 2021, s. 206).

Při výpočtu základu daně neboli superhrubé mzdy se částka odpovídající povinnému pojistnému, které hradí zaměstnavatel za zaměstnance přičte k příjmu ze závislé činnosti a utvoří se tak základ daně z příjmu ze závislé činnosti (Marková, 2020, s. 13).

Podle Pelecha a Rindové (2020, s. 69) popisují superhrubou mzdu jako tzv. „fiktivní české pojištění“, které navyšuje příjmy.

Stanovení základu daně ze závislé činnosti pomocí superhrubé mzdy bylo označováno za diskriminační, a to z důvodu vyššího daňového zatížení právě poplatníků daně z příjmů ze závislé činnosti než u příjmů ostatních například příjmů ze samostatné činnosti (Ministerstvo financí, 2020b, s. 12).

5.1 Zavedení superhrubé mzdy

V roce 2007 probíhala konsolidace veřejných financí, protože se ve vládě zásadně změnilo obsazení vládní koalice. Tato konsolidace se nejprve projevila daňovou reformou, a to formou zavedení superhrubé mzdy, přičemž Vančurová (2021, s. 60) tento princip komentuje jako protiprávní. K tomuto názoru autorka dochází z toho, že sociální pojištění, které hradí zaměstnavatel nelze z právního hlediska považovat za příjem zaměstnance. Dále při daňové reformě probíhala změna sazby daně z příjmu fyzických osob. Zrušila se progresivní sazba daně a nastavila se lineární sazba daně z příjmů fyzických osob.

Vančurová (2013, s. 148-151) popisuje superhrubou mzdu jako základu pro zdanění příjmů ze závislé činnosti v České republice, a to od roku 2008. Dále autorka zmiňuje, že do roku 2013 jsme jediných státem světa, který tento způsob zdaňování uplatnil.

5.2 Zrušení superhrubé mzdy

Návrh nového Daňového balíčku pro rok 2021 odůvodňoval zrušení superhrubé mzdy jako snahu zlepšit fiskální pozici domácností a zároveň zvýšit jejich potřebu utrácet svůj obdržžený disponibilní příjem za vykonanou práci. Předpokladem při zrušení superhrubé mzdy je snížení daňového zatížení poplatníků ze závislé činnosti s účinkem vyššího čistého disponibilního příjmu neboli čisté mzdy. Tento krok usnadní určitým zaměstnancům od daňového zatížení a přinese pozitivní efekt na ekonomiku, a to v případě kdy zaměstnanec bude moci ze svého disponibilního příjmu více utrácet a uspokojovat své potřeby než při zdaňování superhrubou mzdou. Ministerstvo financí bere v potaz pozitivní vliv na zaměstnance s efektem vyššího disponibilního příjmu, který poplatník bude chtít utratit a tím generovat státu daň z přidané hodnoty (Ministerstvo financí, 2020b, s. 12–13).

Předpokladem podle Ministerstva financí (2020b, s. 13) v případě zrušení superhrubé mzdy je výrazný negativní dopad na inkaso veřejných rozpočtů. Všechny příjmy ze závislé činnosti, které jsou o superhrubou mzdou navýšeny z důvodu stanovení základu daně ze závislé činnosti již navýšeny nebudou a odvod do státního rozpočtu bude v daňových příjmech u daně z příjmu fyzických osob negativní.

Ministerstvo financí návrh zákona, který má zrušit superhrubou mzdou podalo již v roce 2018, aby se stal součástí daňového balíčku s účinností od 1. ledna 2019. Ke schválení v tomto čase nedošlo. Reakce na tento návrh zákona zákonodárci nebyly příznivé, naopak byly negativního směru s názory, že zrušením superhrubé mzdy vzroste daňová zátěž nebo, návrh zákona je pouhé upoutání voliče s cílem prosadit téma s emocionální reakcí veřejnosti (Schillerová, 2018).

Ekonom Pertold hovoří o zrušení superhrubé mzdy jako o věci „co nás trvale poškodí a zatíží na léta dopředu. Byla to obrovská chyba, která má několik aspektů“. Názor Pertolda dále předchází špatné načasování v období pandemie Covid-19 a lockdownu po celé České republice, vysoký schodek státního rozpočtu již před pandemií a předvolební kampaň politických stran. Odhaduje nástroje pro vyrovnání státního rozpočtu v budoucnosti pomocí zvyšování daní (Rychlíková, 2021).

Žurovec (2020) zrušení superhrubé mzdy shledává jako „zjednodušení a zprůhlednění daňového systému“. Uvádí, že více než čtyřem milionům zaměstnanců se pozitivně dotkne zrušení superhrubé mzdy, a to prostřednictvím snížení daně až o čtvrtinu jejich odvodů před zrušením navrhovaného daňového balíčku pro rok 2021.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 CHARAKTERISTIKA A STANOVENÍ MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ

Praktická část diplomové práce vychází z teoretické části a jejích poznatků. Obsahem praktické části je analýza a následné zhodnocení zrušení superhrubé mzdy, která byla zrušena k zdaňovacímu roku 2021. Tato analýza a zhodnocení vychází z výpočtu čisté mzdy zaměstnance, a to především se zaměřením na daň z příjmu ze závislé činnosti. Superhrubá mzda zasahuje do zdanitelných příjmů zaměstnancům v pracovněprávním vztahu a navyšuje základ daně příjmů ze závislé činnosti o sociální pojištění placené zaměstnavatelem.

Praktická část je rozdělena do čtyř částí. Nejrozsáhlejší kapitola praktické části je zaměřena na analýzu zrušení superhrubé mzdy u ročního zúčtování zaměstnance za použití modelových příkladů. Druhá část se zabývá analýzou zrušení superhrubé mzdy u poplatníků, kteří vykonávali výdělečnou práci na základě dohod konaných mimo pracovní poměr za použití modelových příkladů. Třetí část objasňuje, jaký má dopad zrušení superhrubé mzdy na státní rozpočet a poslední část je zaměřena na shrnutí provedených analýz.

6.1 Stanovení hrubé mzdy u modelových příkladů

Kritériem pro stanovení hrubých mezd do modelových příkladů bylo zobrazit minimální mzdu pro rok 2021 a to ve výši 15 200 Kč, průměrnou mzdu 35 441 Kč určenou podle Českého statistického úřadu pro rok 2021 a mzdu u které bude základ daně překračovat 48násobek průměrné mzdy. Tato vyšší mzda je v částce 205 000 Kč za měsíc.

Dalším kritériem pro stanovení hrubých mezd bylo neodchýlení se od reality. Pro toto kritérium a sestavení mezd zaměstnanců bylo využito šetření Informačního systému o průměrném výdělku (dále jen ISPV) za rok 2021. Do modelových příkladů byly vybrány mzdy náhodně podle kategorií pohlaví a věku, stupně dosaženého vzdělání a podle krajů. Podle šetření ISPV za rok 2021 mělo nejvíce zaměstnanců ve výši 35 % z 2 922 tis. zaměstnanců dosažené vzdělání s maturitou. Dosažené vzdělání střední bez maturity má 34% zaměstnanců. Dále podle průzkumu je patrné, že muži mají vyšší hrubou mzdu než ženy ve všech věkových kategoriích.

Základ daně, který je stanoven pro výpočet celkového daňového zatížení zaměstnance bez použití superhrubé mzdy je hrubá mzda. V případě stanovení základu daně za použití superhrubé mzdy je základ daně hrubá mzda navýšená o sociální pojistné ve výši 33,8 %

placené zaměstnavatelem za zaměstnance. V tomto sociálním pojistném je zahrnuto zdravotní pojištění ve výši 9 % a pojištění na sociální zabezpečení ve výši 24,8 %. Z tohoto základu daně je vypočtena záloha na daň.

6.2 Omezení u modelových příkladů

Modelové příklady jsou sestaveny pro výpočet, analýzu a následné srovnání a vyhodnocení daňového zatížení poplatníka. Do celkového daňového zatížení poplatníka je zahrnuta daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a sociální pojistné. Sociální pojistné placené zaměstnancem zahrnuje zdravotní pojištění a pojištění na sociální zabezpečení. Celkové daňové zatížení odvádí zaměstnavatel za svého zaměstnance ze mzdy poplatníka.

V modelových příkladech jsou zahrnuty různé typy nezdanitelných částí základu daně, různé typy slev, které poplatníci v reálném životě uplatňují a je také nastíněno využití daňového zvýhodnění na vyživované děti. Tyto položky jsou využity tak, aby bylo co nejvíce poukázáno na vliv zrušení superhrubé mzdy. Ve všech modelových příkladech, kromě kapitoly analyzující zrušení superhrubé mzdy u dohod konaných mimo pracovní poměr, má zaměstnanec vždy podepsané prohlášení poplatníka a předpokládá se, že má pouze jeden jediný příjem.

Sazba zdravotního pojištění určena pro zaměstnance je ve výši 4,5% z hrubé mzdy zaměstnance. Pro zaměstnavatele za pojištění zaměstnance je sazba zdravotního pojištění stanovena sazbou 9 %. Pojištění na sociální zabezpečení zaměstnance činí 6,5 % z hrubé mzdy a pro zaměstnavatele za zaměstnance je určena sazba 24,8 % z hrubé mzdy zaměstnance. U vyšších příjmů zaměstnance je pro výpočet pojistného na sociální zabezpečení stanoven maximální vyměřovací základ ve výši 1 701 168 Kč. Tento maximální vyměřovací základ je určen pro pojistné na sociální zabezpečení ze strany zaměstnance, ale také i zaměstnavatele. U zdravotního pojištění není maximální vyměřovací základ stanoven.

Dále je u vyšších příjmů, na které se nevztahuje superhrubá mzda stanovena sazba 23 % pro příjmy, u kterých přesahuje základ daně 48násobek průměrné mzdy, tedy hranice pro tuto sazbu je 1 701 168 Kč. V případě výpočtu superhrubé mzdy se zohledňuje solidární zvýšení daně ve výši 7 % ze základu daně, který přesahuje 48násobek průměrné mzdy.

Daň z příjmů fyzických osob je vypočtena sazbou 15 % pro základ daně, který nepřesahuje 48násobek průměrné mzdy. Konečná daň a pojistné je zaokrouhleno podle platných předpisů.

7 ANALÝZA A SROVNÁNÍ DOPADU ZRUŠENÍ SUPERHRUBÉ MZDY

V kapitole analýza a srovnání dopadu zrušení superhrubé mzdy je celkové zatížení poplatníků zobrazeno ve třech modelových příkladech. Výpočet mzdy v pracovněprávním vztahu je zdaňován za kalendářní neboli zdaňovací rok 2021. Takto vypočtené daňové zatížení se vztahuje k ročnímu zúčtování daně z příjmu ze závislé činnosti. Předpokladem je, že zaměstnanci uzavřeli pracovní smlouvu se svým zaměstnavatelem dle § 33 zákoníku práce a v návaznosti na tuto simulaci jim je vyplácena mzda podle § 6 odst. 1 písm. a) ZDP.

V modelových příkladech jsou příjmy zaměstnanců, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob. Nejsou v modelových příkladech zahrnuty příjmy, které jsou od daně osvobozené, vyňaté anebo jsou zdaňovány zvláštní sazbou daně.

V určitých modelových příkladech jsou zahrnuty také nezdánitelné části základu daně, i když se jedná o nestandardní odpočty, protože si je nemůže uplatnit každý poplatník. V práci jsou vloženy z důvodu jasnějšího náhledu na změnu celkového daňového zatížení poplatníka. Slevy, které si poplatník může při splnění daných podmínek uplatnit jsou v modelových příkladech nastíněny v podobě slevy na poplatníka, slevy na manžela/ku a slevy za umístění dítěte. V každé kapitole je přesněji charakterizováno, jaké položky zaměstnanec pro roční zúčtování využívá.

Příjem zaměstnanců je rozdělen v první části analýzy do tří skupin. První příjem charakterizuje minimální mzdu stanovenou pro rok 2021, druhý příjem je stanovená průměrná mzda pro rok 2021 a poslední příjem je zadán pro znázornění analýzy zrušení solidární daně.

Nejdříve v kapitole bude řešen výpočet daňového zatížení zaměstnance bez superhrubé mzdy a se superhrubou mzdou. Tento výpočet bude následně analyzován a zhodnocen. Poté bude daňové zatížení bez superhrubé mzdy a se superhrubou mzdou srovnáno a zhodnoceno.

7.1 Poplatník uplatňující pouze slevu na poplatníka

První modelový příklad znázorňuje daňové zatížení zaměstnance, který je bezdětný a neuplatňuje žádné odčitatelné položky od základu daně ani nemá nárok na žádné slevy. Jedinou slevu, kterou zaměstnanec uplatňuje je sleva na poplatníka, protože zaměstnanec podepsal u zaměstnavatele prohlášení k dani. Různému omezení a charakteristice výpočtu daňového zatížení a čisté mzdy se věnuje v práci kapitola 6.

Tabulka č. 7 zobrazuje vybrané příjmy zaměstnanců a jejich výpočet, kde již není zahrnuta superhrubá mzda ani solidární zvýšení daně ve výši 7 %. Základem daně je hrubá mzda a pro příjem přesahující 48násobek průměrné mzdy je použita sazba 23 %. Tabulka č. 8 zobrazuje výpočet daňového zatížení a čisté mzdy při použití superhrubé mzdy a solidárního zvýšení daně, které bylo používáno v minulých letech a následující tabulka č. 9 vyobrazuje celkové daňové zatížení a efektivní sazbu daně.

Tab. 7 Výpočet daňového zatížení bez SHM zaměstnance pouze s podepsaným prohlášením (vlastní zpracování)

Hrubá mzda/měsíc	15 200 Kč	35 441 Kč	205 000 Kč
Hrubá mzda/rok	182 400 Kč	425 292 Kč	2 460 000 Kč
Základ daně	182 400 Kč	425 292 Kč	2 460 000 Kč
Zaokr. ZD	182 400 Kč	425 200 Kč	2 460 000 Kč
Sazba daně 15%	27 360 Kč	63 780 Kč	255 175 Kč
ZD pro sazbu 23%			758 832 Kč
Sazba daně 23%			174 531 Kč
Záloha na daň	27 360 Kč	63 780 Kč	429 707 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč	27 840 Kč
Záloha na dani po slevě	0	35 940 Kč	401 867 Kč
ZP 4,5%	8 208 Kč	19 138 Kč	110 700 Kč
SP 6,5%	11 856 Kč	27 644 Kč	110 576 Kč
SP celkem – zaměstnanec	20 064 Kč	46 782 Kč	221 276 Kč
ZP 9 %	16 416 Kč	38 276 Kč	221 400 Kč
SP 24,8 %	45 235 Kč	105 472 Kč	421 890 Kč
SP celkem – zaměstnavatel	61 651 Kč	143 749 Kč	643 290 Kč
Celkové daňové zatížení	20 064 Kč	82 722 Kč	623 142 Kč
Čistá mzda	162 336 Kč	342 570 Kč	1 836 858 Kč

Tabulka č. 7 a č. 8 zobrazuje výpočet daňového zatížení a čisté mzdy bezdětného zaměstnance při ročním příjmu 182 400 Kč, 425 292 Kč a 2 460 000 Kč. Zaměstnanec tedy uplatňuje pouze slevu na poplatníka ve výši 27 840 Kč.

Tab. 8 Výpočet daňového zatížení se SHM zaměstnanec pouze s podepsaným prohlášením (vlastní zpracování)

Hrubá mzda/měsíc	15 200 Kč	35 441 Kč	205 000 Kč
Hrubá mzda/rok	182 400 Kč	425 292 Kč	2 460 000 Kč
SP 24,8%	45 235 Kč	105 472 Kč	421 890 Kč
ZP 9%	16 416 Kč	38 276 Kč	221 400 Kč
SP celkem – zaměstnavatel	61 651 Kč	143 749 Kč	643 290 Kč
Základ daně SHM	244 051 Kč	569 041 Kč	3 103 290 Kč
Zaokr. ZD	244 000 Kč	569 000 Kč	3 103 200 Kč
Sazba daně 15%	36 600 Kč	85 350 Kč	465 480 Kč
Zák. pro solid. zvýšení			758 832 Kč
Solidární zvýšení daně 7%			53 118 Kč
Záloha na daň	36 600 Kč	85 350 Kč	518 598 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč	27 840 Kč
Záloha na dani po slevě	8 760 Kč	57 510 Kč	490 758 Kč
ZP 4,5%	8 208 Kč	19 138 Kč	110 700 Kč
SP 6,5%	11 856 Kč	27 644 Kč	110 576 Kč
SP celkem – zaměstnanec	20 064 Kč	46 782 Kč	221 276 Kč
Celkové daňové zatížení	28 824 Kč	104 292 Kč	712 034 Kč
Čistá mzda	153 576 Kč	321 000 Kč	1 747 966 Kč

Při výpočtu daňového zatížení a následné analýzy, kdy má zaměstnanec v modelovém příkladu stejnou výši hrubé mzdy je základ daně vždy odlišný. Při použití metody superhrubé mzdy bude vždy základ daně minimálně vyšší o částku rovné sociálnímu pojištění placené zaměstnavatelem za zaměstnance, a to tedy o 33,8 %. U ročního příjmu v případě minimální mzdy u zdanění bez superhrubé mzdy je základ daně nižší celkem o 61 651 Kč, tedy o částku, kterou hradí zaměstnavatel za zaměstnance v případě sociálního pojištění. Poplatník nepodléhá zdanění sazbě 23 %, protože jeho základ daně je nižší než 48násobek průměrné mzdy. V případě zdanění bez superhrubé mzdy je výsledná daň nulová, a to z důvodu toho, že základní sleva na poplatníka pokryla celou zálohu na daň. Tab. 7 dokazuje, že tomu tak v minulosti při superhrubé mzdě nebylo, i kdyby poplatník měl příjem v podobě minimální mzdy a neměl žádné jiné uplatitelné slevy musel by celkem na dani vynaložit 8 760 Kč. Sleva na poplatníka mu dokázala snížit zálohu na dani pouze o 76 %, z vybraných příjmů se jedná o nejvyšší snížení zálohy. Nejnižším odvodem zaměstnanec se stává zdravotní pojištění, protože v tabulce č. 6 při minimálním příjmu je daň nulová, až poté následuje daň a pojištění na sociální zabezpečení. Ovšem zdravotní pojištění a sociální zabezpečení se nemění a nenastává žádný rozdíl ve výpočtu bez a se SHM. Celkové odvody poplatníka při SHM jsou tedy vždy vyšší než bez SHM, a to z toho důvodu, že slevy nepokryjí celou zálohu na daň a záloha je tedy vyšší než slevy. Poplatník s vypočítanou mzdou pomocí SHM

odvádí 69,6 % na sociální pojištění a zbylých 30,4 % státu ve formě daně. Poplatníkovi bez SHM tvoří odvody pouze na sociální pojištění, tedy zdravotní pojištění a sociální zabezpečení.

U druhého vybraného příjmu, který představuje průměrnou měsíční mzdu ve výši 35 441 Kč za měsíc, se jedná ročně o 425 292 Kč. Postup výpočtu je obdobný jako u minimální mzdy, tedy se u poplatníka bez SHM nezohledňuje sazba 23 % a u poplatníka se SHM solidární daň 7 %. Sleva na poplatníka u poplatníka bez SHM zmenší zálohu na dani o 43,6 %, přesto je daň pro poplatníka nejvyšší odvod, poté následuje pojištění na sociální zabezpečení a nejméně poplatník odvede zdravotní pojišťovně. V případě zdaňování pomocí SHM, jak tomu bylo v minulých letech, sleva na poplatníka omezí daň pouze o 32,6 %. Poplatník odvedl na dani více než 55 % z celkové daňového zatížení. Čistá mzda za kalendářní rok pro poplatníka s hrubým příjmem 425 292 Kč je 321 000 Kč.

Třetí vybraný příjem ve výši 2 460 000 Kč za rok byl vybrán pro zobrazení rozdílu zavedení sazby 23 % a zrušení solidární daně 7 %. V tabulce č. 6 je limit pro určení sazby 23 % ze základu daně, který přesahuje 48násobek průměrné mzdy, a to tedy ve výši 1 701 168 Kč. Základ daně pro výpočet tzv. „daně bohatých“ je v obou metodách výpočtu daňového zatížení stejný, rozdíl spočívá v sazbě. Při sazbě 23 % bude částka daně vyšší, než při solidární dani 7 %, ale v součtu bude vyšší daň při metodě zdanění se SHM. Zdravotní pojištění nemá žádnou maximální hranici pro odvod pojistného, zatímco u pojištění sociálního zabezpečení činí hranice 48násobku průměrné mzdy. Nejvíce může být za zaměstnance odvedeno na sociální zabezpečení 31,3 %, v součtu částka 535 466 Kč, protože se pojistné vyměřuje z maximálního vyměřovacího základu.

Tab. 9 Celkové daňové zatížení a efektivní sazba daně bezdětného poplatníka (vlastní zpracování)

hrubá mzda/rok	BEZ SHM		SE SHM	
	Celkové daňové zatížení	Efektivní sazba daně	Celkové daňové zatížení	Efektivní sazba daně
1. 182 400 Kč	20 064 Kč	11,00%	28 824 Kč	15,80%
2. 222 000 Kč	29 880 Kč	13,46%	41 130 Kč	18,53%
3. 248 640 Kč	36 800 Kč	14,80%	49 400 Kč	19,87%
4. 311 963 Kč	53 261 Kč	17,07%	69 086 Kč	22,15%
5. 395 440 Kč	74 968 Kč	18,96%	95 008 Kč	24,03%
6. 425 292 Kč	82 722 Kč	19,45%	104 292 Kč	24,52%
7. 470 286 Kč	94 421 Kč	20,08%	118 271 Kč	25,15%
8. 567 561 Kč	119 717 Kč	21,09%	148 487 Kč	26,16%
9. 660 000 Kč	143 760 Kč	21,78%	177 210 Kč	26,85%
10. 780 000 Kč	174 960 Kč	22,43%	214 500 Kč	27,50%
11. 835 800 Kč	189 468 Kč	22,67%	231 843 Kč	27,74%
12. 891 240 Kč	203 876 Kč	22,88%	249 056 Kč	27,94%
13. 965 880 Kč	223 277 Kč	23,12%	272 252 Kč	28,19%
14. 1 035 612 Kč	241 417 Kč	23,31%	293 917 Kč	28,38%
15. 1 105 200 Kč	259 512 Kč	23,48%	315 537 Kč	28,55%
16. 1 177 596 Kč	278 321 Kč	23,63%	338 036 Kč	28,71%
17. 1 749 432 Kč	427 736 Kč	24,45%	514 144 Kč	29,39%
18. 1 955 928 Kč	484 523 Kč	24,77%	571 656 Kč	29,23%
19. 2 460 000 Kč	623 142 Kč	25,33%	712 034 Kč	28,94%
20. 3 000 000 Kč	771 642 Kč	25,72%	862 424 Kč	28,75%

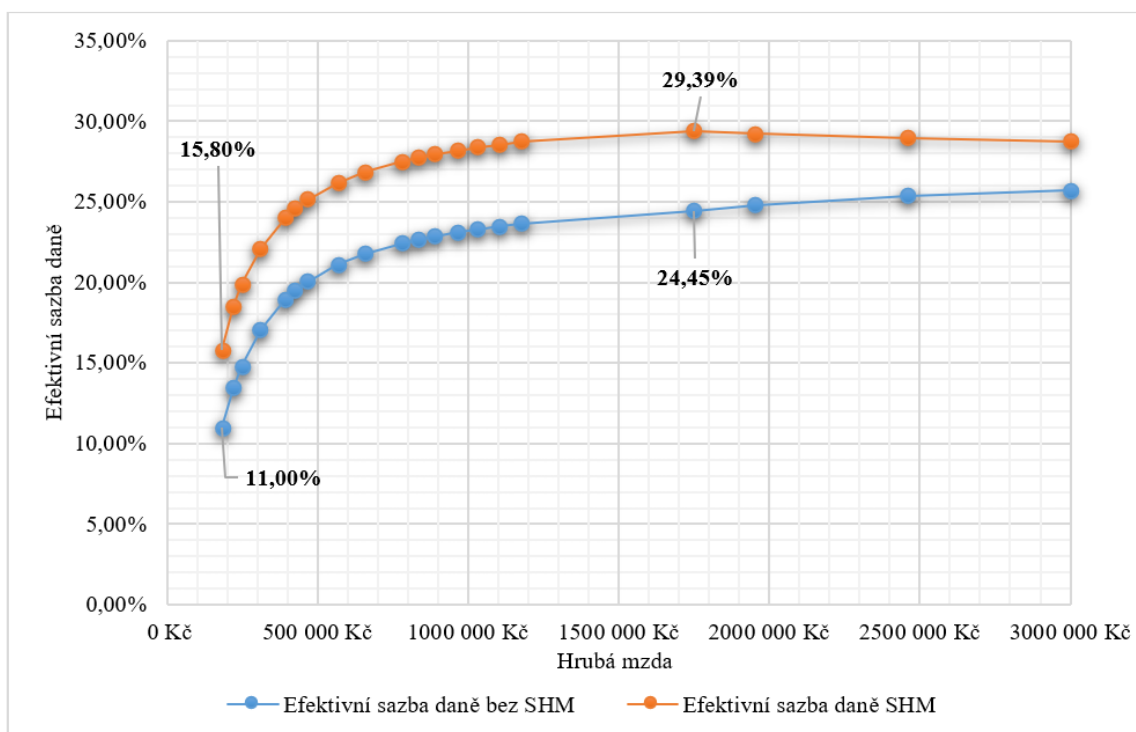
Tabulka č. 9 popisuje celkové odvody a míru zatížení zaměstnance neboli efektivní sazbu daně, která dosahuje různě vysokého hrubého příjmu od 182 400 Kč do 3 mil. Kč. Odvody jsou vypočteny u vybraných 20 příjmů. Vyznačeny jsou příjmy, které mají celkové daňové zatížení nejvyšší a nejnižší. Celkové výpočty jsou obsaženy v příloze č. 1

Z tabulky jednoznačně vyplývá, že nižší příjmy podléhají nižším daňovým odvodům, ať již se zdaňují bez SHM nebo se SHM. Lze konstatovat, že s rostoucím příjmem roste také daňová povinnost, zdravotní pojištění a také pojištění na sociálním zabezpečení poplatníka. Efektivní sazba daně se pohybuje v rozmezí 17,39 % - 29,39 %.

V obou metodách zdanění si lze povšimnout, že celková míra zatížení poplatníka až do příjmu č. 5 roste skokově, poté se tempo růstu ustálí a zpomaluje. Minimální hrubá mzda je celkově zatížena nejméně, především z důvodu uplatnění slevy na dani, naopak vyšší příjmy podléhají progresivní dani nebo solidární dani a žádného maximálního vyměřovacího základu u zdravotního pojištění.

Zaměstnancův základ daně bez zdanění podle SHM podléhá zdanění sazbou 15 % a také sazbou 23 % pro základ daně, který přesahuje hranici 48násobku průměrné mzdy. U zdanění pomocí SHM využíváme solidární navýšení daně ve výši 7 % také pro příjem přesahující 1 701 168 Kč. Takovéto navýšení daně probíhá od příjmu 17 z toho důvodu efektivní sazba daně klesá a představuje degresivní zdanění, protože se efektivní sazba pohybuje v rozmezí 29,39 % - 28,75 %.

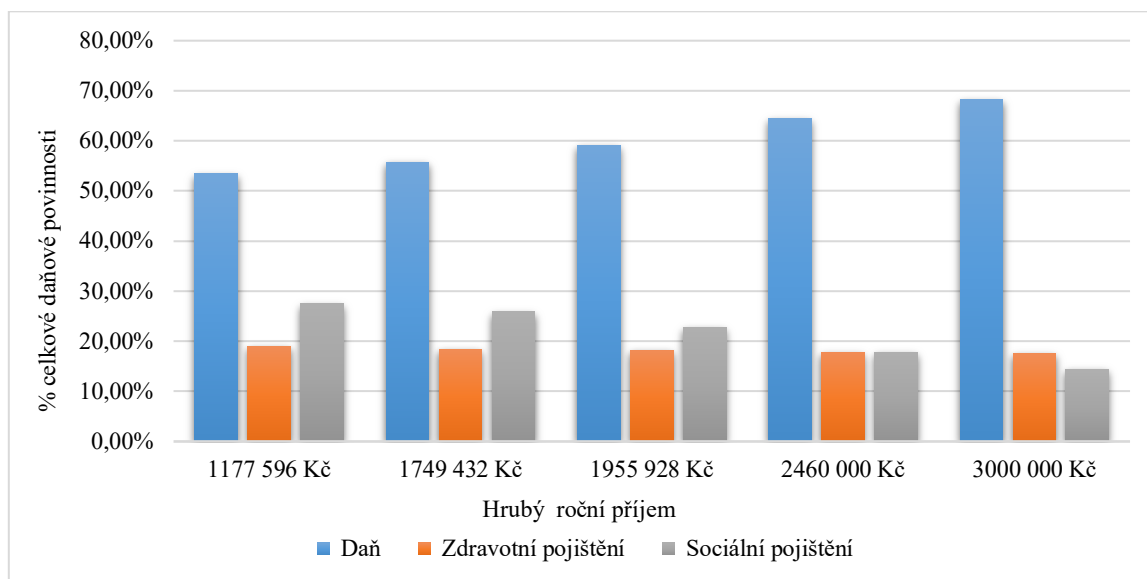
V následujících grafech symbolizuje oranžová osa efektivní sazbu daně za použití superhrubé mzdy. Modrá osa zobrazuje průběh daňového zatížení hrubé mzdy bez stanovení základu daně podle superhrubé mzdy

Graf č. 2 Míra daňového zatížení poplatníka pouze se slevou na poplatníka (vlastní zpracování)

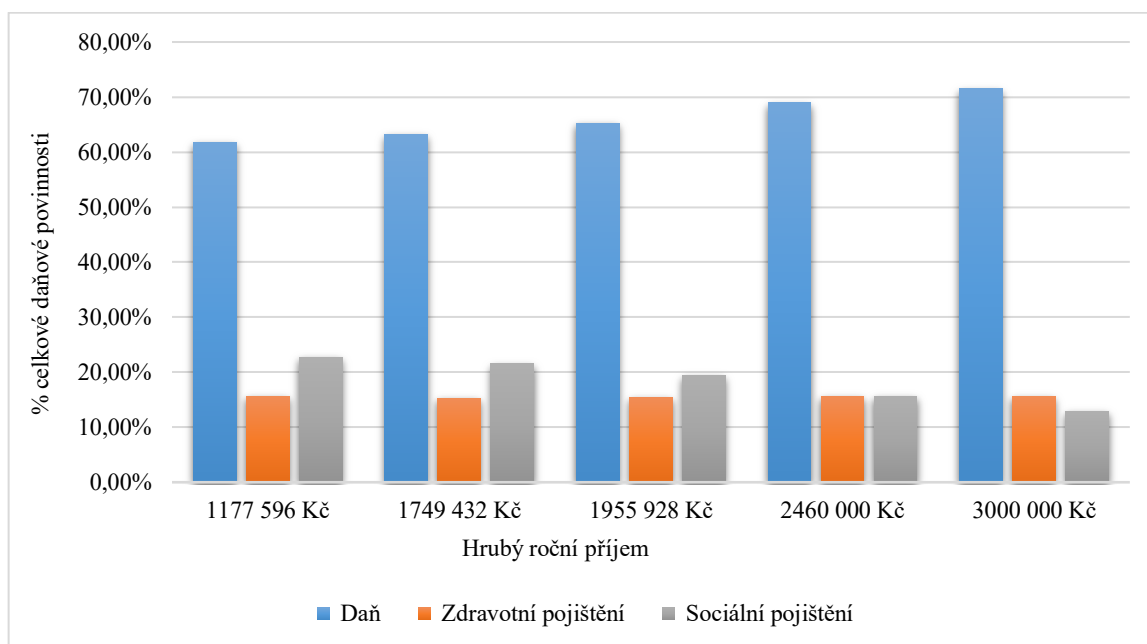
Graf č. 2 zobrazuje míru daňového zatížení zaměstnance, který uplatňuje pouze slevu na poplatníka. V daňovém zatížení se promítá daň zaměstnance a sociální pojistné. Graf dokazuje, že zrušení superhrubé mzdy snížilo daňové zatížení zaměstnance. U nižších příjmů daňové zatížení prudce stoupá a od bodu mzdy podléhající navýšení daně a maximálního vyměřovacího základu sociálního pojištění se růst stabilizuje.

Následující graf č. 3 a 4 zobrazují podíl jednotlivých odvodů zaměstnance s vysokými příjmy na daň, zdravotní pojištění a sociální pojištění.

Graf č. 3 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení bez SHM vysokopříjmového poplatníka pouze se základní slevou na poplatníka (vlastní zpracování)

Z grafu č. 3 je patrné, že s rostoucím příjmem roste výše daně, kterou poplatník musí odvést a zároveň roste i výše zdravotního pojištění, které musí zaplatit. Daň na celkovém zatížení vzroste z 53,46 % na 68,17 %. Sociální pojištění v podílu odvodů na celkovém daňovém zatížení je omezeno maximálním vyměřovacím základem, a proto je rozmezí od 27,5 % až 14,33 %.

Graf č. 4 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení se SHM vysokopříjmového poplatníka pouze se základní slevou na poplatníka (vlastní zpracování)

Z grafu 4 vyplývá, že daňové zatížení v ohledu daně z příjmu se SHM je daleko rozdílnější než bez SHM. Při rostoucím příjmu roste také celkové daňové zatížení. Daňová povinnost, která procentuálně připadá na celkovou daňovou povinnost je v rozmezí 61,68 % až 71,52 %. Sociální pojištění s přesahujícím příjmem nad hranici maximálního vyměřovacího základu se neodvádí, a od částky 1 749 432 Kč zůstává odvod stejný. Odvod sociálního pojištění na základě podílu celkového daňového odvodu je v rozmezí 22,64 % - 12,82 %.

7.2 Poplatník se slevou na manželku a dvě vyživované děti

Druhý modelový příklad zobrazuje daňové zatížení zaměstnance, který má nárok na uplatnění celkem tří slev. Mezi tyto tři slevy se řadí sleva na poplatníka, sleva na manželku a sleva za umístění dítěte. Dále si poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti, přičemž na první dítě je uplatňováno 15 204 Kč a na druhé dítě 19 404 Kč. Předpokládaná situace je taková, že manželka je na rodičovské dovolené a nevydělává více než 68 tis. Kč za dané zdaňovací období. Nejstarší z dětí navštěvuje prezenčně a soustavně mateřskou školu, mladší z dětí dochází do mateřské školky jen příležitostně.

Tab. 10 Výpočet daňového zatížení bez SHM zaměstnance se slevami a dvěma vyživovanými dětma (vlastní zpracování)

Hrubá mzda/měsíc	15 200 Kč	35 441 Kč	205 000 Kč
Hrubá mzda/rok	182 400 Kč	425 292 Kč	2 460 000 Kč
Základ daně	182 400 Kč	425 292 Kč	2 460 000 Kč
Zaokr. ZD	182 400 Kč	425 200 Kč	2 460 000 Kč
Sazba daně 15%	27 360 Kč	63 780 Kč	255 175 Kč
ZD pro sazbu 23%			758 832 Kč
Sazba daně 23%			174 531 Kč
Záloha na daň	27 360 Kč	63 780 Kč	429 707 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč	27 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Sleva za umístění dítěte	8 800 Kč	8 800 Kč	8 800 Kč
Záloha na dani po slevě	0	2 300 Kč	368 227 Kč
1. dítě	15 204 Kč	15 204 Kč	15 204 Kč
2. dítě	19 404 Kč	19 404 Kč	19 404 Kč
Bonus/daň	-34 608 Kč	-32 308 Kč	333 619 Kč
ZP 4,5%	8 208 Kč	19 138 Kč	110 700 Kč
SP 6,5%	11 856 Kč	27 644 Kč	110 576 Kč
SP celkem – zaměstnanec	20 064 Kč	46 782 Kč	221 276 Kč
SP celkem – zaměstnavatel	61 651 Kč	143 749 Kč	643 290 Kč
Celkové daňové zatížení	-14 544 Kč	14 474 Kč	554 894 Kč
Čistá mzda	196 944 Kč	410 818 Kč	1 905 106 Kč

Tabulka č. 10 a č. 11 zobrazuje výpočet daňového zatížení poplatníka při hrubém příjmu 182 400 Kč, 425 292 Kč a 2,46 mil. Kč v případě zatížení bez SHM a dále se SHM.

Tab. 11 Výpočet daňového zatížení se SHM zaměstnanec se slevami a dvěma vyživovanými dětmi (vlastní zpracování)

Hrubá mzda/měsíc	15 200 Kč	35 441 Kč	205 000 Kč
Hrubá mzda/rok	182 400 Kč	425 292 Kč	2 460 000 Kč
SP 24,8%	45 235 Kč	105 472 Kč	421 890 Kč
ZP 9%	16 416 Kč	38 276 Kč	221 400 Kč
SP celkem – zaměstnavatel	61 651 Kč	143 749 Kč	643 290 Kč
Základ daně SHM	244 051 Kč	569 041 Kč	3 103 290 Kč
Zaokr. ZD	244 000 Kč	569 000 Kč	3 103 200 Kč
Sazba daně 15%	36 600 Kč	85 350 Kč	465 480 Kč
Zák. pro solid. Zvýšení			758 832 Kč
Solidární zvýšení daně 7%			53 118 Kč
Záloha na daň	36 600 Kč	85 350 Kč	518 598 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč	27 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Sleva za umístění dítěte	8 800 Kč	8 800 Kč	8 800 Kč
Záloha na dani po slevě	0 Kč	23 870 Kč	457 118 Kč
1. dítě	15 204 Kč	15 204 Kč	15 204 Kč
2. dítě	19 404 Kč	19 404 Kč	19 404 Kč
Bonus/daň	-34 608 Kč	-10 738 Kč	422 510 Kč
ZP 4,5%	8 208 Kč	19 138 Kč	110 700 Kč
SP 6,5%	11 856 Kč	27 644 Kč	110 576 Kč
SP celkem – zaměstnanec	20 064 Kč	46 782 Kč	221 276 Kč
Celkové daň. zatížení	-14 544 Kč	36 044 Kč	643 786 Kč
Čistá mzda	196 944 Kč	389 248 Kč	1 816 214 Kč

Základní rozdíl nastává již při určení základu daně, který v tab. č. 10 není určován pomocí metody superhrubé mzdy, tedy navýšení základu daně o pojistné za zaměstnanec, které odvádí zaměstnavatel. Základ daně je určen podle hrubé mzdy zaměstnavatele. V obou případech vznikne zaměstnanci záloha na daň před slevami. V případě minimální mzdy slevy pokryjí tuto zálohu na daň a v obou případech je nulová. Pomocí daňového zvýhodnění na vyživované děti celkem v úhrnu 34 608 Kč vznikne zaměstnanci bonus. Odvody na zdravotní pojištění a pojistném na sociálním zabezpečení jsou totožné v obou případech. Čistá mzda tedy z těchto příčin dosahuje stejné částky v obou případech.

Odlišnosti vykazuje příjem ve výši průměrné hrubé mzdy zaměstnanec, kdy při uplatnění slev je snížena záloha na daň v případě bez SHM o 96,4 % a dosahuje částky 2 300 Kč. Příjem využívající pro výpočet SHM se po uplatnění slev snížil pouze o 72 %

a to z důvodu navýšení základu daně o 34,8 %. A proto záloha po slevách není nulová, ale dosahuje částky 23 870 Kč, tedy o 21 570 Kč více než u výpočtu bez SHM. Po uplatnění daňového zvýhodnění na vyživované děti dosahuje zaměstnanec v obou případech daňového bonusu. Bez využití SHM dosahuje zaměstnanec daňový bonus ve výši 93,4 % z celkové sumy daňového zvýhodnění na děti. Přičemž zaměstnanec s výpočtem podle SHM dosahuje daňového bonusu pouze 31 % z celkové sumy daňového zvýhodnění. Zdravotní pojištění a pojištění na sociální zabezpečení není ve výpočtu odlišné. Čistá mzda zaměstnance je nižší než hrubá mzda, i když zaměstnanec dosahuje v obou případech daňového bonusu. Čistá mzda dosahuje nižší hodnoty z důvodu odvodů na sociální pojištění, které jsou vyšší než daňový bonus.

V případě nejvyššího analyzovaného příjmu 2,460 tis. Kč je solidární daň nahrazena sazbou 23 % ze základu daně přesahující částku 1 701 168. V případě u výpočtu bez SHM dosahuje navýšení téměř 3násobek částky solidární daně. Ovšem záloha na daň je opět vyšší v případě využití SHM z důvodu navýšení základu daně o částku sociálního pojištění za zaměstnance placené zaměstnavatelem. Pojištění na sociální zabezpečení je omezeno hranicí 48násobku průměrné mzdy, které bude vykazovat hodnotu 421 890 Kč při všech příjmech přesahující tuto hranici. Čistá mzda při výpočtu bez SHM je dosahuje 77 % z hrubé mzdy a v případě výpočtu se SHM dosahuje 74 % z hrubé mzdy, a tedy více než 23 % z hrubé mzdy znázorňují odvody zaměstnance.

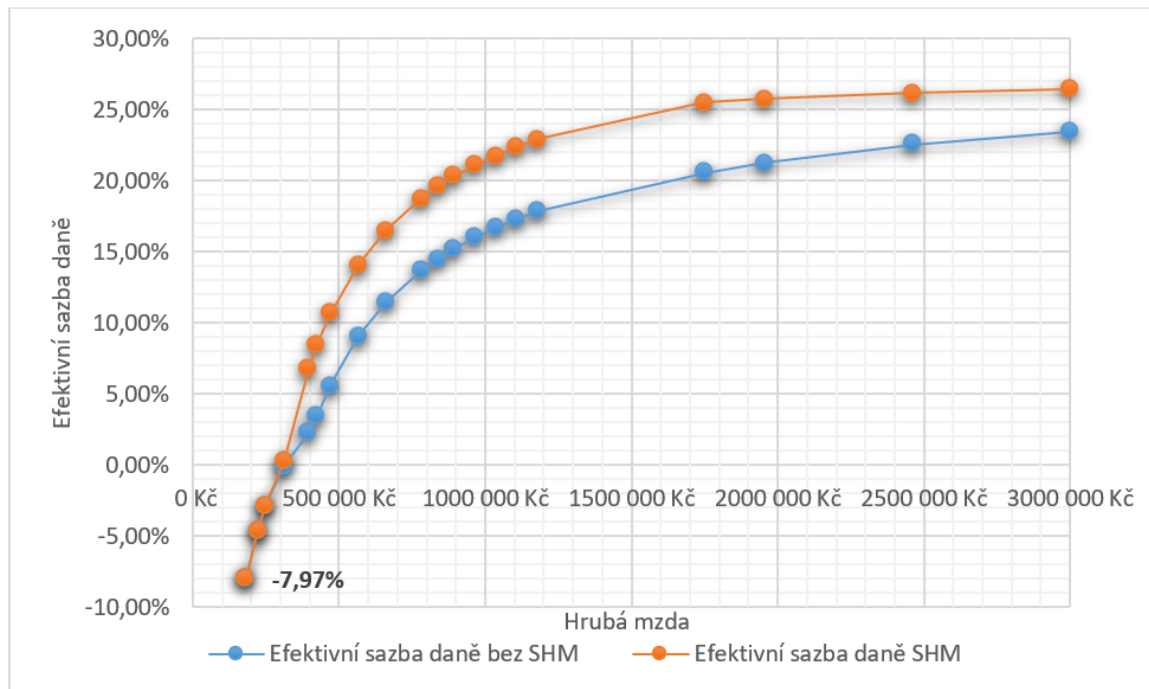
Tab. 12 Celkové daňové zatížení a efektivní sazba daně zaměstnance uplatňující slevy a dvě vyživované děti (vlastní zpracování)

hrubá mzda/rok	BEZ SHM		SE SHM	
	Celkové daňové zatížení	Efektivní sazba daně	Celkové daňové zatížení	Efektivní sazba daně
1. 182 400 Kč	-14 544 Kč	-7,97%	-14 544 Kč	-7,97%
2. 222 000 Kč	-10 188 Kč	-4,59%	-10 188 Kč	-4,59%
3. 248 640 Kč	-7 258 Kč	-2,92%	-7 258 Kč	-2,92%
4. 311 963 Kč	-292 Kč	-0,09%	838 Kč	0,27%
5. 395 440 Kč	8 890 Kč	2,25%	26 760 Kč	6,77%
6. 425 292 Kč	14 474 Kč	3,40%	36 044 Kč	8,48%
7. 470 286 Kč	26 173 Kč	5,57%	50 023 Kč	10,64%
8. 567 561 Kč	51 469 Kč	9,07%	80 239 Kč	14,14%
9. 660 000 Kč	75 512 Kč	11,44%	108 962 Kč	16,51%
10. 780 000 Kč	106 712 Kč	13,68%	146 252 Kč	18,75%
11. 835 800 Kč	121 220 Kč	14,50%	163 595 Kč	19,57%
12. 891 240 Kč	135 628 Kč	15,22%	180 808 Kč	20,29%
13. 965 880 Kč	155 029 Kč	16,05%	204 004 Kč	21,12%
14. 1 035 612 Kč	173 169 Kč	16,72%	225 669 Kč	21,79%
15. 1 105 200 Kč	191 264 Kč	17,31%	247 289 Kč	22,38%
16. 1 177 596 Kč	210 073 Kč	17,84%	269 788 Kč	22,91%
17. 1 749 432 Kč	359 488 Kč	20,55%	445 896 Kč	25,49%
18. 1 955 928 Kč	416 275 Kč	21,28%	503 408 Kč	25,74%
19. 2 460 000 Kč	554 894 Kč	22,56%	643 786 Kč	26,17%
20. 3 000 000 Kč	703 394 Kč	23,45%	794 176 Kč	26,47%

Tabulka č. 12 zobrazuje celkové daňové zatížení a míru daňového zatížení zaměstnance s čistou mzdou vypočtenou bez SHM a se SHM. Odvody jsou vypočteny u 20 příjmů. U výpočtů byly zjištěny celkem tři příjmy, které dosahují stejného daňového zatížení a jsou v tabulce zvýrazněny. Dále je v tabulce tučně zvýrazněn příjem, u kterého překračuje daňový bonus odvody na sociální pojištění.

Efektivní sazba daně se při daných příjmech pohybuje v rozmezí -7,97 % - 26,47 %. Z tabulky vyplývá, že nejnižší tři příjmy dosahují daňového bonusu v případě příjmu bez SHM i se SHM, který pokryje i odvody na sociální pojištění. Z tohoto důvodu jsou částky daňového zatížení i míra zatížení vykazovány v záporné hodnotě, protože bonus převyšuje odvody na sociální a zdravotní pojištění a hodnoty se pohybují v rozmezí -0,97 % až - 2,92 %. U příjmu 4 bez SHM dosahuje zaměstnanec stále vyššího daňového bonusu, než jsou odvody na sociální pojištění. Ovšem u daňového zatížení 4 podle SHM zaměstnanec stále vykazuje daňový bonus, ale již není tak dostatečný, aby pokryl odvody na zdravotní a sociální pojištění.

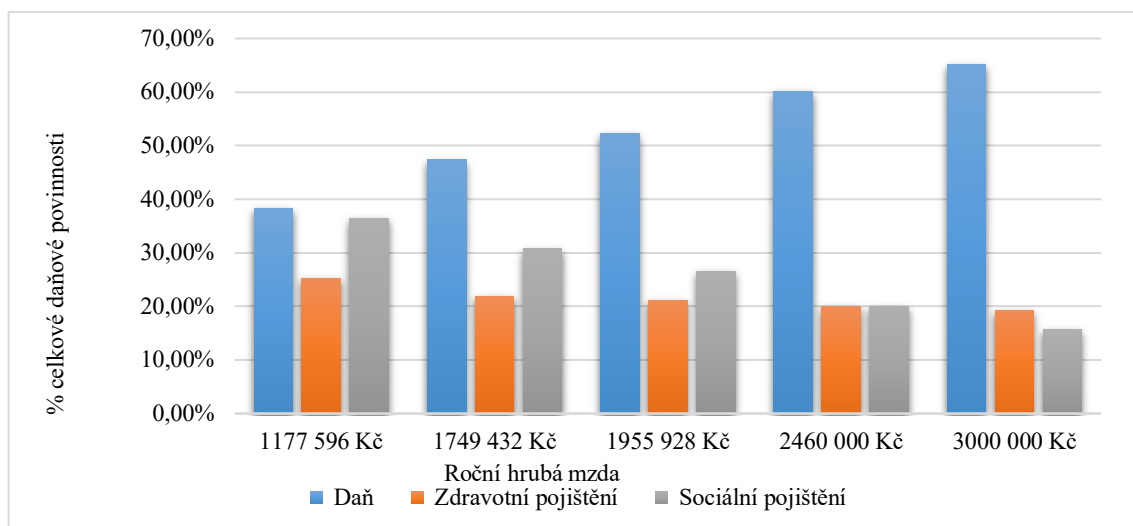
Stejně jak tomu bylo v případě bezdětného zaměstnance uplatňujícího pouze slevu na poplatníka dochází ke snižování rozdílu mezi daňovým zatížením poplatníka. Poslední čtyři příjmy jsou zatíženy limitem 48násobku průměrné mzdy v případě sociálního pojištění, sazby 24 % pro základ daně přesahující tuto částku a solidární zvýšení základu daně ve výši 7 %. U těchto příjmů na rozdíl u předchozího modelového příkladu již nedochází k degeneraci efektivní sazby daně, ale celá efektivní sazba daně je progresivní.

Graf č. 5 Míra daňového zatížení poplatníka uplatňující slevy na dani a dvě děti (vlastní zpracování)

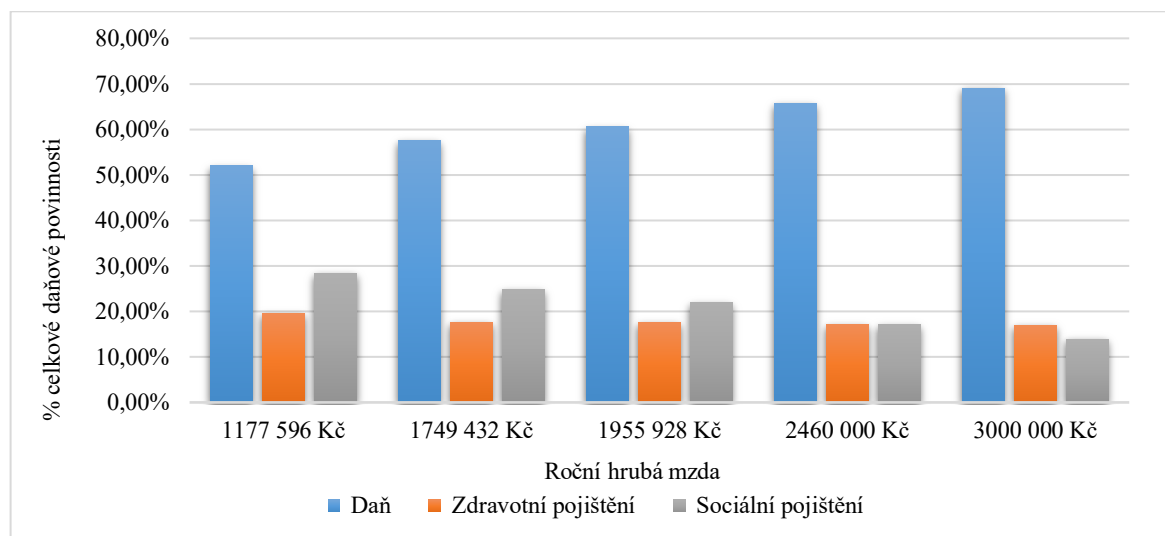
Graf č. 5 znázorňuje míru daňového zatížení zaměstnance, který uplatňuje slevy a má daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti. Při nižších mzdách dosahuje poplatník záporné efektivní sazby daně, a to z důvodu, že jeho daňový bonus pokryje sociální pojistné. V prvních třech nejnižších příjmech je totožné daňové zatížení zaměstnance mezi mzdou podléhající zdanění podle superhrubé mzdy nebo bez ní. Čtvrtá nejnižší mzda také není zcela odchýlná od celkového daňového zatížení zaměstnance. Od páté mzdy nastává rapidní růst daňového zatížení s růstem mezd. Poslední čtyři nejvyšší mzdy postupně stabilizují svou efektivní sazbu daně.

Následující graf č. 6 a 7 zobrazuje podíl odvodů daně ze závislé činnosti, zdravotního pojištění a sociálního pojištění na celkových daňových odvodech. Podíl je vykázán na jednom příjmu bez zvýšené sazby daně a ostatní příjmy se zvýšenou sazbou daně.

Graf č. 6 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení bez SHM vysokopříjmového poplatníka se slevami a dvěma dětmi (vlastní zpracování)

Graf č. 6 zobrazuje podíl jednotlivých odvodů na celkovém daňovém zatížení poplatníka bez zdanění pomocí superhrubé mzdy. Poplatníkovi je snížena záloha na daň pomocí slev a uplatněno daňové zvýhodnění na vyživované děti. Podíl daně je nejvyšším odvodem ve všech hrubých mzdách. V prvním příjmu, který není zasazen zvýšenou sazbou daně a maximálním vyměřovacím základem sociálního pojištění je daň ve výši 38,34 % a sociální pojištění ve výši 36,44 %. Do státního rozpočtu poplatník odvádí daň a sociální pojištění přibližně ve stejném zatížení. Sociální pojištění je odvodem, jehož výše z důvodu maximálního vyměřovacího základu klesá. Od příjmu 1,494 tis. Kč je podíl 30,76 % - 15,72 % na celkových daňových odvodech. V posledním příjmu 3 mil. Kč zdravotní pojištění převyšuje odvod zdravotního pojištění o 3,5 %.

Graf č. 7 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení se SHM vysokopříjmového poplatníka se slevami a dvěma dětmi (vlastní zpracování)

Graf č. 7 ilustruje, že při zdanění pomocí superhrubé mzdy poplatník odvádí daleko vyšší daň, než je tomu v grafu č. 6. Podíl daně na celkovém daňovém odvodu dosahuje od 51,99% - 69,08 % a s růstem výše mezd podíl daně dále stoupá.

Odvod sociálního pojištění s růstem příjmu klesá, protože přesahuje hranici maximálního vyměřovacího základu 1 701 168 Kč. Podíl odvodu sociálního pojištění na celkovém daňovém zatížení poplatníka je v rozmezí 28,37 % - 13,92 %. Od druhého vyobrazeného příjmu klesá také zdravotní pojištění.

7.3 Poplatník využívající nezdánitelné části základu daně, slevy a dvě vyživované děti

Předposlední modelový příklad této kapitoly zahrnuje výpočet daňového zatížení poplatníka, který využívá nezdánitelné části základu daně, slevu na poplatníka, slevu na manželku, slevu za umístění dítěte a dále daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti. Mezi nezdánitelné části základu daně je zaměstnanci zahrnuto celkově 3x bezplatné darování krve v průběhu roku, dále si zaměstnanec v průběhu roku platit doplňkové penzijní spoření ve výši 15 000 Kč, které je již po odečtení státního příspěvku a jako poslední nezdánitelnou položkou základu daně zaměstnanec zaplatil v průběhu roku členské příspěvky ve výši 2 000 Kč. Zaměstnanec splňuje podmínky pro uplatnění slevy na manželku. Dvě vyživované děti docházejí do mateřské školky a manželka zaměstnance učinila prohlášení, že si daňové zvýhodnění na děti neuplatňuje. Detailní výpočty čisté mzdy a daňového zatížení jsou vloženy do přílohy č. 3.

V modelovém příkladu pro analýzu a srovnání výpočtu mzdy bez SHM a se SHM byly využity nezdánitelné části základu daně. Zaměstnanec v průběhu roku daroval celkem 3x krev. Od tohoto bezplatného darování krve má zaměstnanec 3x potvrzení od krevního centra. Za jeden odběr krve si poplatník může snížit základ daně o 3 000 Kč, a tedy pro tento modelový příklad snížení proběhne o 9 000 Kč. U penzijního pojištění si poplatník může odečíst maximálně 24 000 Kč. Zaměstnanec ve skutečném úhrnu zaplatil částku, od které již je odečten státní příspěvek, a to celkem ve výši 15 000 Kč. Dále je zaměstnanec členem odborové organizace a zaplatil členské příspěvky ve výši 2 500 Kč. Celkem si tedy zaměstnanec od základu daně odečte 26 500 Kč.

Tab. 13 Výpočet daňového zatížení bez SHM zaměstnance uplatňující nezdanitelné části základu daně, slevy a dvě vyživované děti (vlastní zpracování)

Hrubá mzda/měsíc	15 200 Kč	35 441 Kč	205 000 Kč
Hrubá mzda/rok	182 400 Kč	425 292 Kč	2 460 000 Kč
Základ daně	182 400 Kč	425 292 Kč	2 460 000 Kč
Odčitatelné položky	26 500 Kč	26 500 Kč	26 500 Kč
Základ daně snížený	155 900 Kč	398 792 Kč	2 433 500 Kč
Zaokr. ZD	155 900 Kč	398 700 Kč	2 433 500 Kč
Sazba daně 15%	23 385 Kč	59 805 Kč	255 175 Kč
ZD pro sazbu 23%			758 832 Kč
Sazba daně 23%			174 531 Kč
Záloha na daň	23 385 Kč	59 805 Kč	429 707 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč	27 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Sleva za umístění dítěte	8 800 Kč	8 800 Kč	8 800 Kč
Záloha na dani po slevě	0	0	368 227 Kč
1. dítě	15 204 Kč	15 204 Kč	15 204 Kč
2. dítě	19 404 Kč	19 404 Kč	19 404 Kč
Bonus/daň	-34 608 Kč	-34 608 Kč	333 619 Kč
ZP 4,5%	8 208 Kč	19 138 Kč	110 700 Kč
SP 6,5%	11 856 Kč	27 644 Kč	110 576 Kč
SP celkem – zaměstnanec	20 064 Kč	46 782 Kč	221 276 Kč
SP celkem – zaměstnavatel	61 651 Kč	143 749 Kč	643 290 Kč
Celkové daň. zatížení	-14 554 Kč	12 174 Kč	554 894 Kč
Čistá mzda	196 944 Kč	413 118 Kč	1 905 106 Kč

Tabulka č. 13 a 14 zobrazuje výpočet ročního daňového zatížení při minimální a průměrné mzdě a mzdě, která podléhá navýšení.

Tab. 14 Výpočet daňového zatížení bez SHM zaměstnance uplatňující nezdanitelné části základu daně, slevy a dvě vyživované děti (vlastní zpracování)

Hrubá mzda/měsíc	15 200 Kč	35 441 Kč	205 000 Kč
Hrubá mzda/rok	182 400 Kč	425 292 Kč	2 460 000 Kč
SP 24,8%	45 235 Kč	105 472 Kč	421 890 Kč
ZP 9%	16 416 Kč	38 276 Kč	221 400 Kč
SP celkem – zaměstnavatel	61 651 Kč	143 749 Kč	643 290 Kč
Základ daně SHM	244 051 Kč	569 041 Kč	3 103 290 Kč
Odčitatelné položky	26 500 Kč	26 500 Kč	26 500 Kč
Základ daně snížený	217 551 Kč	542 541 Kč	3 076 790 Kč
Zaokr. ZD	217 500 Kč	542 500 Kč	3 052 700 Kč
Sazba daně 15%	32 625 Kč	81 375 Kč	461 505 Kč
Základ pro solid. zvýšení			758 832 Kč
Solidární zvýšení daně 7%			53 118 Kč
Záloha na daň	32 625 Kč	81 375 Kč	514 623 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč	27 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Sleva za umístění dítěte	8 800 Kč	8 800 Kč	8 800 Kč
Záloha na dani po slevě	0	19 895 Kč	453 143 Kč
1. dítě	15 204 Kč	15 204 Kč	15 204 Kč
2. dítě	19 404 Kč	19 404 Kč	19 404 Kč
Bonus/daň	-34 608 Kč	-14 713 Kč	418 535 Kč
ZP 4,5%	8 208 Kč	19 138 Kč	110 700 Kč
SP 6,5%	11 856 Kč	27 644 Kč	110 576 Kč
SP celkem – zaměstnanec	20 064 Kč	46 782 Kč	221 276 Kč
Celkové daň. zatížení	-14 544 Kč	32 069 Kč	639 811 Kč
Čistá mzda	196 944 Kč	393 223 Kč	1 820 189 Kč

Odčitatelné položky se odčítají od základu daně. V případě výpočtu bez SHM se odečítají od hrubé mzdy, která je základem daně. U výpočtu mzdy pomocí SHM se odčitatelné položky odčítají od hrubé mzdy, která je již navýšená o pojištění za zaměstnance, které hradí zaměstnavatel. Při příjmu ve výši minimální mzdy odčitatelné položky snížily základ daně o 14,5 % u výpočtu bez SHM. Zaměstnanci podléhající mzda zdanění pomocí superhrubé mzdy odčitatelné položky ponížily základ daně pouze o 10,9 %. V obou způsobech zdanění slevy pokryly zálohu na daň. Daňové zvýhodnění na děti přineslo zaměstnanci daňový bonus. Odvody na zdravotní pojištění a pojištění na sociální zabezpečení jsou ve stejné výši a jsou pokryty daňovým bonusem, proto je celkové zatížení vykázáno v záporné hodnotě. Čistá mzda je tedy vyšší než hrubá mzda, a to přesně o 8 % v obou příjmech.

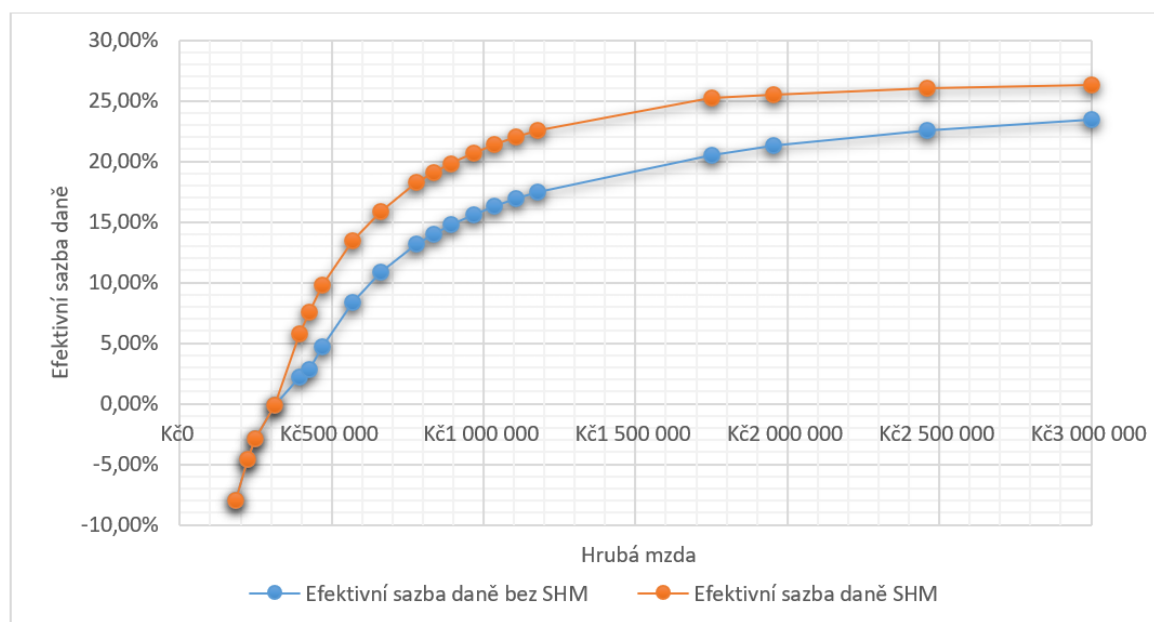
Průměrná mzda ve výši 35 441 Kč za měsíc tvoří základ daně pro výpočet mzdy bez SHM 425 292 Kč. U výpočtu mzdy zaměstnance s pomocí SHM je základem částka 569 041 Kč.

Výhodnější snížení základu daně pomocí odčitatelných položek opět vychází u výpočtu bez SHM lépe, celkem tedy o 6,2 %, zatímco u použití SHM je to pouze o 4,7 %. Zdravotní pojištění a pojistné na sociálním zabezpečení představují odvod v celkové výši 46 782 Kč. Nižší daňové zatížení nese zaměstnanec s příjmem, který není vypočítán pomocí SHM. Celkové zatížení je 2,6krát nižší než u zaměstnance s výpočtem podle SHM. Příčinou je vysoká záloha na daň, která není zcela pokryta slevami. Daňové zvýhodnění pokryje zálohu na dani po slevě a k tomu vznikne daňový bonus. Čistá mzda je tedy více snížena o odvody u použití SHM a to o 7,5 %, zatímco bez použití SHM je hrubá mzda zatížena 2,9 % odvodů. U mzdy, kdy příjem přesahuje limit pro uplatnění sazby 23 % ze základu daně zaměstnanci klesne základ daně pouze o 1,1 %. U mzdy, kde musí dojít k solidárnímu navýšení o 7 % klesne základ daně při použití odčitatelných položek základu daně o 0,9 %. Zvýšení základu daně o solidární daň je více než 3krát nižší, než je tomu u výpočtu bez SHM. I přesto je záloha na daň nižší o 16,5% u výpočtu mzdy zaměstnance bez SHM. Čistá mzda zaměstnance je nižší u výpočtu se SHM. Čistá mzda bude nižší o 26 %. Celkové daňové odvody, které zahrnují daň a sociální pojištění představují 26 % z hrubé mzdy. U zaměstnance bez SHM tyto odvody tvoří o 3,4 % méně, tedy 22,6 % z hrubé mzdy.

Tab. 15 Celkové daňové zatížení a efektivní sazba daně zaměstnance uplatňující nezdánitelné části základu daně, slevy a dvě vyživované děti (vlastní zpracování)

hrubá mzda/rok	BEZ SHM		SE SHM	
	Celkové daňové zatížení	Efektivní sazba daně	Celkové daňové zatížení	Efektivní sazba daně
1. 182 400 Kč	-14 544 Kč	-7,97%	-14 544 Kč	-7,97%
2. 222 000 Kč	-10 188 Kč	-4,59%	-10 188 Kč	-4,59%
3. 248 640 Kč	-7 258 Kč	-2,92%	-7 258 Kč	-2,92%
4. 311 963 Kč	-292 Kč	-0,09%	-292 Kč	-0,09%
5. 395 440 Kč	8 890 Kč	2,25%	22 785 Kč	5,76%
6. 425 292 Kč	12 174 Kč	2,86%	32 069 Kč	7,54%
7. 470 286 Kč	22 198 Kč	4,72%	46 048 Kč	9,79%
8. 567 561 Kč	47 494 Kč	8,37%	76 264 Kč	13,44%
9. 660 000 Kč	71 537 Kč	10,84%	104 987 Kč	15,91%
10. 780 000 Kč	102 737 Kč	13,17%	142 277 Kč	18,24%
11. 835 800 Kč	117 245 Kč	14,03%	159 620 Kč	19,10%
12. 891 240 Kč	131 653 Kč	14,77%	176 833 Kč	19,84%
13. 965 880 Kč	151 054 Kč	15,64%	200 029 Kč	20,71%
14. 1 035 612 Kč	169 194 Kč	16,34%	221 694 Kč	21,41%
15. 1 105 200 Kč	187 289 Kč	16,95%	243 314 Kč	22,02%
16. 1 177 596 Kč	206 098 Kč	17,50%	265 813 Kč	22,57%
17. 1 749 432 Kč	359 488 Kč	20,55%	441 921 Kč	25,26%
18. 1 955 928 Kč	416 275 Kč	21,28%	499 433 Kč	25,53%
19. 2 460 000 Kč	554 894 Kč	22,56%	639 811 Kč	26,01%
20. 3 000 000 Kč	703 394 Kč	23,45%	790 201 Kč	26,34%

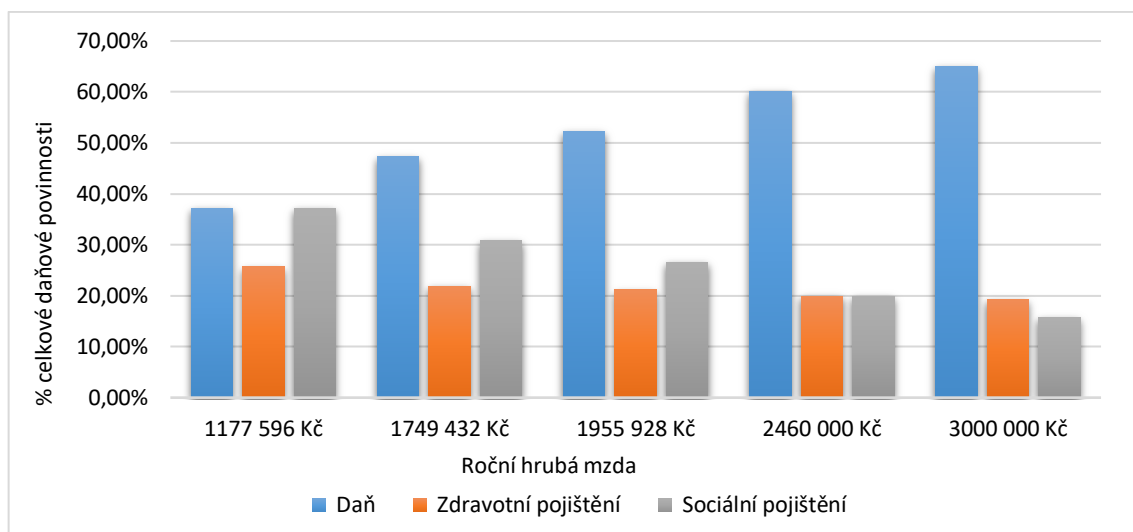
Tabulka 15 podává informace o celkovém daňovém zatížení zaměstnance v případě mzdy, která podléhala superhrubé mzdě a v případě zrušení superhrubé mzdy. Daňové zatížení zahrnuje daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a odvody na zdravotní pojištění a pojistné na sociální zabezpečení. U prvních čtyřech příjmů je celkové zatížení identické a rozdíl je tedy mezi těmito příjmy nulový. Tyto příjmy jsou v tabulce vyznačeny. Od pátého příjmu se zatížení zaměstnance od sebe odlišuje. Od příjmu 17 je uplatňováno pro mzdu bez SHM zvýšená sazba daně 23 % pro příjmy, které převyšují 48násobek průměrné mzdy. U mzdy se SHM solidární zvýšení daně také pro příjmy, které převyšují 48násobek průměrné mzdy. Dále pro tyto příjmy je stanoven maximální vyměřovací základ pro pojistné na sociálním zabezpečení ve výši 1 701 168 Kč. Z toho důvodu daňové zatížení těchto příjmů neroste skokově, jak je tomu u předchozích nižších příjmů.

Graf č. 8 Míra daňového zatížení zaměstnance uplatňující odčitatelné položky, slevy a dvě vyživované děti (vlastní zpracování)

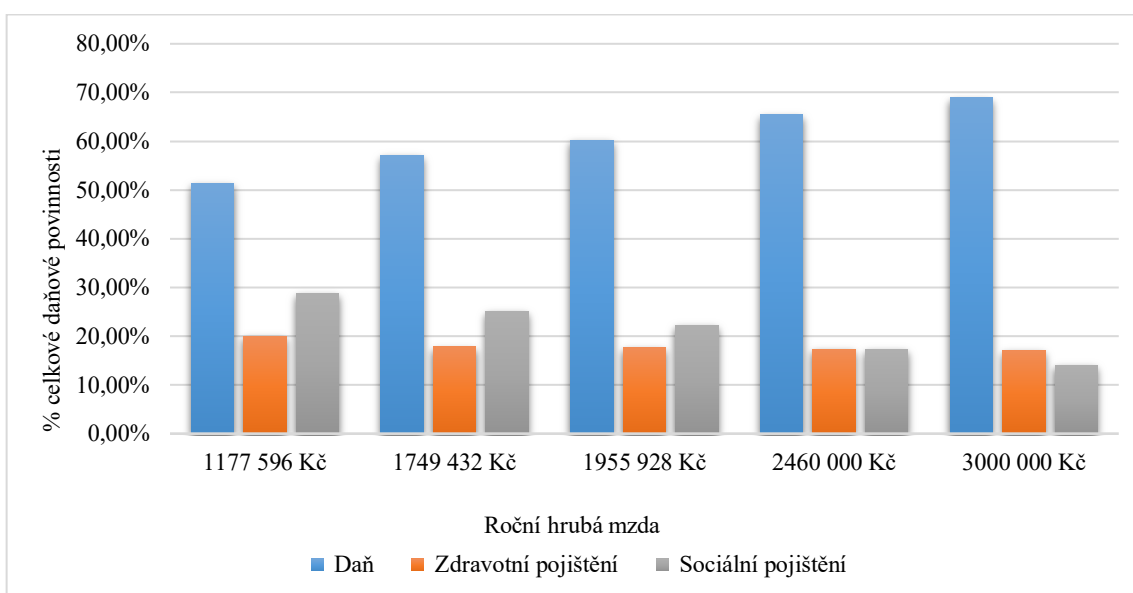
Graf č. 8 zobrazuje míru daňového zatížení zaměstnance uplatňující odčitatelné položky od základu daně, slevy a daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti. Odčitatelné položky napomohly zaměstnanci s hrubou mzdou podléhající superhrubé mzdě dosáhnout i při čtvrté nejnižší mzdě záporné efektivní daně -0,09 %. Mzdy, které jsou zdaňované superhrubou mzdou nesou zaměstnanci opět vyšší daňové zatížení než zaměstnanci bez superhrubé mzdy.

V grafech č. 9 a 10 je vyobrazen podíl jednotlivých odvodů daně, zdravotního pojištění a sociálního pojištění poplatníka, který uplatňuje odčitatelné položky od základu daně, slevy a dvě vyživované děti.

Graf č. 9 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení bez SHM vysokopříjmového poplatníka uplatňujícím odčitatelné položky, slevy a dvě děti (vlastní zpracování)

Graf 9 ilustruje podíl jednotlivých daňových odvodů poplatníka na celkových daňových odvodech při daném hrubém příjmu. Nejvyšší podíl zastupuje daň ze závislé činnosti v rozmezí 37,15 % - 65,09 %. V prvním příjmu, který není podroben zvýšené sazbě daně 23 %, ani maximálnímu vyměřovacímu základu sociálního pojištění jsou tyto dva jednotlivé odvody zcela identické. Sociální a zdravotní pojištění se zvyšováním příjmu poplatníka se snižuje. V předposledním příjmu jsou tyto odvody rovnocenné a v posledním příjmu převyšuje odvod zdravotního pojištění nad sociálním pojištěním.

Graf č. 10 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení se SHM vysokopříjmového poplatníka uplatňujícím odčitatelné položky, slevy a dvě děti (vlastní zpracování)

Graf č. 10 je posledním grafem této kapitoly zabývající se podílem jednotlivých odvodů na celkové zatížení poplatníka při zdanění SHM. Nejvyšší procentuální podíl odvodů opět zastupuje daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti. Výše odvodu daně se zvyšujícím se příjmem stoupá a odvod daně je tímto v rozmezí 51,27 % - 68,92 %. Podíl odvodu daně je v porovnání s grafem č. 9 pro poplatníka se SHM vyšší.

Druhou nejvyšší položkou tvoří odvod na sociální pojištění, který s růstem hrubého příjmu klesá a od prvního vyobrazeného příjmu se snižuje od podílu 28,8 % do 14 %. Zároveň klesá také zdravotní pojištění, které se v posledních dvou příjmech setkává a převyšuje odvod sociálního pojištění o 3%.

8 ANALÝZA ZRUŠENÍ SUPERHRUBÉ MZDY U DOHOD KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR

Následující kapitola praktické části je věnována dohodám konaných mimo pracovní poměr. Mezi tyto dohody řadíme dohodu o provedení práce (DPP) a dohodu o pracovní činnosti (DPČ). V kapitole jsou analyzovány dva modelové příklady, které jsou podrobněji rozděleny v závislosti na skutečnosti, zda poplatník podepsal u zaměstnavatele prohlášení či nikoliv. Modelové příklady jsou nastaveny tak, aby byla nastíněna ukázka limitů, které u dohod musí být dodrženy. V tabulkách nalezneme modely A, B, C a D. Část modelu A a B charakterizuje daňové zatížení bez superhrubé mzdy. Druhá polovina modelu C a D zobrazuje výpočet nastavené mzdy u dané dohody se superhrubou mzdou.

Modelové příklady simulují poplatníka, který si při studiu přivydělává brigádou. Poplatník ve svých 21 letech studuje prezenčně vysokou školu a byl brigádně zaměstnán na dohodu pouze na letní prázdniny. V modelových příkladech je vždy uvedena hrubá mzda za měsíc. Poplatník zaměstnavateli předložil potvrzení o studiu, a to pouze v případě podepsaného prohlášení a chce k měsíční mzdě uplatňovat slevu na studenta ve výši 335 Kč.

8.1 Dohoda o provedení práce

První modelový příklad se zabývá dohodou o provedení práce, kterou student podepsal u svého zaměstnavatele. V modelu A a C student nepřekročil limit hrubé měsíční mzdy nad 10 000 Kč. Naopak v modelu B a D byl limit překročen a ze mzdy musí být odvedena daň a sociální pojistné.

Tab. 16 Daňové zatížení studenta s podepsaným prohlášením u DPP (vlastní zpracování)

DPP – prohlášení ANO Model x	BEZ SHM		SE SHM	
	A	B	C	D
Hrubá mzda	8 000 Kč	20 000 Kč	8 000 Kč	20 000 Kč
Základ daně	8 000 Kč	20 000 Kč	8 000 Kč	26 800 Kč
Zálohová daň	1 200 Kč	3 000 Kč	1 200 Kč	4 020 Kč
Sleva na poplatníka	2 320 Kč	2 320 Kč	2 320 Kč	2 320 Kč
Sleva na studenta	335 Kč	335 Kč	335 Kč	335 Kč
Daň po slevách	0 Kč	345 Kč	0 Kč	1 365 Kč
Zdravotní pojištění 4,5%	0 Kč	900 Kč	0 Kč	900 Kč
Sociální pojištění 6,5%	0 Kč	1 300 Kč	0 Kč	1 300 Kč
Čistá mzda	8 000 Kč	17 455 Kč	8 000 Kč	16 435 Kč
Celková daňová povinnost	0 Kč	2 545 Kč	0 Kč	3 565 Kč
Celkové daňové zatížení v %	0,00%	12,73%	0,00%	17,83%

Tabulka 16 názorně charakterizuje, jak je poplatníkovi vypočteno celkové daňové zatížení a jeho čistá mzda při podepsaném prohlášení. V modelu A a C dochází k dodržení limitu příjmu do 10 000 Kč, a proto není ze mzdy strženo zdravotní pojištění a pojištění na sociální zabezpečení. Ovšem v obou případech je potřeba poplatníkovi vypočíst daň. Daň je v obou modelech A a C nulová, protože je zálohová daň pokryta slevou na poplatníka a slevou na studenta. U modelu C je zálohová daň vypočtena ze základu daně, který není navýšený o SHM, protože je dodržen limit mzdy. Daňové zatížení studenta je v obou modelech nulové, z toho lze usoudit, že vyhází daňové zatížení pro studenta stejně bez SHM i se SHM.

U modelu B není zatížena hrubá mzda SHM. Základem daně je tedy hrubá mzda, ze které je vypočtena zálohová daň ve výši 15 %. Zálohová daň je vyšší než slevy, které poplatník uplatňuje a ze mzdy se mu srazí 345 Kč. Model D je na rozdíl od modelu B zatížen SHM a zálohová daň je vyšší než u modelu B a poplatníková zálohová daň po slevách je o 4násobek vyšší. Zdravotní pojištění a sociální pojištění je u modelů B a D ve stejné výši, protože je vypočteno z hrubé mzdy poplatníka. Z těchto skutečností lze usoudit, že mzda zdaňována pomocí SHM je daňově více zatížena než mzda bez SHM a to o 5,1 %.

Tab. 17 Daňové zatížení studenta bez podepsaného prohlášení u DPP (vlastní zpracování)

DPP – prohlášení NE	BEZ SHM		SE SHM	
Model	A	B	C	D
Hrubá mzda	8 000 Kč	20 000 Kč	8 000 Kč	20 000 Kč
Základ daně	8 000 Kč	20 000 Kč	8 000 Kč	26 800 Kč
Srážková daň	1 200 Kč	3 000 Kč	1 200 Kč	4 020 Kč
Sleva na poplatníka				
Sleva na studenta				
Zdravotní pojištění 4,5%	0 Kč	900 Kč	0 Kč	900 Kč
Sociální pojištění 6,5%	0 Kč	1 300 Kč	0 Kč	1 300 Kč
Čistá mzda	6 800 Kč	14 800 Kč	6 800 Kč	13 780 Kč
Celková daňová povinnost	1 200 Kč	5 200 Kč	1 200 Kč	6 220 Kč
Celkové daňové zatížení v %	15,00%	26,00%	15,00%	31,10%

Tabulka č. 17 se zabývá výpočtem daňového zatížení studenta, který je zaměstnán na DPP, ale nemá u zaměstnavatele podepsané prohlášení. Student si tedy nemůže od vypočtené daně uplatnit slevu na poplatníka a ani slevu na studenta. Model A a C znázorňuje mzdu, která není podrobena zdravotnímu ani sociálnímu pojištění z důvodu splnění limitu do 10 000 Kč. V obou případech se srážková daň vypočte sazbou 15 % ze základu daně,

tedy hrubé mzdy za měsíc. Model A a C nese stejné daňové zadlužení ve výši 15 % z hrubé mzdy, z důvodu výpočtu pouze srážkové daně.

Model B a D je specifický v ohledu překročení limitu nad 10 000 Kč hrubé mzdy. Student bez podepsaného prohlášení nemá v měsíčním zúčtování nárok na slevy. Z tohoto důvodu je poplatníkovi daň sražena formou srážkové daně. V modelu B je srážková daň vypočtena ze základu daně neboli hrubé mzdy. Zdravotní a sociální pojištění je celkem ve výši 2 200 Kč vypočteno z hrubé mzdy poplatníka. Celkové daňové zadlužení poplatníka modelu B je 26 %, tedy více než o 13,27 % ve srovnání s poplatníkem, který podepsal prohlášení. Celkové daňové zatížení modelu D je 31,1 %.

Z tohoto srovnání lze usoudit, že je pro studenta, který vykonává práci na dohodu mimo pracovní poměr je výhodnější čistá mzda bez zdaňování pomocí SHM a podepíše u zaměstnavatele prohlášení. Nejmenší odvod je pro studujícího poplatníka s odměnou 8 000 Kč a podepsaným prohlášením.

8.2 Dohoda o pracovní činnosti

Druhý modelový příklad této kapitoly se zabývá problematikou dohody o pracovní činnosti. Model mzdy A a C je hrubý příjem do stanoveného limitu 3 000 Kč, naopak mzdový model B a C je záměrně určen překročením limitu.

Tab. 18 Daňové zatížení studenta s podepsaným prohlášením u DPČ (vlastní zpracování)

DPČ – prohlášení ANO Model	BEZ SHM		SE SHM	
	A	B	C	D
Hrubá mzda	2 900 Kč	16 800 Kč	2 900 Kč	16 800 Kč
Základ daně	2 900 Kč	16 800 Kč	2 900 Kč	22 500 Kč
Zálohová daň	435 Kč	2 520 Kč	435 Kč	3 375 Kč
Sleva na poplatníka	2 320 Kč	2 320 Kč	2 320 Kč	2 320 Kč
Sleva na studenta	335 Kč	335 Kč	335 Kč	335 Kč
Daň po slevách	0 Kč	0 Kč	0 Kč	720 Kč
Zdravotní pojištění 4,5%	0 Kč	756 Kč	0 Kč	756 Kč
Sociální pojištění 6,5%	0 Kč	1 092 Kč	0 Kč	1 092 Kč
Čistá mzda	2 900 Kč	14 952 Kč	2 900 Kč	14 232 Kč
Celková daňová povinnost	0 Kč	1 848 Kč	0 Kč	2 568 Kč
Celkové daňové zatížení v %	0,00%	11,00%	0,00%	15,29%

Tabulka č. 18 analyzuje průběh výpočtu mzdy studenta na brigádě, a to v komparaci se mzdou zdaněnou bez SHM a zdaněnou podle SHM. Student u svého zaměstnavatele podepsal prohlášení a uplatňuje i slevu na studenta. V modelu A a C je celkové zadlužení identické, tedy nulové. Poplatníkovi nevznikají odvody na dani a ni sociálním pojistném. Čistá mzda bude rovna hrubé mzdě. Narozdíl od modelu B a D v případě překročení limitu odměny musí poplatník odvést daň a sociální pojistné. Model B je charakteristický nižším daňovým odvodem ve výši 11 %, důvodem je pokrytí zálohy na dani slevami. Proto je studentova daň nulová. Sociální pojistné je vypočteno z hrubé mzdy ve výši 1 848 Kč. Vyšší celkový daňový odvod má odměna zdaňována podle SHM. Základ daně je opět zvýšen o sociální pojistné placené za zaměstnance zaměstnavatelem ve výši 33,8 %. Z tohoto důvodu vzniká poplatníkovi vyšší záloha na daň, kterou nepokryjí ani slevy na dani. Celkově jsou studentovi ze mzdy sraženy odvody ve výši 2 568 Kč, tedy 15,29 %.

Tab. 19 Daňové zatížení studenta bez podepsaného prohlášení u DPČ (vlastní zpracování)

DPČ – prohlášení NE	BEZ SHM		SE SHM	
Model	A	B	C	D
Hrubá mzda	2 900 Kč	16 800 Kč	2 900 Kč	16 800 Kč
Základ daně	2 900 Kč	16 800 Kč	2 900 Kč	22 500 Kč
Srážková daň	435 Kč	2 520 Kč	435 Kč	3 375 Kč
Sleva na poplatníka				
Sleva na studenta				
Zdravotní pojištění 4,5%	0 Kč	756 Kč	0 Kč	756 Kč
Sociální pojištění 6,5%	0 Kč	1 092 Kč	0 Kč	1 092 Kč
Čistá mzda	2 465 Kč	12 432 Kč	2 465 Kč	11 577 Kč
Celková daňová povinnost	435 Kč	4 368 Kč	435 Kč	5 223 Kč
Celkové daňové zatížení v %	15,00%	26,00%	15,00%	31,09%

V tabulce č. 98 je rozebráno daňové zatížení studenta bez podepsaného prohlášení u DPČ. Student nemá bez podepsaného prohlášení uplatňovat v měsíčním zúčtování žádné slevy. Celkové daňové zatížení v modelové odměně A a C je ve výši srážkové daně ve výši 15 %. V komparaci modelu B s modelem D je výhoda neuplatnění zdanění podle SHM. Z toho důvodu má student o 855 Kč vyšší čistou mzdu. Bez podepsaného prohlášení v modelu B vzniklo vyšší daňové zatížení o 15 %. Pod tímto navýšením se skrývá sazba daně 15 %. V případě zdanění mzdy podle SHM odvede student ze své hrubé mzdy o 5,09 % více.

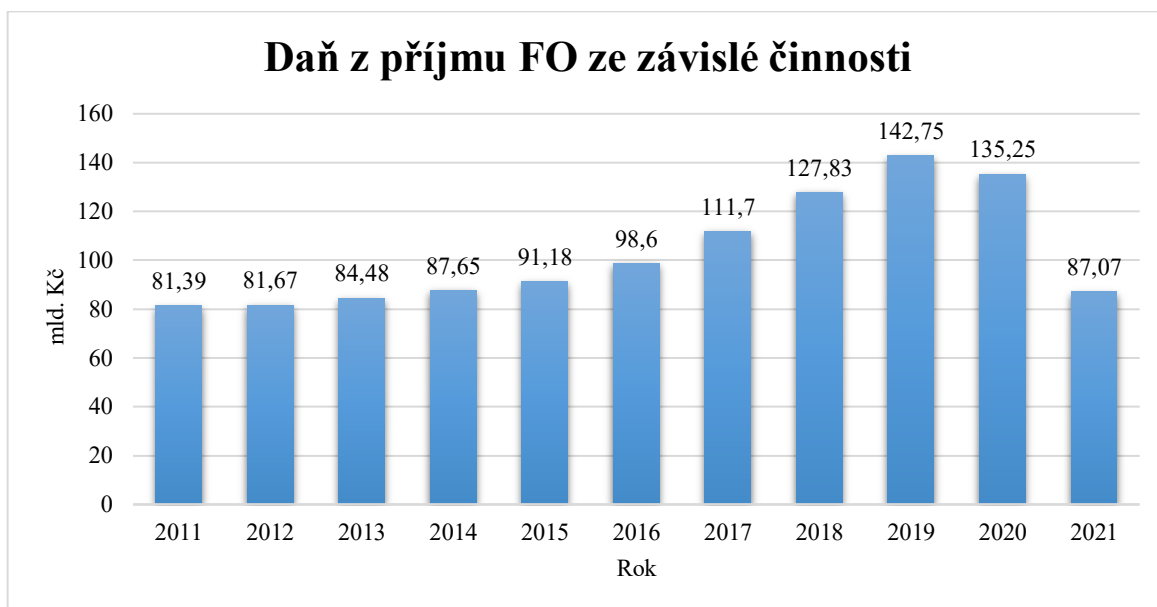
9 ANALÝZA DOPADŮ ZRUŠENÍ SUPERHRUBÉ MZDY NA STÁTNÍ ROZPOČET

V předposlední kapitole praktické části je řešena problematika státního rozpočtu před zrušením superhrubé mzdy a následné dopady zrušení superhrubé mzdy na státní rozpočet. Při analýze budu vycházet z dat Finanční správy a Ministerstva financí České republiky, tento výběr byl zvolen z důvodu absence dat týkajících se daně z příjmů fyzických osob na Českém statistickém úřadu za rok 2021.

Zpočátku této kapitoly bude nastíněn vývoj příjmů z daně z příjmů fyzických osob do daňových příjmů státního rozpočtu. Následně bude provedena analýza dopadů zrušení superhrubé mzdy na vybraných datech.

9.1 Vývoj daně z příjmů ze závislé činnosti ve státním rozpočtu

Následující graf č. 11 ilustruje průběh toku příjmů daně z příjmů fyzických osob, přesněji ze závislé činnosti.

Graf č. 11 Vývoj příjmů daně ze závislé činnosti do státního rozpočtu v letech 2012-2021 (vlastní zpracování podle Ministerstva financí ČR)

V grafu 11 vzniká od sledovaného období 2012 každý rok kladný přírůstek nesoucí rostoucí charakter až do roku 2019. Do tohoto roku byl příjem daně ze závislé činnosti považován za stabilní příjem státního rozpočtu a veřejných rozpočtů. Růst byl odrazen úměrnému zvyšování mezd.

V roce 2011 byl plánovaný rozpočet daně ze závislé činnosti nadhodnocen o 1,5 % a skutečnost rozpočtu byla nižší než plánovaná, tedy 81,39 mld. Kč. Tento jev je způsoben navýšením daňového zvýhodnění na děti, které nastalo v roce 2011 ročně o 1 800 Kč. V následujícím období 2012 byl daňový příjem ze závislé činnosti rozpočtově naplánován adekvátně, a byl překročen o 1,7 %.

V roce 2013 nastalo zavedení solidárního zvýšení daně ve výši 7 % vztahující se na příjmy fyzických osob ze závislé činnosti a také především na příjmy fyzických osob ze závislé činnosti. I když meziročně příjem dosáhl růstu o 2,8 mld. Kč plánovaný rozpočet byl nenaplněn z důvodu nízké míry růstu mezd a platů.

Nejvíce hospodářsky vydařeným rokem od roku 2008 se stal až rok 2015. Obnovení ekonomického růstu a zlepšení finanční správy podkládá celkový daňový příjem do státního rozpočtu ve výši 596,65 mld. Kč z toho daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti činila 91,18 mld. Kč. Při detailnějším pohledu na tuto daň zjistíme, že plánovaný rozpočet nebyl naplněn, a to vůči zvyšujícímu se daňovému zvýhodnění na druhé a další dítě. V tomto roce byla také zavedena sleva za umístění dítěte. I přes tyto položky snižující daňové zatížení zaměstnanců inkaso meziročně vzrostlo o 3,6 mld. Kč.

Prvním rokem, kdy státní rozpočet skončil s přebytkem hospodaření 61,8 mld. Kč od roku 1995 se stal rok 2016. K této skutečnosti přispěly úspory ve výdajích a nízké úrokové sazby. Rok 2016 dominoval vysokou zaměstnaností od původního roku 1993, rostoucími mzdami a platami a tím se projevoval efektivní růst daně.

Meziroční růst mezi sledovanými roky 2017–2018 byl zapříčiněn vysokou úrovní zaměstnanosti a zvyšováním mezd a platů v soukromé i veřejné sféře. Zvýšila se minimální mzda a byla zavedena elektronická evidence tržeb. Tyto činnosti přispěly k snížení podílu šedé ekonomiky. Negativní dopad na inkaso bylo projeveno zvýšením daňového zvýhodnění na první vyživované dítě.

Rok 2019 přispěl meziročním příjmem daně z příjmu ze závislé činnosti do státního rozpočtu o 19,9 mld. Kč. Růst byl podpořen pokračujícím růstem mezd a platů v soukromém a veřejném sektoru. Následující rok 2020 je prvním rokem v grafu kdy došlo k degeneraci příjmu daně ze závislé činnosti do státního rozpočtu. Vlivem podpor ve formě kompenzačních bonusů a nízkého objemu mezd ze zaměstnání. Negativně byl dále ovlivněn tzv. ošetrovným nebo péčí o dítě během koronavirové krize, když byly uzavřeny školy v rámci vyhlášeného nouzového stavu.

Plnění státního rozpočtu v roce 2021 se projevilo hospodařením schodkem 419,7 mld. Kč. Na tomto schodku se projeví efekty epidemie COVID-19 formou opatření, které zasahovaly do významných odvětví ekonomiky, zdravotních systémů a domácností. Příjem z daně fyzických osob ze závislé činnosti byl meziročně nižší, a to z důvodu zrušení superhrubé mzdy.

9.2 Odhad a vyhodnocení změn při zrušení superhrubé mzdy

Nejprve budou data převzata na základě vlastního zpracování před účinností zrušení superhrubé mzdy, tedy data za rok 2020. Tyto data budou převzaty z Finanční správy, a to z toho důvodu, že obsahují detailnější pohled na strukturu výpočtu daně ze závislé činnosti. Poté bude proveden odhad dopadu zrušení superhrubé mzdy na výši příjmů, které plynou ve formu daní do státního rozpočtu. Následně analyzují vývoj příjmů do státního rozpočtu v oblasti daně z příjmů fyzických osob mezi roky 2019–2021. Tento vývoj bude analyzován na datech poskytnutých Ministerstvem financí.

Následující tabulka č. 20 představuje nastínění odhadu výše daně ze závislé činnosti, která bude příjmem do státního rozpočtu. Pro odhad byly použity data z Finanční správy z roku 2020, která jsou získána na základě údajů z vyměřených daňových přiznání z databázi finančních úřadů. Data jsou aktuální k 18. 03. 2022. Pro odhad 2021 byly zachovány odčitatelné položky, slevy na dani a daňové zvýhodnění na vyživované děti ve stejné výši.

Tab. 20 Odhad dopadu zrušení superhrubé mzdy pro rok 2021 na příjem do státního rozpočtu v mil. Kč (vlastní zpracování)

	2020	odhad 2021	změna	změna v %
Dílčí ZD ze závislé činnosti podle § 6	864 744	864 744	0	0,00%
SP – zaměstnavatel	199 408		-199 408	-100,00%
Základ daně SHM	1 064 151	864 744	-199 408	-18,74%
Odčitatelné položky	25 147	25 147	0	0,00%
Snížený ZD	1 039 004	839 597	-199 408	-19,19%
Zaokrouhlený ZD	1 039 000	839 500	-199 500	-19,20%
Daň podle § 16 zákona	155 850	125 925	-29 925	-19,20%
Slevy celkem	58 811	58 813	0	0,00%
Záloha na dani po slevě	97 039	67 112	-29 925	-30,84%
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	15 204	15 206	0	0,00%
Daň	81 835	51 906	-29 925	-36,57%
Daňové zatížení – pouze daň	9,46%	6,00%	0	-36,57%

V roce 2020 byl dílčí základ daně 864 744 mil. Kč k tomu sociální pojistné za zaměstnance placené zaměstnavatelem ve výši 199 408 mil Kč. Tyto dvě položky společně utvářejí superhrubou mzdu. Nejvyšší část odčitatelných položek je tvořena odpočtem úroků, a to ve výši 58,69 %, druhá nejvyužívanější bylo uplatnění příspěvků na penzijní připojištění, pojištění a spoření. Od vypočtené daně poplatníci uplatňovali slevy na dani. Nejvyšší část těchto slev tvoří základní sleva na poplatníka ve výši 95,92 %, další v pořadí je sleva na manžela/manželku, a to ve výši 3,51 %. Daň je ve výši 9,46 % z dílčího základu daně ze závislé činnosti.

Pro odhad 2021 je využit stejný dílčí základ ze závislé činnosti, který je stává základem daně. Superhrubá mzda je pro rok 2021 zrušena a sociální pojistné za zaměstnance placené zaměstnavatelem celkem ve výši 33,8 % se k hrubému základu daně nepřipočítává. Daň před odečtením slev je o 19,2 % nižší. Už z tohoto lze říci, že výsledná daň bude nižším příjmem do státního rozpočtu. Záloha na dani po slevě je již o 29 925 mil. Kč nižší než původní záloha na dani po slevách v roce 2020. Odhadovaná konečná daň je o 36,57 % nižší než původní daň z roku 2020.

V tabulce 21 a 22 je následně řešen vývoj a analýza státního rozpočtu pouze za část daně z příjmů fyzických osob. V této části příjmů státního rozpočtu jsou zahrnuty daně vybírané srážkou, placené plátcí a placené poplatníky. Data jsou čerpány z Ministerstva financí, které vydalo již i plnění státního rozpočtu ČR za rok 2021 a částky jsou v mld. Kč.

Tab. 21 Vývoj státního rozpočtu v oblasti daně z příjmu fyzických osob v mld. Kč (vlastní zpracování)

	2019		2020		2021	
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost
Daně z příjmů FO:	165,60	164,52	130,70	154,08	87,80	109,05
vybíraná srážkou	12,00	13,81	8,10	14,21	13,00	15,79
placená plátcí	146,20	142,75	122,60	135,25	72,20	87,07
placená poplatníky	7,40	7,96	0,00	4,62	2,60	6,20

Zobrazený vývoj daně z příjmů fyzických osob v podobě příjmů do státního rozpočtu v tabulce č. 21 zcela dokazuje, že zrušení superhrubé mzdy mělo na státní rozpočet jasný vliv. Ovšem mezi roky 2019 a 2020 došlo k razantnímu poklesu daně placené poplatníky. Za příčinu tohoto jevu lze označit podnikatele a jejich odvětví dotčené krizí způsobenou covid-19 a vládními nařízeními či omezeními. Určité podniky nemohly uskutečňovat své zisky a udržovaly své fungování na kompenzačních bonusech poskytnuté od státu.

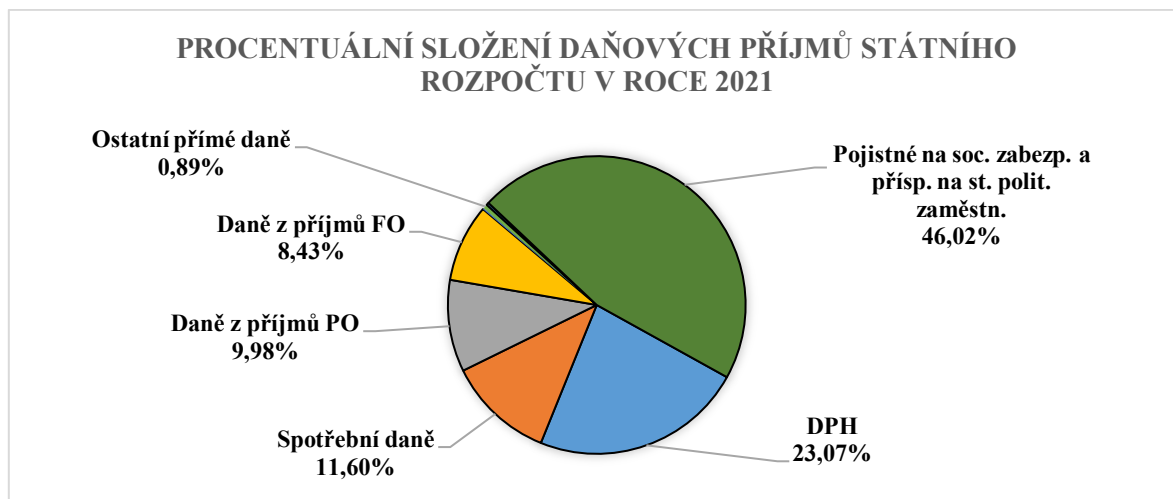
Z tohoto důvodu neměly podniky potřebné příjmy, ze kterých by zasažení podnikatelé odváděli daň z příjmu fyzických osob. V roce 2021 je oproti roku 2019 schválený rozpočet daně z příjmů fyzických osob ve výši 87,80 mld. Kč, přičemž v roce 2019 byl schválený rozpočet o 1,8násobinu vyšší. Předpokladem nízkého schváleného rozpočtu může být predikce vlivu zrušení superhrubé mzdy, pokles zaměstnanosti i vůči podnikům, které musely v rámci krize covid-19 propouštět své zaměstnance.

Tab. 22 Analýza vývoje státního rozpočtu v oblasti daně z příjmu fyzických osob v mld. Kč (vlastní zpracování)

	Rozdíl 2019/2020	% změna	Rozdíl 2020/2021	% změna
Daně z příjmů FO:	-10,44	-6,35%	-45,03	-29,2%
vybíraná srážkou	0,40	2,92%	1,57	11,1%
placená plátcí	-7,50	-5,25%	-48,19	-35,6%
placená poplatníky	-3,35	-42,03%	1,58	34,3%

Tabulka 22 vyznačuje výsledky provedené horizontální analýzy na část státního rozpočtu, která je zasažená zrušením superhrubé mzdy. Pro srovnání je zahrnut i rozpočet roku 2019 kde probíhala krize covid-19. Je patrné, že celkové daně z příjmu fyzických osob mezi roky 2019 a 2020 dosáhly negativního poklesu pro státní rozpočet. Nejvíce poklesy daně placené OSVČ, a to o 42,03 % a to z důvodu ovlivnění pandemií konkrétněji limitované daňové povinnosti platit zálohy OSVČ, které došly právě do problémů vlivem pandemie. Dále také došlo k poklesu odvedených daní od plátců neboli zaměstnanců, protože nastal pokles objemu mezd a platů.

Narozdíl od porovnanými státními rozpočty roku 2019 a 2020 nastala v následujícím srovnání státního rozpočtu opačná situace. V meziročním srovnání mezi roky 2020–2021 nastal nejvyšší pokles v daních z příjmů fyzických osob v oblastní daní placenými plátcí daně a to o 48,19 mld. Kč. I když nastal pozitivní nárůst růstu objemu mezd, platů a odměn, které se dotýkaly převážně zaměstnanců ve zdravotnictví nebo sociálních službách. Negativní vliv na vysoký meziroční rozdíl byl způsoben daňovými změnami účinných od roku 2021. Tedy zrušení superhrubé mzdy, zvýšení základní slevy na poplatníka z 24 840 Kč na 27 840 Kč. Daňové inkaso dále ovlivnil vyplacený kompenzační bonus v průběhu roku 2021. U daně placené poplatníky vznikl nárůst do státního rozpočtu o 34,3 % a to z důvodu doplacené červnové zálohy z roku 2020, aby byly daně vyrovnány.

Graf č. 12 Složení daňových příjmů státního rozpočtu v roce 2021 (vlastní zpracování)

V grafu č. 12 názorně lze vidět složení příjmů státního rozpočtu v roce 2021 v části daňových příjmů. Druhou nejvyšší položkou, která je příjmem pro státní rozpočet je pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku nezaměstnanosti ve výši 46,02 % z celkových daňových příjmů státního rozpočtu. Nejobsáhlejší příjem jsou přímé a nepřímé daně v celkové výši 53,97 % z celkových daňových příjmů. DPH přineslo v roce 2021 do příjmů státního rozpočtu celkem 298,52 mld. Kč a v porovnání s daněmi z příjmů fyzických osob je to 109,05 mld. Kč. tedy o 2,7násobek více.

10 SHRUTÍ PROVEDENÝCH ANALÝZ V PRAKTICKÉ ČÁSTI

Praktická část zaměřená na zhodnocení zrušení superhrubé mzdy v České republice byla rozdělena celkem do tří částí.

V první části práce byla provedena analýza ročního zatížení poplatníků v různých typech modelových příkladů. V modelových příkladech jsou nasimulovány životní situace zaměstnanců, které v reálném životě nastávají. Příjmy jsou nastaveny tak, aby se dotýkaly poplatníků mající minimální hrubou mzdu, průměrnou hrubou mzdu a další výše příjmů až do ročního příjmu 3 mil. Kč. Zhodnocení dopadu zrušení superhrubé mzdy bylo celkem provedeno na třech modelových příkladech, kdy zaměstnanec byl zaměstnán na pracovní smlouvu. Jako první byl modelový příklad s nastíněním situace bezdětného zaměstnance, který využívá pouze slevu na poplatníka, poplatník využívající slevu na manželku, slevu na umístění dítěte a daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti a poplatník uplatňující nezdanitelné části základu daně, slevy na manželku a slevu za umístění dítěte a také daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti. Celkové daňové zatížení zahrnovalo vypočtenou zálohu na daň ze závislé činnosti ve výši 15 %, dále jednotlivé odvody na zdravotní pojištění ve výši 4,5 % a odvod pojištění na sociální zabezpečení ve výši 6,5 %. Zhodnocení dopadu bylo srovnáno pouze na daňovém zatížení zaměstnance ve prospěch jeho hrubé mzdy a určitým omezením, které byly nastaveny. Zaměstnavatel a jeho daňové odvody za zaměstnance srovnány nebyly, a to z důvodu neměnicích se norem jeho odvodů.

Zaměstnanec měl totožné daňové zatížení v porovnání bez superhrubé mzdy pouze v případě, kdy uplatňoval slevy a dvě vyživované děti anebo v modelovém příkladu s odčitatelnými položkami od základu daně, slevami a daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti. A to výhradně vždy u nejnižších příjmů, na kterých byly modelové příklady sestaveny. Nejnižší daňové zatížení nesl zaměstnanec v modelovém příkladu tři, který využíval odčitatelné položky od základu daně. Příjmy se shodným daňovým zatížením poplatníka jsou od 182 400 Kč - 311 963 Kč.

Srovnáním efektivní daně mezi modelovým příkladem dvě a tři bylo zjištěno, že efektivní sazby daně jsou nižší u poplatníka uplatňující i odčitatelné položky od základu daně. Nižší efektivní sazba daně je zapříčiněna snížením základu daně o odčitatelné položky, následně slevami, které si poplatník může uplatnit a daňovým zvýhodněním na vyživované děti. Tímto způsobem se snižuje daňové zatížení zaměstnance.

Dle názorných grafů lze říct, že efektivní sazba daně zaměstnance roste zároveň s růstem příjmů zaměstnance. Záporná efektivní sazba daně nastává v případě, když daňový bonus pokryje odvody na zdravotní a sociální pojištění. Tempo růstu efektivní sazby daně zpomaluje v případě rostoucího příjmu a nízké částky slev a daňového zvýhodnění, protože daňové zatížení roste pomaleji. Ve vysokých příjmech přesahujících částku 1 701 168 Kč se růst tempa stabilizuje z důvodu zavedených limitů pro sociální pojištění a základ daně přesahující tuto částku.

Při analýze efektivních sazeb daně a následném srovnání bylo zjištěno, že ve všech modelových příkladech a všech poplatníků vlivem zrušení superhrubé mzdy klesne celkové daňové zatížení. Kromě poplatníků mající nejnižší příjmy, u kterých vychází identické daňové zatížení.

Při srovnání podílu jednotlivých daňových odvodů na celkovém zatížení u vysokopříjmového poplatníka lze usoudit, že nejvyšším odvodem se ve všech modelech je daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti. Po dani následuje sociální pojištění, které na rozdíl od daně se snižuje s růstem příjmů. Tento vliv je zapříčiněn maximálním vyměřovacím základem pro sociální pojištění. V grafu č. 6 u příjmu bez limitů se sociální pojištění blíží odvodu daně. Poslední odvod zaměstnance je zdravotní pojištění, které obdobně jako sociální pojištění s růstem mzdy roste. Ovšem na rozdíl od sociálního pojištění není stanoven maximální vyměřovací základ a následně přesahuje odvod sociálního pojištění.

Na základě provedené analýzy lze podotknout, že daňová reforma v podobě zrušení superhrubé mzdy znamená nižší efektivní sazbu daně u poplatníků v daných nasimulovaných modelových příkladech. Poplatník původně nedosahující záporné efektivní sazby se vlivem zrušení dostane do daňového bonusu nebo nulové daně.

V druhé kapitole praktické části byla provedena analýza na výpočtu modelových příkladů u DPP a DPČ studujícího poplatníka a následné zhodnocení vlivu zrušení superhrubé mzdy. Kapitola byla detailněji řešena pro poplatníky, kteří na dohodu buďto mají podepsané prohlášení nebo nikoliv. U DPP při podepsaném prohlášení brigádníkovi a příjmu neboli odměny do limitu vznikne nulové daňové zatížení jak u SHM, tak i bez SHM. Pokud brigádník svým příjmem přesáhne limit 10 000 Kč jeho daňové zatížení při stejném příjmu bez SHM bude o 5,1 % nižší než se superhrubou mzdou. Pokud poplatník nepodepíše prohlášení jeho příjem do limitu bude podroben 15 % zatížení vůči odvodům na zdravotní a sociální pojištění. U vyšší odměny odvede poplatník o 13,27 % více než poplatník

s podepsaným prohlášením a zdaněním se SHM. Po této analýze lze konstatovat, že nejnižší daňové zatížení má poplatník B s podepsaným prohlášením. U studujícího poplatníka a DPČ se změna zdanění projevila nejvíce pro modelový příklad bez podepsaného prohlášení u modelu B a D. Kdy poplatník má daňový odvod nižší o 5,09 %.

Ve třetí části práce byla provedena analýza a zhodnocení dopadu zrušení superhrubé mzdy vůči státnímu rozpočtu. Bylo určitým předpokladem, že dojde ke snížení příjmů plynoucích z daně fyzických osob ze závislé činnosti. První část kapitoly byla věnována průběhu toků příjmu daně ze závislé činnosti do státního rozpočtu v letech 2011–2021. Od roku 2011 příjem této daně roste až do roku 2019 kdy nastal zlom. Po celém světě ovládla ekonomiku a lidské životy epidemie COVID-19. Státní rozpočet v České republice byl touto situací také rapidně ovlivněn. Od roku 2020 příjem daně ze závislé činnosti zásadně klesl, vlivem uzavření podniků, vyplácením ošetřovného pro zákonné zástupce dětí, které musely zůstat vůči zavržení škol v domácí výuce.

Další část této kapitoly byla věnována předběžnému odhadu zrušení superhrubé mzdy pro státní rozpočet v daňových příjmech od daně fyzických osob ze závislé činnosti roku 2021. Využity byly data z Finanční správy z posledního sledovaného roku 2020. Z tohoto odhadu jsem vyhodnotila, že příjem do státního rozpočtu z daně ze závislé činnosti bude o 29 mld. Kč nižší. Po vyhodnocení a porovnání dat z Ministerstva financí jsem konstatovala, že skutečný příjem do státního rozpočtu v podobě toku daně ze závislé činnosti je nižší o 48,19 mld Kč. Odhad byl pouze obecný, dalším důvodem pro deficit tohoto příjmu bylo dobíhání efektu vlivem COVID-19.

Zrušení superhrubé mzdy bude v následujících letech aktuální téma. V následujícím roku 2022 se novela zákona zvyšuje základní slevu na poplatníka, tím poklesne daňové zatížení poplatníků efektivněji.

ZÁVĚR

Hlavním cílem diplomové práce byla analýza a zhodnocení dopadu zrušení superhrubé mzdy vůči poplatníkům, jejichž příjem je podroben zdanění ze závislé činnosti. Zhodnocení bylo provedeno za zdaňovací rok 2021 na modelových příkladech, které zobrazovaly daňové zatížení zaměstnance před zrušením superhrubé mzdy a po jejím zrušením. Podstatnou součástí hlavního cíle byly výpočty a stanovení daňového zatížení poplatníků před a po zrušení superhrubé mzdy. Mezi další cíle bylo srovnání daňového zatížení poplatníka u dohod konaných mimo pracovní poměr a vliv zrušení superhrubé mzdy vůči státnímu rozpočtu.

V oblasti teoretické části byla provedena rešerše literárních pramenů týkající se legislativy pracovního práva, daně z příjmů fyzických osob, příjmů ze závislé činnosti a v neposlední řadě problematiky superhrubé mzdy. Tyto teoretické poznatky byly využity v praktické části při výpočtech daňového zatížení u modelových příkladech.

Praktická část se zabývala problematikou vlivu zrušení superhrubé mzdy na daňové zatížení poplatníka v roce 2021. Tato část práce byla rozdělena do tří kapitol. První část obsahovala tři modelové příklady simulující poplatníka s různými životními situacemi. Analýza a zhodnocení zrušení novely probíhalo na modelovém příkladu bezdětného poplatníka, který uplatňuje pouze základní slevu na poplatníka. Dále byl nasimulován poplatník využívající slevy na dani v podobě slevy na manželku/manžela a slevu za umístění dítěte do školky. Dále tento poplatník uplatňoval daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti. Srovnáním bylo zjištěno, že zrušení superhrubé mzdy se neprojeví u daňového zatížení prvních třech nejnižších příjmů, protože pro poplatníka bylo stejné i při superhrubé mzdě. Další modelový příklad nastínil poplatníka uplatňující odčitatelné položky od základu daně, slevy a daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti. Komparací bylo usouzeno, že u prvních čtyřech nejnižších příjmů je daňové zatížení poplatníka totožné jak bez SHM, tak i se SHM. Nejvyšších odvodů, které podléhají zvýšené sazbě daně přesahujícího limitu základu daně ve výši 23 % a maximálního vyměřovacího základu pojištění na sociální zabezpečení se efektivní sazba daně stabilizuje, a to je zapříčiněno právě těmito dvěma limity.

Další problematika praktické části byla věnována zhodnocení dopadu zrušení superhrubé mzdy u poplatníka, za kterého je plátce pojistného stát. Zhodnocení bylo provedeno podle druhu dohody konané mimo pracovní poměr a daňového zatížení poplatníka před a po zrušení superhrubé mzdy. Bylo zjištěno, že superhrubá mzdy měla nejvyšší daňové

zatížení u poplatníka s odměnou 16 800 Kč, nepodepsaným prohlášením a pracujícím na DPČ.

Poslední řešená problematika v diplomové práci byla zaměřena na státní rozpočet a dopad zrušením superhrubé mzdy na příjem daně z fyzických osob ze závislé činnosti. Podle předpokladu nastala situace, že s nižším daňovým odvodem poplatníka do státního rozpočtu pokles tok daně z příjmu ze závislé činnosti do státního rozpočtu. Tento negativní dopad je podpořen také špatným načasováním zrušení superhrubé mzdy a zavedení tohoto daňového balíčku, protože se ekonomika České republiky stále hojí z epidemie COVID-19 a jejích dopadů.

Analýza superhrubé mzdy a jejího zrušení bude v následujících letech aktuální téma, o které je mezi zaměstnanci zájem. Dalším tématem pokračování práce by bylo navržení nových odčitatelných položek, které by snižovaly základ daně. Stanovení dalších nových nebo upravení aktuálních slev pro poplatníky, aby mohli snížit svou daňovou povinnost. Jiné další téma by bylo nasimulování vyšších sazeb zdanění pro příjmy všech fyzických osob, s efektem vyšší efektivní sazby daně a účinkem navýšení toku daně z příjmu fyzických osob.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BRYCHTA, Ivan, Marie HAJŠMANOVÁ, Petr KAMENÍK a Tereza KRUPOVÁ, 2021. Tabulky a informace pro daně a podnikání. 17. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 440 s. ISBN 978-80-7676-004-2.

BORIA, Pietro, 2017. *Taxation in European Union*. Second edition. Cham: Springer, 208 s. ISBN 978-3-319-53918-8.

ČERVINKA, Tomáš, 2020. Zdravotní pojištění: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ:s komentářem a příklady. 10. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 167 s. ISBN 978-80-7554-263-2.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ, 2019. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 304 s. ISBN 978-80-7598-315-2.

European tax handbook, 2021. Amsterdam: International Bureau of Fiscal Documentation. 2021, 1340 s. ISBN 978-90-8722-690-9.

HLOUŠKOVÁ, Pavla, Dana ROUČKOVÁ a Zdeněk SCHMIED, a kolektiv, 2022. Zákoník práce: prováděcí nařízení vlády a další související předpisy: s komentářem k 1. 1. 2022. 15. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 1392 s. ISBN 978-80-7554-350-9.

HNÁTEK, Miloslav, 2018. Zcela legální daňové triky: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory. 2. rozšířené vydání. Praha: ESAP, 248 s. ISBN 9788090589964.

HNÁTEK, Miloslav, 2022. Zcela legální daňové triky: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory. 6. vydání. Praha: Grada, 267 s. ISBN 978-80-907398-5-7.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila, 2018. Daňová optimalizace. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ústav práva a právní vědy, 274 s. ISBN 9788087974179.

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. Daňová teorie a politika. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 269 s. ISBN 9788075981653.

MACHÁČEK, Ivan, 2019. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň. Olomouc: ANAG, 279 s. ISBN 9788075541956.

MARKOVÁ, Hana, 2021. Daňové zákony 2021: úplná znění platná k 1. 1. 2021. 32. vydání. Praha: Grada, 296 s. ISBN 978-80-271-4121-0.

MARKOVÁ, Hana, 2020. Daňové zákony 2020: úplná znění platná k 1. 1. 2020. 31. vydání. Praha: Grada, 296 s. ISBN 978-80-271-1471-9.

MARTOCCHIO, Joseph J., c2015. *Strategic compensation: a human resource management approach*. 8th ed. Harlow, Essex: Pearson, 407 s. Global edition. ISBN 9781292058863.

PALÍŠKOVÁ, Marcela, 2014. Trh práce v Evropské unii: historický vývoj, aktuální trendy a perspektivy. Praha: C.H. Beck, 203 s. ISBN 9788074002700.

PELC, Vladimír a Petr PELECH, 2020. Daně z příjmů: s komentářem. 18. aktualiz. vydání. Olomouc: ANAG, 838 s. ISBN 978-80-7554-277-9.

PELCL, Luděk, 2017. Příručka mzdové účetní. Český Těšín: Poradce, 296 s. ISBN 9788073653897.

PELCL, Luděk, 2021. Příručka mzdové účetní. Český Těšín: Poradce, 320 s. ISBN 978-80-7365-454-2.

PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a Milena OTAVOVÁ, 2018. Daň z příjmů srozumitelně. 2. aktualiz. vydání. Ostrava: Key Publishing, 168 s. ISBN 9788074182952.

RINDOVÁ, Iva a Jana ROHLÍKOVÁ, 2022. Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2021. 26. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 447 s. ISBN 978-80-7554-343-1.

RINDOVÁ, Iva a Jana ROHLÍKOVÁ, 2021. Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2021. 29. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 463 s. ISBN 978-80-7554-307-3.

SCHMIED, Zdeněk, Růžena KLÍMOVÁ a Marie SALAČOVÁ, a kolektiv, 2020. Průvodce mzdovou problematikou. 8. aktualiz. vyd. Bohuňovice: Účetní Portál, 363 s. ISBN 978-80-88128-63-2.

ŠUBRT, Bořivoj, Zdeňka LEIBLOVÁ a Věra PŘÍHODOVÁ, a kolektiv, 2021. Abeceda mzdové účetní. 31. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 672 s. ISBN 978-80-7554-305-9.

ŠUBRT, Bořivoj, Zdeňka LEIBLOVÁ a Věra PŘÍHODOVÁ, a kolektiv, 2022. Abeceda mzdové účetní. 32. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 687 s. ISBN 978-80-7554-349-3.

VANČUROVÁ, Alena, 2021. Zdanění osobních příjmů. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 424 s. ISBN 978-80-7676-236-7.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ, 2020. Daňový systém ČR. Praha: Wolters Kluwer ČR, 408 s. ISBN 978-80-7598-887-4.

VYBÍHAL, Václav, a kolektiv, 2022. Mzdové účetnictví 2022: praktický průvodce. 25. vyd. Praha: Grada, 480 s. ISBN 978-80-271-3592-9.

ŽENÍŠKOVÁ, Marta, 2020. Pojistné na sociální zabezpečení: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných: s komentářem a příklady. 9. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 159 s. ISBN 978-80-7554-262-5.

Elektronické zdroje

CALAHORRANO, Lena a Sven STÖWHASE, 2021. Kindergarten for Free?! Empirical Evidence on the Utilization of Income Tax Deductions for Child Care Expenses. CESifo Economic Studies [online]. 67(2), 129-154 [cit. 2022-04-24]. ISSN 1610-241X. Dostupné z: [doi:10.1093/cesifo/ifaa015](https://doi.org/10.1093/cesifo/ifaa015)

FINANČNÍ SPRÁVA, 2022. Vybrané údaje z daňových přiznání daně z příjmů fyzických osob. Finanční správa [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-danovych-priznani>

LUDERA-RUSZEL, Agata, 2021. 'The right to (decent) work. The right to everyone or "chosen" ones?' The situation in Poland. *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny* [online]. 83, 143-156 [cit. 2022-04-22]. ISSN 2543-9170. Dostupné z: [doi:10.14746/rpeis.2021.83.1.11](https://doi.org/10.14746/rpeis.2021.83.1.11)

MINISTERSTVO FINANCÍ, 2020a. Informace k nabývání účinnosti daňového balíčku. Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danova-a-celni-legislativa/2020/informace-k-nabyvani-ucinnosti-danoveho-40358>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, 2020b. Konsolidovaná verze daňového balíčku 2021. Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/danova-revoluce-se-blizi-40169>

RYCHLÍKOVÁ, Apolena, 2021. Zrušení zdanění superhrubé mzdy je příklad krystalického populismu, říká Filip Pertold. *A2larm* [online]. [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2021/09/zruseni-zdaneni-superhrube-mzdy-je-priklad-krystalickeho-populismu-rika-filip-pertold/>

SCHILLEROVÁ, Alena, 2018. Proč je správné zrušit superhrubou mzdu?. Právo [online]. [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2018/proc-je-spravne-zrusit-superhrubou-mzdu-31004>

VESELÍKOVÁ, Monika a Kateřina JUNGVIRTOVÁ, 2022. Práce na dohodu. Proč je výhodná a jaké jsou limity. In: Peníze.CZ [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/pracovni-pomer/431818-dohoda-o-provedeni-prace-a-o-pracovni-cinnosti-2022-pravidla-a-limity-dpc-dpp>

ŽUROVEC, Michal, 2020. Daňová revoluce se blíží. Poslanci schválili daňový balíček. Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/danova-revoluce-se-blizi-40169>

ŽUROVEC, Michal. Přehled nejdůležitějších změn v gesci Ministerstva financí pro rok 2021. Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/prehled-nejdulezitejsich-zmen-v-gesci-mi-40144>

Právní předpisy

ČESKO, 1992. Zákon č. 586 ze dne 18. prosince 1992 o daních z příjmů. Sbírnka zákonů České republiky [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

ČESKO, 1992. Zákon č. 589 ze dne 17. prosince 1992 o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Sbírnka zákonů České republiky [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-589?text=589%2F1992>

ČESKO, 1992. Zákon č. 592 ze dne 21. prosince 1992 o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Sbírnka zákonů České republiky [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-592?text=592%2F1992>

ČESKO, 1997. Zákon č. 48 ze dne 28. března 1997 o veřejném zdravotním pojištění. *Sbírnka zákonů České republiky* [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48?text=ve%C5%99ejn%C3%A9+zdra>

ČESKO, 2006. Zákon č. 262 ze dne 7. června 2006, zákoník práce. Sbírnka zákonů České republiky [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

ČESKO, 2020. Nařízení vlády č. 487 ze dne 30. listopadu 2020 o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí. Sbírka zákonů České republiky [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-487>

ČESKO, 2020. Zákon č. 609 ze dne 31. prosince 2020, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony. Sbírka zákonů České republiky [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-609#cast7>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

DPČ Dohoda o pracovní činnosti

DPP Dohoda o provedení práce

FO Fyzická osoba

ISPV Informační systém o průměrném výdělku

SHM Superhrubá mzda

SP Sociální pojištění

ZP Zdravotní pojištění

ZTP/P Zvlášť těžké postižení/průvodce

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Procentuální podíl příjmů dle § 6–10 ZDP v roce 2020 (vlastní zpracování podle Finanční správy, 2022)	20
Graf č. 2 Míra daňového zatížení poplatníka pouze se slevou na poplatníka (vlastní zpracování).....	52
Graf č. 3 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení bez SHM vysokopříjmového poplatníka pouze se základní slevou na poplatníka (vlastní zpracování).....	53
Graf č. 4 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení se SHM vysokopříjmového poplatníka pouze se základní slevou na poplatníka (vlastní zpracování).....	53
Graf č. 5 Míra daňového zatížení poplatníka uplatňující slevy na dani a dvě děti (vlastní zpracování).....	58
Graf č. 6 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení bez SHM vysokopříjmového poplatníka se slevami a dvěma dětmi (vlastní zpracování)	59
Graf č. 7 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení se SHM vysokopříjmového poplatníka se slevami a dvěma dětmi (vlastní zpracování)	59
Graf č. 8 Míra daňového zatížení zaměstnance uplatňující odčitatelné položky, slevy a dvě vyživované děti (vlastní zpracování).....	64
Graf č. 9 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení bez SHM vysokopříjmového poplatníka uplatňujícím odčitatelné položky, slevy a dvě děti (vlastní zpracování)	65
Graf č. 10 Podíl jednotlivých odvodů na celkové daňové zatížení se SHM vysokopříjmového poplatníka uplatňujícím odčitatelné položky, slevy a dvě děti (vlastní zpracování)	65
Graf č. 11 Vývoj příjmů daně ze závislé činnosti do státního rozpočtu v letech 2012-2021 (vlastní zpracování podle Ministerstva financí ČR).....	71
Graf č. 12 Složení daňových příjmů státního rozpočtu v roce 2021 (vlastní zpracování) ..	76

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Limity pro odvody u dohod konaných mimo pracovní poměr (vlastní zpracování podle Veselíkové a Jungvirtové, 2022)	19
Tab. 2 Souhrn výše slev na dani fyzických osob pro zdaňovací období 2021 (vlastní zpracování podle Markové, 2021, s. 52)	28
Tab. 3 Přehled výše daňového zvýhodnění na vyživované dítě pro zdaňovací období 2021 (vlastní zpracování podle Rindové a Rohlíkové, 2021, s. 102)	29
Tab. 4 Schéma měsíčního výpočtu zúčtování záloh na daň ze závislé činnosti (vlastní zpracování dle Markové, 2021, s. 60-61)	35
Tab. 5 Schéma ročního výpočtu zúčtování záloh na daň ze závislé činnosti (vlastní zpracování podle Markové, 2021, s. 60-61)	36
Tab. 6 Přehled sazeb sociálního pojištění zaměstnance a zaměstnavatele (vlastní zpracování podle Vančurové, 2020, s. 172-173)	41
Tab. 7 Výpočet daňového zatížení bez SHM zaměstnance pouze s podepsaným prohlášením (vlastní zpracování)	48
Tab. 8 Výpočet daňového zatížení se SHM zaměstnance pouze s podepsaným prohlášením (vlastní zpracování)	49
Tab. 9 Celkové daňové zatížení a efektivní sazba daně bezdětného poplatníka (vlastní zpracování).....	51
Tab. 10 Výpočet daňového zatížení bez SHM zaměstnance se slevami a dvěma vyživovanými dětmi (vlastní zpracování)	54
Tab. 11 Výpočet daňového zatížení se SHM zaměstnance se slevami a dvěma vyživovanými dětmi (vlastní zpracování).....	55
Tab. 12 Celkové daňové zatížení a efektivní sazba daně zaměstnance uplatňující slevy a dvě vyživované děti (vlastní zpracování).....	57
Tab. 13 Výpočet daňového zatížení bez SHM zaměstnance uplatňující nezdánitelné části základu daně, slevy a dvě vyživované děti (vlastní zpracování)	61
Tab. 14 Výpočet daňového zatížení bez SHM zaměstnance uplatňující nezdánitelné části základu daně, slevy a dvě vyživované děti (vlastní zpracování)	62
Tab. 15 Celkové daňové zatížení a efektivní sazba daně zaměstnance uplatňující nezdánitelné části základu daně, slevy a dvě vyživované děti (vlastní zpracování).....	63
Tab. 16 Daňové zatížení studenta s podepsaným prohlášením u DPP (vlastní zpracování).....	67
Tab. 17 Daňové zatížení studenta bez podepsaného prohlášení u DPP (vlastní zpracování)	68
Tab. 18 Daňové zatížení studenta s podepsaným prohlášením u DPČ (vlastní zpracování).....	69
Tab. 19 Daňové zatížení studenta bez podepsaného prohlášení u DPČ (vlastní zpracování)	70
Tab. 20 Odhad dopadu zrušení superhrubé mzdy pro rok 2021 na příjem do státního rozpočtu v mil. Kč (vlastní zpracování).....	73

Tab. 21 Vývoj státního rozpočtu v oblasti daně z příjmu fyzických osob v mld. Kč (vlastní zpracování).....	74
Tab. 22 Analýza vývoje státního rozpočtu v oblasti daně z příjmu fyzických osob v mld. Kč (vlastní zpracování).....	75

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Výpočet daňového zatížení zaměstnance a srovnání jednotlivých odvodů před a po zrušení SHM – pouze se slevou na poplatníka

PŘÍLOHA P 2: Výpočet daňového zatížení a srovnání jednotlivých odvodů před a po zrušení SHM – sleva na manželku, sleva za umístění dítěte a daňové zvýhodnění na dvě děti

PŘÍLOHA P 3: Výpočet daňového zatížení a srovnání jednotlivých odvodů před a po zrušení SHM – odčitatelné položky od ZD, sleva na manželku, sleva za umístění dítěte a daňové zvýhodnění na dvě děti

PŘÍLOHA P I: VÝPOČET DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ ZAMĚSTNANCE A SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH ODVODŮ PŘED A PO ZRUŠENÍ SHM – POUZE SE SLEVOU NA POPLATNÍKA

BEZ SHM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
hrubá mzda/měsíc	15 200	18 500	20 720	25 997	32 953	35 441	39 191	47 297	55 000	65 000	69 650	74 270	80 490	86 301	92 100	98 133	145 786	162 994	205 000	250 000
hrubá mzda/rok	182 400	222 000	248 640	311 963	395 440	425 292	470 286	567 561	660 000	780 000	835 800	891 240	965 880	1 035 612	1 105 200	1 177 596	1 749 432	1 955 928	2 460 000	3 000 000
Základ daně	182 400	222 000	248 640	311 963	395 440	425 292	470 286	567 561	660 000	780 000	835 800	891 240	965 880	1 035 612	1 105 200	1 177 596	1 749 432	1 955 928	2 460 000	3 000 000
Zaokr. ZD	182 400	222 000	248 600	311 900	395 400	425 200	470 200	567 500	660 000	780 000	835 800	891 200	965 800	1 035 600	1 105 200	1 177 500	1 749 400	1 955 900	2 460 000	3 000 000
Sazba daně 15%	27 360	33 300	37 290	46 785	59 310	63 780	70 530	85 125	99 000	117 000	125 370	133 680	144 870	155 340	165 780	176 625	255 175	255 175	255 175	255 175
ZD pro sazbu 23%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48 264	254 760	758 832	1 298 832
Sazba daně 23%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11 101	58 595	174 531	298 731
záloha na daň	27 360	33 300	37 290	46 785	59 310	63 780	70 530	85 125	99 000	117 000	125 370	133 680	144 870	155 340	165 780	176 625	266 276	313 770	429 707	553 907
sleva na poplatníka	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840
záloha na dani po slevě	0	5 460	9 450	18 945	31 470	35 940	42 690	57 285	71 160	89 160	97 530	105 840	117 030	127 500	137 940	148 785	238 436	285 930	401 867	526 067
ZP 4,5%	8 208	9 990	11 189	14 038	17 795	19 138	21 163	25 540	29 700	35 100	37 611	40 106	43 465	46 603	49 734	52 992	78 724	88 017	110 700	135 000
SP 6,5%	11 856	14 430	16 162	20 278	25 704	27 644	30 569	36 891	42 900	50 700	54 327	57 931	62 782	67 315	71 838	76 544	110 576	110 576	110 576	110 576
SP celkem – zaměstnanec	20 064	24 420	27 350	34 316	43 498	46 782	51 731	62 432	72 600	85 800	91 938	98 036	106 247	113 917	121 572	129 536	189 300	198 593	221 276	245 576
ZP 9 %	16 416	19 980	22 378	28 077	35 590	38 276	42 326	51 080	59 400	70 200	75 222	80 212	86 929	93 205	99 468	105 984	157 449	176 034	221 400	270 000
SP 24,8 %	45 235	55 056	61 663	77 367	98 069	105 472	116 631	140 755	163 680	193 440	207 278	221 028	239 538	256 832	274 090	292 044	421 890	421 890	421 890	421 890
SP celkem – zaměstnavatel	61 651	75 036	84 040	105 444	133 659	143 749	158 957	191 836	223 080	263 640	282 500	301 239	326 467	350 037	373 558	398 027	579 339	597 923	643 290	691 890
Celkové daňové zatížení	20 064	29 880	36 800	53 261	74 968	82 722	94 421	119 717	143 760	174 960	189 468	203 876	223 277	241 417	259 512	278 321	427 736	484 523	623 142	771 642
čistá mzda	162 336	192 120	211 840	258 702	320 472	342 570	375 865	447 844	516 240	605 040	646 332	687 364	742 603	794 195	845 688	899 275	1 321 696	1 471 405	1 836 858	2 228 358

SE SHM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
hrubá mzda/měsíc	15 200	18 500	20 720	25 997	32 953	35 441	39 191	47 297	55 000	65 000	69 650	74 270	80 490	86 301	92 100	98 133	145 786	162 994	205 000	250 000
hrubá mzda/rok	182 400	222 000	248 640	311 963	395 440	425 292	470 286	567 561	660 000	780 000	835 800	891 240	965 880	1 035 612	1 105 200	1 177 596	1 749 432	1 955 928	2 460 000	3 000 000
SP 24,8%	45 235	55 056	61 663	77 367	98 069	105 472	116 631	140 755	163 680	193 440	207 278	221 028	239 538	256 832	274 090	292 044	421 890	421 890	421 890	421 890
ZP 9%	16 416	19 980	22 378	28 077	35 590	38 276	42 326	51 080	59 400	70 200	75 222	80 212	86 929	93 205	99 468	105 984	157 449	176 034	221 400	270 000
soc.p.	61 651	75 036	84 040	105 444	133 659	143 749	158 957	191 836	223 080	263 640	282 500	301 239	326 467	350 037	373 558	398 027	579 339	597 923	643 290	691 890
Základ daně SHM	244 051	297 036	332 680	417 407	529 099	569 041	629 243	759 396	883 080	1 043 640	1 118 300	1 192 479	1 292 347	1 385 649	1 478 758	1 575 623	2 328 771	2 553 851	3 103 290	3 691 890
Zaokr. ZD	244 000	297 000	332 600	417 400	529 000	569 000	629 200	759 300	883 000	1 043 600	1 118 300	1 192 400	1 292 300	1 385 600	1 478 700	1 575 600	2 328 700	2 553 800	3 103 200	3 691 800
Sazba daně 15%	36 600	44 550	49 890	62 610	79 350	85 350	94 380	113 895	132 450	156 540	167 745	178 860	193 845	207 840	221 805	236 340	349 305	383 070	465 480	553 770
zák. pro solid. Zvýšení	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48 264	254 760	758 832	1 298 832
Solidární zvýšení daně 7%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 378	17 833	53 118	90 918
záloha na daň	36 600	44 550	49 890	62 610	79 350	85 350	94 380	113 895	132 450	156 540	167 745	178 860	193 845	207 840	221 805	236 340	352 683	400 903	518 598	644 688
sleva na poplatníka	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840
záloha na daní po slevě	8 760	16 710	22 050	34 770	51 510	57 510	66 540	86 055	104 610	128 700	139 905	151 020	166 005	180 000	193 965	208 500	324 843	373 063	490 758	616 848
ZP 4,5%	8 208	9 990	11 189	14 038	17 795	19 138	21 163	25 540	29 700	35 100	37 611	40 106	43 465	46 603	49 734	52 992	78 724	88 017	110 700	135 000
SP 6,5%	11 856	14 430	16 162	20 278	25 704	27 644	30 569	36 891	42 900	50 700	54 327	57 931	62 782	67 315	71 838	76 544	110 576	110 576	110 576	110 576
SP celkem	20 064	24 420	27 350	34 316	43 498	46 782	51 731	62 432	72 600	85 800	91 938	98 036	106 247	113 917	121 572	129 536	189 300	198 593	221 276	245 576
Celkové daňové zatížení	28 824	41 130	49 400	69 086	95 008	104 292	118 271	148 487	177 210	214 500	231 843	249 056	272 252	293 917	315 537	338 036	514 144	571 656	712 034	862 424
Čistá mzda	153 576	180 870	199 240	242 877	300 432	321 000	352 015	419 074	482 790	565 500	603 957	642 184	693 628	741 695	789 663	839 560	1 235 288	1 384 272	1 747 966	2 137 576

BEZ SHM

	hrubá mzda/rok	záloha na dani po slevě	ZP 4,5%	SP 6,5%	SP celkem	Čistá mzda	Daňové zatížení	Efektivní sazba daně
1.	182 400	0	8 208	11 856	20 064	162 336	20 064	11,00%
2.	222 000	5 460	9 990	14 430	24 420	192 120	29 880	13,46%
3.	248 640	9 450	11 189	16 162	27 350	211 840	36 800	14,80%
4.	311 963	18 945	14 038	20 278	34 316	258 702	53 261	17,07%
5.	395 440	31 470	17 795	25 704	43 498	320 472	74 968	18,96%
6.	425 292	35 940	19 138	27 644	46 782	342 570	82 722	19,45%
7.	470 286	42 690	21 163	30 569	51 731	375 865	94 421	20,08%
8.	567 561	57 285	25 540	36 891	62 432	447 844	119 717	21,09%
9.	660 000	71 160	29 700	42 900	72 600	516 240	143 760	21,78%
10.	780 000	89 160	35 100	50 700	85 800	605 040	174 960	22,43%
11.	835 800	97 530	37 611	54 327	91 938	646 332	189 468	22,67%
12.	891 240	105 840	40 106	57 931	98 036	687 364	203 876	22,88%
13.	965 880	117 030	43 465	62 782	106 247	742 603	223 277	23,12%
14.	1 035 612	127 500	46 603	67 315	113 917	794 195	241 417	23,31%
15.	1 105 200	137 940	49 734	71 838	121 572	845 688	259 512	23,48%
16.	1 177 596	148 785	52 992	76 544	129 536	899 275	278 321	23,63%
17.	1 749 432	238 436	78 724	110 576	189 300	1 321 696	427 736	24,45%
18.	1 955 928	285 930	88 017	110 576	198 593	1 471 405	484 523	24,77%
19.	2 460 000	401 867	110 700	110 576	221 276	1 836 858	623 142	25,33%
20.	3 000 000	526 067	135 000	110 576	245 576	2 228 358	771 642	25,72%

SE SHM

	hrubá mzda/rok	záloha na dani po slevě	ZP 4,5%	SP 6,5%	SP celkem	Čistá mzda	Daňové zatížení	Efektivní sazba daně
1.	182 400	8 760	8 208	11 856	20 064	153 576	28 824	15,80%
2.	222 000	16 710	9 990	14 430	24 420	180 870	41 130	18,53%
3.	248 640	22 050	11 189	16 162	27 350	199 240	49 400	19,87%
4.	311 963	34 770	14 038	20 278	34 316	242 877	69 086	22,15%
5.	395 440	51 510	17 795	25 704	43 498	300 432	95 008	24,03%
6.	425 292	57 510	19 138	27 644	46 782	321 000	104 292	24,52%
7.	470 286	66 540	21 163	30 569	51 731	352 015	118 271	25,15%
8.	567 561	86 055	25 540	36 891	62 432	419 074	148 487	26,16%
9.	660 000	104 610	29 700	42 900	72 600	482 790	177 210	26,85%
10.	780 000	128 700	35 100	50 700	85 800	565 500	214 500	27,50%
11.	835 800	139 905	37 611	54 327	91 938	603 957	231 843	27,74%
12.	891 240	151 020	40 106	57 931	98 036	642 184	249 056	27,94%
13.	965 880	166 005	43 465	62 782	106 247	693 628	272 252	28,19%
14.	1 035 612	180 000	46 603	67 315	113 917	741 695	293 917	28,38%
15.	1 105 200	193 965	49 734	71 838	121 572	789 663	315 537	28,55%
16.	1 177 596	208 500	52 992	76 544	129 536	839 560	338 036	28,71%
17.	1 749 432	324 843	78 724	110 576	189 300	1 235 288	514 144	29,39%
18.	1 955 928	373 063	88 017	110 576	198 593	1 384 272	571 656	29,23%
19.	2 460 000	490 758	110 700	110 576	221 276	1 747 966	712 034	28,94%
20.	3 000 000	616 848	135 000	110 576	245 576	2 137 576	862 424	28,75%

**PŘÍLOHA P 2: VÝPOČET DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ ZAMĚSTNANCE A SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH
ODVODŮ PŘED A PO ZRUŠENÍ SHM – SLEVA NA MANŽELKU, SLEVA ZA UMÍSTĚNÍ DÍTĚTE A DAŇOVÉ
ZVÝHODNĚNÍ NA DVĚ DĚTI**

BEZ SHM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	
hrubá mzda/měsíc	15 200	18 500	20 720	25 997	32 953	35 441	39 191	47 297	55 000	65 000	69 650	74 270	80 490	86 301	92 100	98 133	145 786	162 994	205 000	250 000	
hrubá mzda/rok	182 400	222 000	248 640	311 963	395 440	425 292	470 286	567 561	660 000	780 000	835 800	891 240	965 880	1 035 612	1 105 200	1 177 596	1 749 432	1 955 928	2 460 000	3 000 000	
Základ daně	182 400	222 000	248 640	311 963	395 440	425 292	470 286	567 561	660 000	780 000	835 800	891 240	965 880	1 035 612	1 105 200	1 177 596	1 749 432	1 955 928	2 460 000	3 000 000	
Zaokr. ZD	182 400	222 000	248 600	311 900	395 400	425 200	470 200	567 500	660 000	780 000	835 800	891 200	965 800	1 035 600	1 105 200	1 177 500	1 749 400	1 955 900	2 460 000	3 000 000	
Sazba daně 15%	27 360	33 300	37 290	46 785	59 310	63 780	70 530	85 125	99 000	117 000	125 370	133 680	144 870	155 340	165 780	176 625	255 175	255 175	255 175	255 175	
ZD pro sazbu 23%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48 264	254 760	758 832	1 298 832	
Sazba daně 23%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11 101	58 595	174 531	298 731	
záloha na daň	27 360	33 300	37 290	46 785	59 310	63 780	70 530	85 125	99 000	117 000	125 370	133 680	144 870	155 340	165 780	176 625	266 276	313 770	429 707	553 907	
Poplatník	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840
Manželka	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Školovné	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800
záloha na dani po slevě	0	0	0	0	0	2 300	9 050	23 645	37 520	55 520	63 890	72 200	83 390	93 860	104 300	115 145	204 796	252 290	368 227	492 427	
1. dítě	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	
2. dítě	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	
Bonus/daň	-34 608	-34 608	-34 608	-34 608	-34 608	-32 308	-25 558	-10 963	2 912	20 912	29 282	37 592	48 782	59 252	69 692	80 537	170 188	217 682	333 619	457 819	
ZP 4,5%	8 208	9 990	11 189	14 038	17 795	19 138	21 163	25 540	29 700	35 100	37 611	40 106	43 465	46 603	49 734	52 992	78 724	88 017	110 700	135 000	
SP 6,5%	11 856	14 430	16 162	20 278	25 704	27 644	30 569	36 891	42 900	50 700	54 327	57 931	62 782	67 315	71 838	76 544	110 576	110 576	110 576	110 576	
SP celkem – zaměstnanec	20 064	24 420	27 350	34 316	43 498	46 782	51 731	62 432	72 600	85 800	91 938	98 036	106 247	113 917	121 572	129 536	189 300	198 593	221 276	245 576	
ZP 9 %	16 416	19 980	22 378	28 077	35 590	38 276	42 326	51 080	59 400	70 200	75 222	80 212	86 929	93 205	99 468	105 984	157 449	176 034	221 400	270 000	
SP 24,8 %	45 235	55 056	61 663	77 367	98 069	105 472	116 631	140 755	163 680	193 440	207 278	221 028	239 538	256 832	274 090	292 044	421 890	421 890	421 890	421 890	
SP celkem – zaměstnavatel	61 651	75 036	84 040	105 444	133 659	143 749	158 957	191 836	223 080	263 640	282 500	301 239	326 467	350 037	373 558	398 027	579 339	597 923	643 290	691 890	
Celkové daň. zatížení	-14 544	-10 188	-7 258	-292	8 890	14 474	26 173	51 469	75 512	106 712	121 220	135 628	155 029	173 169	191 264	210 073	359 488	416 275	554 894	703 394	
Čistá mzda	196 944	232 188	255 898	312 255	386 550	410 818	444 113	516 092	584 488	673 288	714 580	755 612	810 851	862 443	913 936	967 523	1 389 944	1 539 653	1 905 106	2 296 606	

SE SHM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
hrubá mzda/měsíc	15 200	18 500	20 720	25 997	32 953	35 441	39 191	47 297	55 000	65 000	69 650	74 270	80 490	86 301	92 100	98 133	145 786	162 994	205 000	250 000
hrubá mzda/rok	182 400	222 000	248 640	311 963	395 440	425 292	470 286	567 561	660 000	780 000	835 800	891 240	965 880	1 035 612	1 105 200	1 177 596	1 749 432	1 955 928	2 460 000	3 000 000
SP 24,8%	45 235	55 056	61 663	77 367	98 069	105 472	116 631	140 755	163 680	193 440	207 278	221 028	239 538	256 832	274 090	292 044	421 890	421 890	421 890	421 890
ZP 9%	16 416	19 980	22 378	28 077	35 590	38 276	42 326	51 080	59 400	70 200	75 222	80 212	86 929	93 205	99 468	105 984	157 449	176 034	221 400	270 000
SP – zaměstnavatel	61 651	75 036	84 040	105 444	133 659	143 749	158 957	191 836	223 080	263 640	282 500	301 239	326 467	350 037	373 558	398 027	579 339	597 923	643 290	691 890
Základ daně SHM	244 051	297 036	332 680	417 407	529 099	569 041	629 243	759 396	883 080	1 043 640	1 118 300	1 192 479	1 292 347	1 385 649	1 478 758	1 575 623	2 328 771	2 553 851	3 103 290	3 691 890
Zaokr. ZD	244 000	297 000	332 600	417 400	529 000	569 000	629 200	759 300	883 000	1 043 600	1 118 300	1 192 400	1 292 300	1 385 600	1 478 700	1 575 600	2 328 700	2 553 800	3 103 200	3 691 800
Sazba daně 15%	36 600	44 550	49 890	62 610	79 350	85 350	94 380	113 895	132 450	156 540	167 745	178 860	193 845	207 840	221 805	236 340	349 305	383 070	465 480	553 770
zák. pro solid. Zvýšení	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48 264	254 760	758 832	1 298 832
Solidární zvýšení daně 7%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 378	17 833	53 118	90 918
záloha na daň	36 600	44 550	49 890	62 610	79 350	85 350	94 380	113 895	132 450	156 540	167 745	178 860	193 845	207 840	221 805	236 340	352 683	400 903	518 598	644 688
Poplatník	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840
Manželka	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Školovné	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800
záloha na dani po slevě	0	0	0	1 130	17 870	23 870	32 900	52 415	70 970	95 060	106 265	117 380	132 365	146 360	160 325	174 860	291 203	339 423	457 118	583 208
1. dítě	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204
2. dítě	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404
Bonus/daň	-34 608	-34 608	-34 608	-33 478	-16 738	-10 738	-1 708	17 807	36 362	60 452	71 657	82 772	97 757	111 752	125 717	140 252	256 595	304 815	422 510	548 600
ZP 4,5%	8 208	9 990	11 189	14 038	17 795	19 138	21 163	25 540	29 700	35 100	37 611	40 106	43 465	46 603	49 734	52 992	78 724	88 017	110 700	135 000
SP 6,5%	11 856	14 430	16 162	20 278	25 704	27 644	30 569	36 891	42 900	50 700	54 327	57 931	62 782	67 315	71 838	76 544	110 576	110 576	110 576	110 576
SP celkem	20 064	24 420	27 350	34 316	43 498	46 782	51 731	62 432	72 600	85 800	91 938	98 036	106 247	113 917	121 572	129 536	189 300	198 593	221 276	245 576
Celkové daň. zatížení	-14 544	-10 188	-7 258	838	26 760	36 044	50 023	80 239	108 962	146 252	163 595	180 808	204 004	225 669	247 289	269 788	445 896	503 408	643 786	794 176
čistá mzda	196 944	232 188	255 898	311 125	368 680	389 248	420 263	487 322	551 038	633 748	672 205	710 432	761 876	809 943	857 911	907 808	1 303 536	1 452 520	1 816 214	2 205 824

BEZ SHM

	hrubá mzda/rok	záloha na dani po slevě	ZP 4,5%	SP 6,5%	SP celkem	Čistá mzda	Daňové zatížení	Efektivní sazba daně
1.	-34 608	8 208	11 856	20 064	196 944	-14 544	-34 608	-7,97%
2.	-34 608	9 990	14 430	24 420	232 188	-10 188	-34 608	-4,59%
3.	-34 608	11 189	16 162	27 350	255 898	-7 258	-34 608	-2,92%
4.	-34 608	14 038	20 278	34 316	312 255	-292	-34 608	-0,09%
5.	-34 608	17 795	25 704	43 498	386 550	8 890	-34 608	2,25%
6.	-32 308	19 138	27 644	46 782	410 818	14 474	-32 308	3,40%
7.	-25 558	21 163	30 569	51 731	444 113	26 173	-25 558	5,57%
8.	-10 963	25 540	36 891	62 432	516 092	51 469	-10 963	9,07%
9.	2 912	29 700	42 900	72 600	584 488	75 512	2 912	11,44%
10.	20 912	35 100	50 700	85 800	673 288	106 712	20 912	13,68%
11.	29 282	37 611	54 327	91 938	714 580	121 220	29 282	14,50%
12.	37 592	40 106	57 931	98 036	755 612	135 628	37 592	15,22%
13.	48 782	43 465	62 782	106 247	810 851	155 029	48 782	16,05%
14.	59 252	46 603	67 315	113 917	862 443	173 169	59 252	16,72%
15.	69 692	49 734	71 838	121 572	913 936	191 264	69 692	17,31%
16.	80 537	52 992	76 544	129 536	967 523	210 073	80 537	17,84%
17.	170 188	78 724	110 576	189 300	1 389 944	359 488	170 188	20,55%
18.	217 682	88 017	110 576	198 593	1 539 653	416 275	217 682	21,28%
19.	333 619	110 700	110 576	221 276	1 905 106	554 894	333 619	22,56%
20.	457 819	135 000	110 576	245 576	2 296 606	703 394	457 819	23,45%

SE SHM

	hrubá mzda/rok	záloha na dani po slevě	ZP 4,5%	SP 6,5%	SP celkem	Čistá mzda	Daňové zatížení	Efektivní sazba daně
1.	182 400	-34 608	8 208	11 856	20 064	196 944	-14 544	-7,97%
2.	222 000	-34 608	9 990	14 430	24 420	232 188	-10 188	-4,59%
3.	248 640	-34 608	11 189	16 162	27 350	255 898	-7 258	-2,92%
4.	311 963	-33 478	14 038	20 278	34 316	311 125	838	0,27%
5.	395 440	-16 738	17 795	25 704	43 498	368 680	26 760	6,77%
6.	425 292	-10 738	19 138	27 644	46 782	389 248	36 044	8,48%
7.	470 286	-1 708	21 163	30 569	51 731	420 263	50 023	10,64%
8.	567 561	17 807	25 540	36 891	62 432	487 322	80 239	14,14%
9.	660 000	36 362	29 700	42 900	72 600	551 038	108 962	16,51%
10.	780 000	60 452	35 100	50 700	85 800	633 748	146 252	18,75%
11.	835 800	71 657	37 611	54 327	91 938	672 205	163 595	19,57%
12.	891 240	82 772	40 106	57 931	98 036	710 432	180 808	20,29%
13.	965 880	97 757	43 465	62 782	106 247	761 876	204 004	21,12%
14.	1 035 612	111 752	46 603	67 315	113 917	809 943	225 669	21,79%
15.	1 105 200	125 717	49 734	71 838	121 572	857 911	247 289	22,38%
16.	1 177 596	140 252	52 992	76 544	129 536	907 808	269 788	22,91%
17.	1 749 432	256 595	78 724	110 576	189 300	1 303 536	445 896	25,49%
18.	1 955 928	304 815	88 017	110 576	198 593	1 452 520	503 408	25,74%
19.	2 460 000	422 510	110 700	110 576	221 276	1 816 214	643 786	26,17%
20.	3 000 000	548 600	135 000	110 576	245 576	2 205 824	794 176	26,47%

PŘÍLOHA P 3: VÝPOČET DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ ZAMĚSTNANCE A SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH ODVODŮ PŘED A PO ZRUŠENÍ SHM – ODČITATELNÉ POLOŽKY OD ZD, SLEVA NA MANŽELKU, SLEVA ZA UMÍSTĚNÍ DÍTĚTE A DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ NA DVĚ DĚTI

BEZ SHM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
hrubá mzda/měsíc	15 200	18 500	20 720	25 997	32 953	35 441	39 191	47 297	55 000	65 000	69 650	74 270	80 490	86 301	92 100	98 133	145 786	162 994	205 000	250 000
hrubá mzda/rok	182 400	222 000	248 640	311 963	395 440	425 292	470 286	567 561	660 000	780 000	835 800	891 240	965 880	1 035 612	1 105 200	1 177 596	1 749 432	1 955 928	2 460 000	3 000 000
Základ daně	182 400	222 000	248 640	311 963	395 440	425 292	470 286	567 561	660 000	780 000	835 800	891 240	965 880	1 035 612	1 105 200	1 177 596	1 749 432	1 955 928	2 460 000	3 000 000
krev 3x	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
penzijní	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Členské příspěvky	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Odčit. Položky	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500
Základ daně snížený	155 900	195 500	222 140	285 463	368 940	398 792	443 786	541 061	633 500	753 500	809 300	864 740	939 380	1 009 112	1 078 700	1 151 096	1 722 932	1 929 428	2 433 500	2 973 500
Zaokr. ZD	155 900	195 500	222 100	285 400	368 900	398 700	443 700	541 000	633 500	753 500	809 300	864 700	939 300	1 009 100	1 078 700	1 151 000	1 722 900	1 929 400	2 433 500	2 973 500
Sazba daně 15%	23 385	29 325	33 315	42 810	55 335	59 805	66 555	81 150	95 025	113 025	121 395	129 705	140 895	151 365	161 805	172 650	255 175	255 175	255 175	255 175
ZD pro sazbu 23%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48 264	254 760	758 832	1 298 832
Sazba daně 23%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11 101	58 595	174 531	298 731
záloha na daň	23 385	29 325	33 315	42 810	55 335	59 805	66 555	81 150	95 025	113 025	121 395	129 705	140 895	151 365	161 805	172 650	266 276	313 770	429 707	553 907
Poplatník	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840
Manželka	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
školkové	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800
záloha na dani po slevě	0	0	0	0	0	0	5 075	19 670	33 545	51 545	59 915	68 225	79 415	89 885	100 325	111 170	204 796	252 290	368 227	492 427
1. dítě	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204
2. dítě	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404
Bonus/daň	-34 608	-34 608	-34 608	-34 608	-34 608	-34 608	-29 533	-14 938	-1 063	16 937	25 307	33 617	44 807	55 277	65 717	76 562	170 188	217 682	333 619	457 819
ZP 4,5%	8 208	9 990	11 189	14 038	17 795	19 138	21 163	25 540	29 700	35 100	37 611	40 106	43 465	46 603	49 734	52 992	78 724	88 017	110 700	135 000
SP 6,5%	11 856	14 430	16 162	20 278	25 704	27 644	30 569	36 891	42 900	50 700	54 327	57 931	62 782	67 315	71 838	76 544	110 576	110 576	110 576	110 576
SP celkem – zaměstnanec	20 064	24 420	27 350	34 316	43 498	46 782	51 731	62 432	72 600	85 800	91 938	98 036	106 247	113 917	121 572	129 536	189 300	198 593	221 276	245 576
ZP 9 %	16 416	19 980	22 378	28 077	35 590	38 276	42 326	51 080	59 400	70 200	75 222	80 212	86 929	93 205	99 468	105 984	157 449	176 034	221 400	270 000
SP 24,8 %	45 235	55 056	61 663	77 367	98 069	105 472	116 631	140 755	163 680	193 440	207 278	221 028	239 538	256 832	274 090	292 044	421 890	421 890	421 890	421 890
SP celkem – zaměstnavatel	61 651	75 036	84 040	105 444	133 659	143 749	158 957	191 836	223 080	263 640	282 500	301 239	326 467	350 037	373 558	398 027	579 339	597 923	643 290	691 890
Celkové daň. zatížení	-14 544	-10 188	-7 258	-292	8 890	12 174	22 198	47 494	71 537	102 737	117 245	131 653	151 054	169 194	187 289	206 098	359 488	416 275	554 894	703 394
čistá mzda	196 944	232 188	255 898	312 255	386 550	413 118	448 088	520 067	588 463	677 263	718 555	759 587	814 826	866 418	917 911	971 498	1 389 944	1 539 653	1 905 106	2 296 606

SE SHM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
hrubá mzda/měsíc	15 200	18 500	20 720	25 997	32 953	35 441	39 191	47 297	55 000	65 000	69 650	74 270	80 490	86 301	92 100	98 133	145 786	162 994	205 000	250 000
hrubá mzda/rok	182 400	222 000	248 640	311 963	395 440	425 292	470 286	567 561	660 000	780 000	835 800	891 240	965 880	1 035 612	1 105 200	1 177 596	1 749 432	1 955 928	2 460 000	3 000 000
SP 24,8%	45 235	55 056	61 663	77 367	98 069	105 472	116 631	140 755	163 680	193 440	207 278	221 028	239 538	256 832	274 090	292 044	421 890	421 890	421 890	421 890
ZP 9%	16 416	19 980	22 378	28 077	35 590	38 276	42 326	51 080	59 400	70 200	75 222	80 212	86 929	93 205	99 468	105 984	157 449	176 034	221 400	270 000
SP – zaměstnavatel	61 651	75 036	84 040	105 444	133 659	143 749	158 957	191 836	223 080	263 640	282 500	301 239	326 467	350 037	373 558	398 027	579 339	597 923	643 290	691 890
Základ daně SHM	244 051	297 036	332 680	417 407	529 099	569 041	629 243	759 396	883 080	1 043 640	1 118 300	1 192 479	1 292 347	1 385 649	1 478 758	1 575 623	2 328 771	2 553 851	3 103 290	3 691 890
krev 3x	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
penzijní	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Členské příspěvky	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Odčít. Položky	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500
Snížený ZD	217 551	270 536	306 180	390 907	502 599	542 541	602 743	732 896	856 580	1 017 140	1 091 800	1 165 979	1 265 847	1 359 149	1 452 258	1 549 123	2 302 271	2 527 351	3 076 790	3 665 390
Zaokr. ZD	217 500	270 500	306 100	390 900	502 500	542 500	602 700	732 800	856 500	1 017 100	1 091 800	1 165 900	1 265 800	1 359 100	1 452 200	1 549 100	2 302 200	2 527 300	3 076 700	3 665 300
Sazba daně 15%	32 625	40 575	45 915	58 635	75 375	81 375	90 405	109 920	128 475	152 565	163 770	174 885	189 870	203 865	217 830	232 365	345 330	379 095	461 505	549 795
zák. pro solid. Zvýšení	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48 264	254 760	758 832	1 298 832
Solid. zvýšení daně 7%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 378	17 833	53 118	90 918
záloha na daň	32 625	40 575	45 915	58 635	75 375	81 375	90 405	109 920	128 475	152 565	163 770	174 885	189 870	203 865	217 830	232 365	348 708	396 928	514 623	640 713
Poplatník	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840	27 840
Manželka	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Školovné	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800
záloha na dani po slevě	0	0	0	0	13 895	19 895	28 925	48 440	66 995	91 085	102 290	113 405	128 390	142 385	156 350	170 885	287 228	335 448	453 143	579 233
1. dítě	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204
2. dítě	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404	19 404
Bonus/daň	-34 608	-34 608	-34 608	-34 608	-20 713	-14 713	-5 683	13 832	32 387	56 477	67 682	78 797	93 782	107 777	121 742	136 277	252 620	300 840	418 535	544 625
ZP 4,5%	8 208	9 990	11 189	14 038	17 795	19 138	21 163	25 540	29 700	35 100	37 611	40 106	43 465	46 603	49 734	52 992	78 724	88 017	110 700	135 000
SP 6,5%	11 856	14 430	16 162	20 278	25 704	27 644	30 569	36 891	42 900	50 700	54 327	57 931	62 782	67 315	71 838	76 544	110 576	110 576	110 576	110 576
SP celkem	20 064	24 420	27 350	34 316	43 498	46 782	51 731	62 432	72 600	85 800	91 938	98 036	106 247	113 917	121 572	129 536	189 300	198 593	221 276	245 576
Celkové daň. zatížení	-14 544	-10 188	-7 258	-292	22 785	32 069	46 048	76 264	104 987	142 277	159 620	176 833	200 029	221 694	243 314	265 813	441 921	499 433	639 811	790 201
čistá mzda	196 944	232 188	255 898	312 255	372 655	393 223	424 238	491 297	555 013	637 723	676 180	714 407	765 851	813 918	861 886	911 783	1 307 511	1 456 495	1 820 189	2 209 799

BEZ SHM

	hrubá mzda/rok	záloha na dani po slevě	ZP 4,5%	SP 6,5%	SP celkem	Čistá mzda	Daňové zatížení	Efektivní sazba daně
1.	182 400	-34 608	8 208	11 856	20 064	196 944	-14 544	-7,97%
2.	222 000	-34 608	9 990	14 430	24 420	232 188	-10 188	-4,59%
3.	248 640	-34 608	11 189	16 162	27 350	255 898	-7 258	-2,92%
4.	311 963	-34 608	14 038	20 278	34 316	312 255	-292	-0,09%
5.	395 440	-34 608	17 795	25 704	43 498	386 550	8 890	2,25%
6.	425 292	-34 608	19 138	27 644	46 782	413 118	12 174	2,86%
7.	470 286	-29 533	21 163	30 569	51 731	448 088	22 198	4,72%
8.	567 561	-14 938	25 540	36 891	62 432	520 067	47 494	8,37%
9.	660 000	-1 063	29 700	42 900	72 600	588 463	71 537	10,84%
10.	780 000	16 937	35 100	50 700	85 800	677 263	102 737	13,17%
11.	835 800	25 307	37 611	54 327	91 938	718 555	117 245	14,03%
12.	891 240	33 617	40 106	57 931	98 036	759 587	131 653	14,77%
13.	965 880	44 807	43 465	62 782	106 247	814 826	151 054	15,64%
14.	1 035 612	55 277	46 603	67 315	113 917	866 418	169 194	16,34%
15.	1 105 200	65 717	49 734	71 838	121 572	917 911	187 289	16,95%
16.	1 177 596	76 562	52 992	76 544	129 536	971 498	206 098	17,50%
17.	1 749 432	170 188	78 724	110 576	189 300	1 389 944	359 488	20,55%
18.	1 955 928	217 682	88 017	110 576	198 593	1 539 653	416 275	21,28%
19.	2 460 000	333 619	110 700	110 576	221 276	1 905 106	554 894	22,56%
20.	3 000 000	457 819	135 000	110 576	245 576	2 296 606	703 394	23,45%

SE SHM

	hrubá mzda/rok	záloha na dani po slevě	ZP 4,5%	SP 6,5%	SP celkem	Čistá mzda	Daňové zatížení	Efektivní sazba daně
1.	182 400	-34 608	8 208	11 856	20 064	196 944	-14 544	-7,97%
2.	222 000	-34 608	9 990	14 430	24 420	232 188	-10 188	-4,59%
3.	248 640	-34 608	11 189	16 162	27 350	255 898	-7 258	-2,92%
4.	311 963	-34 608	14 038	20 278	34 316	312 255	-292	-0,09%
5.	395 440	-20 713	17 795	25 704	43 498	372 655	22 785	5,76%
6.	425 292	-14 713	19 138	27 644	46 782	393 223	32 069	7,54%
7.	470 286	-5 683	21 163	30 569	51 731	424 238	46 048	9,79%
8.	567 561	13 832	25 540	36 891	62 432	491 297	76 264	13,44%
9.	660 000	32 387	29 700	42 900	72 600	555 013	104 987	15,91%
10.	780 000	56 477	35 100	50 700	85 800	637 723	142 277	18,24%
11.	835 800	67 682	37 611	54 327	91 938	676 180	159 620	19,10%
12.	891 240	78 797	40 106	57 931	98 036	714 407	176 833	19,84%
13.	965 880	93 782	43 465	62 782	106 247	765 851	200 029	20,71%
14.	1 035 612	107 777	46 603	67 315	113 917	813 918	221 694	21,41%
15.	1 105 200	121 742	49 734	71 838	121 572	861 886	243 314	22,02%
16.	1 177 596	136 277	52 992	76 544	129 536	911 783	265 813	22,57%
17.	1 749 432	252 620	78 724	110 576	189 300	1 307 511	441 921	25,26%
18.	1 955 928	300 840	88 017	110 576	198 593	1 456 495	499 433	25,53%
19.	2 460 000	418 535	110 700	110 576	221 276	1 820 189	639 811	26,01%
20.	3 000 000	544 625	135 000	110 576	245 576	2 209 799	790 201	26,34%